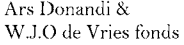
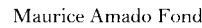
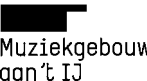

Hoofdbegunstigers 	Subsidiënt
---	---

Fondsen 	 	 	
---	---	---	--

Partners 	 	
--	--	--

Sponsors 	
---	---

CELLO BIENNALE AMSTERDAM 2014

5^e CELLO BIENNALE AMSTERDAM 2014

cello & voice

Bent u enthousiast

over de Cello Biënnale Amsterdam en vindt u dat dit evenement eigenlijk niet meer is weg te denken?

Word dan vriend.

Het creëren van een negen dagen durend cellofeest, kansen bieden aan jong talent, de presentatie van concerten door internationale meesters, het kan, als u ons helpt. Elke bijdrage is zeer welkom.

Wilt u de Biënnale zekerheid bieden voor de toekomst? Overweegt u dan een meerjarige bijdrage. In dat geval is uw gift ook nog volledig aftrekbaar van de belasting.

De Casalskring, genoemd naar de grote cellist Pablo Casals, is de groep vrienden die onderdelen van de Cello Biënnale adopteren met een meerjarige gift vanaf € 1000,-.

Wilt u meer weten over de verschillende mogelijkheden en wat die voor u kunnen betekenen, kijk dan op cellobiennale.nl/help-de-biennale of stuur een mail naar info@cellobiennale.nl

I amsterdam.

cellobiennale.nl

vrijdag 17

Nationaal Cello Concours
Eerste ronde
10.00 uur Grote Zaal

Lunchconcert
Toptalent internationale conservatoria
12.30 uur Bimhuis

Nationaal Cello Concours
Bekendmaking deelnemers
Tweede ronde
13.45 uur Foyerdeck 1

Masterclasses
Natalia Gutman en Gary Hoffman
14.00 uur Bimhuis & Kleine Zaal

Hello Cello Orkest
140 kinderen en jongeren in een
zoemend cello orkest
16.15 uur Grote Zaal
Tom Trapp, Annie Tangberg

Opening Cello Biënnale Amsterdam
19.30 uur Entreehal

Openingsconcert
20.15 uur Grote Zaal
Alban Gerhardt, Gary Hoffman,
Jakob Koranyi, Tatjana Vassiljeva,
Lenneke Ruiten, Nederlands
Kamerorkest, Bas Wiegers

Cello Lounge
22.30 uur Zouthaven

Fringe
Toptalent internationale conservatoria
19.00 uur Kleine Zaal

Folktales
20.15 uur Grote Zaal
Giovanni Sollima, Nicolas Altstaedt,
Ernst Reijseger, Salome Kammer,
Mola Sylla, Groove Lélé, Harmen
Fraanje, Symfonieorkest van het
Conservatorium van Amsterdam,
Judith Kubitz

Cello Lounge
22.30 uur Zouthaven

Late Cello Night
23.30 uur Bimhuis
Annie Tangberg, Emile Visser, Nora
Fischer, Michiel van Dijk, Bastiaan
Woltjer, Bart de Vrees

zondag 19

Bach & Breakfast
Johannes Moser
09.30 uur Grote Zaal

Masterclasses
Mischa Maisky en
Jens Peter Maintz
10.15 uur Bimhuis & Kleine Zaal

Lunchconcert
Toptalent internationale conservatoria
12.30 uur Grote Zaal

Gesang der Geister
15.00 uur Grote Zaal
Gary Hoffman, Johannes Moser,
Johannette Zomer, Cello8ctet
Amsterdam, Cappella Amsterdam,
Daniel Reuss

Cello! Cello! Ma non troppo.
Kindervoorstelling (6+)
15.30 uur Bimhuis
Pepijn Meeuws en Emile Visser

Take Five: Pessoa, een mistopera
17.00 uur Grote Zaal
Annie Tangberg, Jan- Willem Troost,
Sylvie Merck, Maarten Vinkenoog.
Een productie van Silbersee
(voorheen Vocaalab).

Fringe
Toptalent internationale conservatoria
19.00 uur Kleine Zaal

Anner Bijlsma 80 jaar
20.15 uur Grote Zaal
Jean- Guihen Queyras, Lidy Blijdorp,
Natalia Gutman, Raphaël Pidoux,
Juan Pérez de Albéniz, Alexander
Melnikov, Viatjeslav Poprugun, Elodie
Soulard, Mike Fentross

Cello Lounge
22.30 uur Zouthaven

maandag 20

Bach & Breakfast
Mischa Maisky
09.30 uur Grote Zaal

Masterclasses
Alban Gerhardt en
Jean-Guihen Queyras
10.15 uur Bimhuis & Kleine Zaal

Lunchconcert
Toptalent internationale conservatoria
12.30 uur Bimhuis

Anner Bijlsma in gesprek met...
14.00 uur Bimhuis

Cello Duello & Salome Kammer
15.00 uur Grote Zaal

Take Five: Hamel, Hadewych & Meijering
17.00 uur Grote Zaal
Cello8ctet Amsterdam, Hadewych
Minis, Raphaela Danksagmüller

Fringe
Toptalent internationale conservatoria
19.00 uur Kleine Zaal

Prayer & Dance
20.15 uur Grote Zaal
Natalia Gutman, Gary Hoffman,
Sonia Wieder-Atherton, Nora Fischer,
Amsterdam Sinfonietta, Candida
Thompson

Cello Lounge
22.30 uur Zouthaven

dinsdag 21

Bach & Breakfast
Jens Peter Maintz
09.30 uur Grote Zaal

Nationaal Cello Concours
Tweede ronde
10.30 uur Grote Zaal

Nationaal Cello Concours
Tweede ronde (vervolg)
13.30 uur Grote Zaal

Nationaal Cello Concours
Bekendmaking finalisten
16.30 uur Foyerdeck 1

CelloBouwers
Cellomeesters Frans Helmerson en
Wolfgang Emanuel Schmidt testen
nieuwe cello's
17.00 uur Bimhuis

Fringe
Toptalent internationale conservatoria
19.00 uur Kleine Zaal

Het Recital
20.15 uur
Grote Zaal
Mischa Maisky, Dmitri Ferschtman,
Laurence Lesser, Tatjana Vassiljeva,
Amaryllis Dieltiens), Lily Maisky, Kirill
Krotov

Cello Lounge
22.30 uur Zouthaven

woensdag 22

Masterclasses
Wolfgang Emanuel Schmidt en
Dmitri Ferschtman
10.15 uur
Bimhuis & Kleine Zaal

Lunchconcert
Toptalent internationale conservatoria
12.30 uur Bimhuis

De Winnaars
De concourswinnaars van 2006,
2008, 2010 en 2012
15.00 uur Grote Zaal
Joris van den Berg, Amber Docters
van Leeuwen, Joann Whang, Harriet
Krijgh, Léa Hannino, Ruben Samama,
Chizu Miyamoto, Argus Quartet

Take Five: Expeditie Queyras
17.00 uur Grote Zaal
Jean-Guihen Queyras, Sokratis
Sinopoulos, Keyvan Chemirani, Bijan
Chemirani, Maria Simoglu

Fringe
Toptalent internationale conservatoria
19.00 uur Kleine Zaal

Orkest van de 18e Eeuw
20.15 uur Grote Zaal
Jean-Guihen Queyras, Roel Dieltiens,
Raphaël Pidoux, Amaryllis Dieltiens,
Kenneth Montgomery

Cello Lounge
22.30 uur Zouthaven

DÉ CULTURELE AGENDA VAN NEDERLAND
& DE MOOISTE ARRANGEMENTEN

artifex

BELEEF
ERVAAR
& ONTDEK

www.artifex.nu

donderdag 23

Bach & Breakfast
Nicolas Altstaedt
09.30 uur Grote Zaal

Masterclasses
Laurence Lesser en
Giovanni Sollima
10.15 uur Bimhuis & Kleine Zaal

Lunchconcert
Toptalent internationale conservatoria
12.30 uur Bimhuis

Anner Bijlsma in gesprek met...
14.00 uur Bimhuis

Dutch Vintage
15.00 uur Grote Zaal
Dmitri Ferschtman, Jakob Koranyi,
Örs Köszeghy, Jeroen den Herder,
Nora Fischer, Frank van de Laar,
Daniël Kramer, Lars Wouters van den
Oudenweijer

Take Five: De Indiase cello
17.00 uur Grote Zaal
Marien van Staaen, Lenneke van
Staaen, Heiko Dijk, Nora Fischer,
Saskia Rao- de Haas, Shubendra
Rao, Sanju Sahai

Inleiding op het avondconcert
door Saskia Törnqvist
19.30 uur Grote Zaal

Sonnengesang
20.15 uur Grote Zaal
Jean-Guihen Queyras, Doris
Hochscheid, Sonia Wieder-Atherton,
Salome Kammer, Askol Schönberg,
Cappella Amsterdam, Reinbert de
Leeuw, Daniel Reuss

Cello Lounge
22.30 uur Zouthaven

vrijdag 24

Bach & Breakfast
Tatjana Vassiljeva
09.30 uur Grote Zaal

Masterclasses
Frans Helmerson en
Johannes Moser
10.15 uur Bimhuis & Kleine Zaal

Instrumenten taxatiedag
Bonhams
11.00 - 17.00 uur Atrium

Extra masterclass
2CELLOS
13.00 uur Bimhuis

Kronberg Academy presents
15.00 uur Grote Zaal
Pablo Ferrández, Anastasia Kobekina,
Edgar Moreau, jongNBE, Dick Verhoef

Take Five: Stabat Mater
17.00 uur Grote Zaal
Nicolas Altstaedt, Roel Dijkstra,
Louise Hopkins, Harriet Krijgh,
Benjamin Marquise Gilmore,
Cappella Amsterdam, Daniel Reuss

Fringe
Toptalent internationale conservatoria
19.00 uur Kleine Zaal

 Nationaal Cello
Concours
Finale
20.15 uur Grote Zaal
Drie finalisten, Symfonieorkest van
het Conservatorium van Amsterdam,
Junichi Hirokami (dirigent)

Cello Lounge
22.30 uur Zouthaven

2CELLOS - Nachtconcert
24.00 uur Grote Zaal

zaterdag 25

Bach & Breakfast
Jakob Koranyi
09.30 uur Grote Zaal

Masterclasses
Louise Hopkins en
Anner Bijlsma
10.15 uur Bimhuis & Kleine Zaal

Herrie in de tent!
Kindervoorstelling (3+)
14.00 uur Kleine Zaal
Michiel Weidner, Petra Griffioen,
Jeannette Landré

Sollima & Holland Baroque Society
14.00 uur Grote Zaal
Giovanni Sollima, Steuart Pincombe,
Holland Baroque Society

Cello! Cello! Ma non troppo.
Kindervoorstelling (6+)
15.00 uur Bimhuis
Pepijn Meeuws en Emile Visser

Herrie in de tent!
Kindervoorstelling 3+
15.30 uur Kleine Zaal
Michiel Weidner, Petra Griffioen,
Jeannette Landré

Don Quixote
16.30 uur Grote Zaal
Mischa Maisky, Johannes Moser,
Frans Helmerson, Francien
Schatborn, Symfonieorkest van het
Conservatorium van Amsterdam,
Junichi Hirokami

Cello Coupé
Non-stop carrousel van muzikale
verrassingen in de setting van een
Parijs Grand Café
21.00 uur Grote Zaal

Een feestelijke vijfde

2014 is het jaar van de vijfde Cello Biënnale en het vijfde Nationaal Cello Concours. Vanaf de eerste Biënnale in 2006 in het fonkelnieuwe Muziekgebouw aan 't IJ en het Bimhuis, heeft de Cello Biënnale Amsterdam zich ontwikkeld tot dé ontmoetingsplaats van de internationale cellowereld en tot een van de belangrijkste klassieke muziekfestivals van Nederland en wellicht ver daarbuiten.

Deze jubileumeditie heeft nog steeds dezelfde succesvolle opzet als de eerste Biënnale, maar is nog omvangrijker dan de vorige vier edities. Het jubileum brengt allerlei extra's, zoals *Cello & Film* dat samen met Filmmuseum EYE wordt georganiseerd, een speciale uitgave in samenwerking met de Openbare Bibliotheek Amsterdam van een dichtbundel waarin tien Nederlandse dichters zich laten inspireren door de cello, 'Cellodagen' in Den Haag, Zwolle en Eindhoven en, *last but not least*, het instellen van een nieuwe internationale oeuverprijs: de *Award Cello Biënnale Amsterdam*, die uitgereikt wordt aan de dit jaar tachtig jaar geworden nestor van de internationale cellowereld, Anner Bijlsma.

Inhoud festivalboek

achtergrondartikelen	6
programma's en toelichtingen	41
musici	95
informatie	137

Cello Biënnale Amsterdam!

De Cello Biënnale haalt traditiegetrouw cellisten van allerlei pluimage naar het festival. Deze 'Feestelijke Vijfde' ontvangt geliefde Biënnalegrootheden als Natalia Gutman, Jean-Guihen Queyras en Giovanni Sollima maar ook Mischa Maisky en de YouTube helden 2CELLOS, die de Cello Biënnale voor het eerst bezoeken. De muziek komt uit verschillende windstreken en naast tientallen internationale topcellisten, ensembles en orkesten zorgt het thema van deze Biënnale, *Cello & Voice*, ook voor de aanwezigheid van vele zangers en zangeressen, met Cappella Amsterdam als *Ensemble in Residence*.

De vele extra's in de randprogrammering, zoals de nieuwe serie lunchconcerten door internationale conservatoria, de dagelijkse stands van instrumentenmakers, het Open Podium, de after concert-parties, de Cello Lounge, de Cello Box, de Instrumenten Taxatiedag en nog veel meer, zorgen voor negen volle festivaldagen, van Bach & Breakfast tot Late Cello Night.

Geniet ervan!

Maarten Mostert *artistiek leider*

Johan Dorrestein *zakelijk leider*

Muziekgebouw
aan 't IJ

complete
programma's op
[muziekgebouw.nl/
kamermuziek](http://muziekgebouw.nl/kamermuziek)

KAMERMUZIEK VAN WERELDKLASSE

De mooiste
strijkkwartetten &
kamermuziek

concerten door topmusici als
LEIPZIGER STREICHQUARTETT
+ CHRISTIAN ZACHARIAS
FAURÉ QUARTETT
ARTEMIS QUARTET
SEVERIN VON ECKARDSTEIN & FRIENDS
JOHANNES MOSER
+ ANDREI KOROBENIKOV

020 788 2000

WWW.MUZIEKGEBOUW.NL/KAMERMUZIEK

achtergrondartikelen

Houten buikspreker met stembanden

6

De hemelse en de aardse stemmen van de cello

Cellist met lef

12

De Don Quixote van deze Biënnale is Mischa Maisky

Met de cello de stadswijken in

18

Cello Biënnale slaat handen ineen met
gedreven muziekdocenten

Anner Bijlsma: een fontein van ideeën

22

Feestrede voor Anner Bijlsma (80!)

Het publiek ziet ons echt lijden

26

Cello-metalband Apocalyptica levert een
headbangende bijdrage

De multitask-cellist rukt op

32

De cellist van nu is een homo universalis

Geschreven in isolement

36

Drie muzen geportretteerd in klank

Over liefde, dood,
God en verlangen
is het mooi zingen. Er
is alleen één probleem:
woorden over dergelijke
onderwerpen schieten
vaak schromelijk tekort.
Gelukkig is er de cello, de
houten buikspreker met
dat gewelfde, besnaarde,
vibrerende lichaam dat als
geen ander instrument
kan smachten, wenen
en bidden. En het
is maar goed dat
hij dat woordloos
doet, want daar
waar niet wordt
gesproken, wordt
tenminste ook niet
gelogen.

Door Saskia Törnqvist

**De
hemelse
en de
aardse
stemmen
van de cello**

**Houten
buikspreker
met
stembanden**

Deze Vijfde Cello Biënnale presenteert een staalkaart van de vele stemmen van de cello en wisselende relaties tussen de cello en de stem. Volgens cellist Mischa Maisky, die tijdens deze editie onder andere een bloemlezing van liederen zal vertolken, heeft slechts een uitverkoren groep cellisten de gave om hun instrument werkelijk te laten *zingen*. Tijdens het interview dat hij voor de Biënnale gaf, zei hij daarover:

‘Een weinig begaafde cellist brengt alleen het instrument tot klinken; een goede cellist stelt zich een klank voor en reproduceert deze op zijn instrument; een uitzonderlijk goede cellist heeft de klank *hier* zitten (legt een gebalde vuist op zijn hartstreek) en stuurt die via zijn geest naar zijn spieren waardoor hij het instrument echt kan laten zingen, met een unieke stem. En die stem gaat recht van hart tot hart.’

Een goed instrument helpt daar natuurlijk ook bij. Maisky ontving het zijne, een 18^e-eeuwse Montagnana-cello, in 1973 in New York van een weldoener. ‘Mijn cello en ik hebben verschillende stadia doorgemaakt in onze relatie’, zei hij bij een andere gelegenheid. ‘Ik noem haar ‘mijn mooie dame’, want in het Russisch is de cello altijd een ‘zij’. In het Italiaans en het Frans is het een ‘hij’, in het Duits is de cello onzijdig. Maar voor mij is mijn cello dus een ‘zij’. En tussen ons was het liefde op het eerste gezicht.’

Fantoompijnen

Maisky's verhaal over zijn innige liefdesband met zijn instrument brengt meteen de beroemde en tot de verbeelding sprekende foto van Man Ray in herinnering van de sensuele vrouwenfiguur met f-gaten op de rug. Tegelijk is de metafoor van de vedel als geliefd wezen ook elders te vinden, en wel in Mongolië. Van de verschillende Aziatische familieleden van de cello klinkt er in de verre Gobi Woestijn een prachtexemplaar: de *morin khuur*, ofwel de paardenkopvedel. Deze vedel, waarvan de hals versierd is met een uit hout gesneden paardenhoofd, dankt zijn vorm en naam aan een legende over een dappere krijger die van zijn verre geliefde een vliegend paard krijgt waarmee hij haar iedere nacht kan bezoeken. Het verhaal neemt een noodlottige wending wanneer een

rivaal het paard doodt. De treurende krijger maakt van het geraamte, huid en haren een vedel en laat sindsdien het karkas wenend zingen over zijn verloren geliefde en zijn gestorven paard.

De essentie van het verhaal is duidelijk: amputaties – uiteraard in de figuurlijke zin van het woord – en de daaruit voortvloeiende fantoompijnen vormen de bron van de waarachtigste klanken die, om met Maisky te spreken, ‘recht van hart tot hart gaan.’ De morin khuur is de belichaming van de afgebroken liefde en de onvermijdelijke dood, twee universele thema's die in tal van muziekgenres – blues, flamenco, fado, om maar een paar krachtige voorbeelden te noemen – de hartklop van de muziek zijn.

Rouwen om dat wat verloren is:
de cello heeft daar, met zijn
diep-menselijke en universele
stemgeluid, alles voor in
huis.

De 13^e-eeuwse mysticus Jalal-ad-din Rumi had iets vergelijkbaars voor ogen toen hij zijn later wereldberoemd geworden dichtregels schreef over de rietfluit, zinnebeeld van verlangen:
*Luister naar het riet van de fluit, hoe het vertelt
En hoe het klaagt, gekweld door de pijn van het
afscheid!*

*'Sinds ik gesneden werd uit het riet van mijn
vaderland,
huilt heel de wereld mee op mijn klanken.
Ik zoek een hart, gebroken door
scheidingsverdriet,
Aan wie ik kan vertellen over de
pijn van het scheiden...'*¹

Met deze regels brengt Rumi nog een extra dimensie te berde, namelijk de mens die zich afgesneden weet van zijn oorsprong, lees: zijn onschuld, zijn spirituele bron, of, heel concreet, zijn geboortegrond.

Wat de rietfluit kan, kan de cello ook. Vraag het aan Daniël Esser, tot voor kort cellist van het Koninklijk Concertgebouw Orkest, en hij zal het beamen met een concrete anekdote over zijn eigen cello, die in 1987 door de instrumentenbouwer Daniël Royé werd gemaakt van hout uit de tuin van Essers ouders in Frankrijk. In een interview met ondergetekende vertelde Esser: 'In die tuin

¹ Vertaling: R. Van Brakell Buys, *Rumi – Verhalen uit de Mashnawi*

Cappella Amsterdam

stond een grote kersenboom die om praktische redenen moest worden weggehaald. (...) Toen de cello eenmaal af was, nam ik 'm mee naar de plek waar de boom had gestaan. Het waaide een beetje. En je gelooft het of niet: de cello begon uit zichzelf te zingen. Ik heb veel fantasie, maar dít is echt gebeurd. Ik denk dat die cello zong omdat hij zijn wortels weer even onder zich voelde.' ²

Cello als icoon

Rouwen om dat wat verloren is: de cello heeft daar, met zijn diep-menselijke en universele stemgeluid, alles voor in huis. In deze Biënnale is hij veelvuldig in die treurende rol te horen, zoals in *Svyati* voor cello en koor van John Tavener (geschreven in memoriam van een gestorven vriend), of het *Alleluia Tropos* van Arvo Pärt, hier in een bewerking van de componist voor 8 cello's en koor (opgedragen aan de slachtoffers van terroristische aanslagen in Madrid), of het *Selfportrait with gebirtig* voor cello en orkest van Joël Hoffman (een compositie die een stem geeft aan de ontheemden van de diaspora) en de *Kaddish* van Ravel (het Joodse gebed dat onder andere wordt gezegd voor de rouwenden).

Cappella Amsterdam

In deze Biënnale bevolkt Cappella Amsterdam meermalen samen met tal van topcellisten het podium om de mooiste werken voor koor en cello('s) uit te voeren. Sinds het aantreden in 1990 van vaste dirigent Daniel Reuss koerst Cappella Amsterdam vooral op muziek uit de renaissance en barok en op composities uit de 20ste en 21ste eeuw. Deze Biënnale zetten de vocalisten onder andere hun tanden in wereldpremières van Luc Van Hove en Hans Koolmees.

Concertagenda met Cappella Amsterdam

zo 19 okt 15.00 uur: **Gesang der Geister**
do 23 okt 20.15 uur: **Sonnengesang**
vr 24 okt 17.00 uur: **Stabat Mater**

² Interview Daniël Esser, Preludium 71ste Jrg. nr. 10

Waar een cellist en een
zangeres tot elkaar worden
veroordeeld, is er
gegarandeerd sprake van
psychodrama

Waar wordt gerouwd, is religie zelden
ver weg. In genoemde composities van
Tavener en Pärt, maar ook in werken
van Knut Nystedt, Sofia Goebaidolina en Rudi
Tas gaat de cello als een woordloos zingende
priester of pope voor in gebed, gevolgd door een
prevelende menigte van koorzangers. Interessant
is hier dat de 'volgers' een taal machtig zijn,
maar de leidende cello niet. Tavener noemt de
cello in *Svyati* de 'representatie van het icoon
van Jezus Christus'; de heiligste positie
geeft hij aan een instrument dat niet
kan spreken, maar wel kan zingen.
Daarmee is de cello het ideale
projectiescherm voor de geheime
verlangens van iedere hunkerende
ziel.

Psychodrama en symbiose

Naast dit alles zingt de cello
ook zijn lied op het aardse
toneel. Waar een cellist en
een zangeres tot elkaar
worden veroordeeld, is er
gegarandeerd sprake van
een psychodrama. Salome
Kammer, sopraan, actrice
en voorheen ook celliste,
betreedt hier in een tweetal
premières de arena met een
cellist(e) als tegenspeler. Op verzoek
van de Biënnale schreef de Koreaanse
componiste Seung-Ah Oh voor Kammer

Salome Kammer in *Die zweite Heimat*

en Doris Hochscheid *Aphonic Dialogue*, waarin beiden hoorbaar op de tast naar de juiste klanken hun isolement proberen te doorbreken. In een andere première, *barbara baccante* van Richard Rijnvos, is het een praatgrage sopraan die weerklank zoekt bij de cello, een situatie die tot ondraaglijke spanningen leidt.

En een symbiose van cello en zang – bestaat die misschien ook? Die bestaat zeker, maar voorwaarde is wel dat de vocale partij het domein van de taal verlaat. Dat gebeurt bijvoorbeeld in *Plainscapes* van Pēteris Vasks, waar de melodielijnen van de solocello worden opgenomen in de klankwolken van een achtstemmig woordloos zingend koor. En de ultieme symbiose is natuurlijk de *Bachianas Brasileiras nr. 5* van Heitor Villa Lobos, een amalgaam van Bachiaanse melodische inventies met bronstige celloklanken als matras voor een wellustig koerende zangeres die in haar lange vocalise-gedeelten van pure verrukking het spreken lijkt te zijn verleerd.

In eenzelfde lijn ligt de alom bekende *Vocalise* van Rachmaninov, oorspronkelijk geschreven voor sopraan en orkest. In deze Biënnale klinkt de *Vocalise* twee keer, zowel in de originele versie als in een versie waar de cello de rol van de stem overneemt. En wanneer de cello het zelf op een zingen zet, geschiedt er een klein wonder. Het is dan of het paard van de morin khuur tot leven wordt gewekt en weer opstijgt – al duurt die hemelse rit maar één lied lang.

Salome Kammer

Salome Kammer

Een festival met het thema Cello & Voice is pas echt compleet met een heldinnenrol van Salome Kammer. Velen kennen haar als de celliste en zangeres Clarissa Lichtblau in *Die zweite Heimat* uit de beroemde filmtrilogie van Edgar Reitz. Maar Kammer is zoveel meer: al zingend speelt ze met de erfenis van Elisabeth Schwarzkopf, Cathy Berberian, Lotte Lenya of Ella Fitzgerald. Met Kammer haalt de Biënnale vele stemmen en gezichten in huis!

Concertagenda met Salome Kammer

za 18 okt 20.15 uur: **Folktales**

ma 20 okt 15.00 uur: **Cello Duello & Salome Kammer**

do 23 okt 20.15 uur: **Sonnengesang**

Don Quixote van deze Biënnale is
Mischa Maisky

Cellist met lef

Als hyperactief jochie van vijf pikte Mischa Maisky sigaretten van zijn vader, tot het inhaleren van een Havanasigaar een einde maakte aan zijn rokerscarrière. Op zijn zevende kreeg hij een beter idee: hij vroeg zijn ouders om een cello. Het heeft hem een stormachtig leven en een rijke ontwikkeling gebracht. Een gesprek met een bevlogen mens en musicus.

Door Saskia Törnqvist

Noem de naam van Mischa Maisky aan klassieke muziekliefhebbers en de associaties zullen kleurrijk zijn: dat is toch die man van de vele Deutsche Grammophon-hoezen met dat markante hoofd, die indrukwekkende bos haar, de exotische juwelen en felgekleurde hemden? Dat is toch de cellist die altijd trouw is gebleven aan zijn zinderende, expressieve spel? Kortom: Mischa Maisky is toch die man die altijd soeverein zijn eigen weg gaat?

Ja, dat is 'm. We zoeken hem op in zijn villa bij Brussel, waar hij ons verwelkomt op zijn brede oprijlaan terwijl hij zijn zenuwachtige hond in bedwang houdt. Hij is kleiner dan zijn gefotografeerde portretten doen vermoeden, maar dat hoofd, nu omlijst door witte krullen, is inderdaad markant.

Ook heel markant is Maisky's interieur, bestaande uit Aziatische wandmeubels en negentiende-eeuwse automatische muziekinstrumenten die hij met een kinderlijk enthousiasme demonstreert. Klingelende Zwitserse liedjes mengen zich met schel parkietengekrijs uit de salon en het hoge stemmetje van zijn zoontje Mateo, de jongste van zijn vijf kinderen.

Met zijn dochter, pianiste Lily Maisky, speelt hij tijdens de Biënnale een liederencompilatie, een paar dagen later soleert hij in *Don Quixote* van Richard Strauss. Als spreker lijkt Maisky vooral op Don Quichottes slimme knecht Sancho Panza, die alles met de broodnodige humor en relativering aanziet. Hij dist zijn anekdotes en witzes op met hilarische lachsalvo's, theatrale grimassen en zelfspot, terwijl hij de zware onderwerpen niet schuwt.

'Mijn leraren Rostropovitsj en Piatigorsky spraken nooit over de fysieke kant van cello spelen. Het ging hun maar om één ding: weten wat je muzikale doel is.'

U vertelde ooit dat u een heel persoonlijke band heeft met Strauss' Don Quixote.

'Mijn leraar Rostropovitsj zei ooit dat iedere grote cellist zijn momenten van superioriteitsgevoel kent en dan uitroept dat *Don Quixote* van hem is en van niemand anders. Ik moet bekennen dat ik soms door datzelfde gevoel word overmand.'

Elders in de Biënnale speelt u liederen van onder andere Mozart, Schubert, Brahms, Tsjajkovski. Laat u zich daarbij door bepaalde vocalisten inspireren?

‘Natuurlijk! Ik luister ontzettend veel naar muziek; daarin ben ik een nogal atypische muzikant. Ik ben ook dol op festivals als de Biënnale; ik krijg er energie en frisse ideeën van, het helpt om mijn smaak te ontwikkelen. Het is belangrijk voor een musicus om zijn motoriek te blijven trainen, maar het trainen van de geest is veel belangrijker. De concurrentie is tegenwoordig moordend, alles moet sneller, harder, *cleaner*. Maar op die manier wordt de musicus en zijn techniek belangrijker dan de muziek. Een gevaarlijke zaak.

Ik offer het correcte spel graag op aan iets waar het mij wezenlijk om te doen is: de expressie. Om iemands hart te kunnen bereiken, moet je vanuit je eigen hart spelen. Daarin schuilt een groot mysterie. Mensen vragen mij vaak na een concert wat voor instrument ik bespeel. Ik leg ze dan altijd geduldig uit dat het een cello is. Maar ze willen natuurlijk weten wat voor type cello het is, van welke bouwer. Dat brengt mij op een verhaal over Heifetz: er kwam eens een luisteraar in zijn kleedkamer die hem uitvoerig complimenteerde met zijn prachtige instrument. Waarop Heifetz zijn oor boven zijn viool hield en zei: ‘maar ik hóór helemaal niets!’

Kunt u zichzelf ook voorstellen met een heel ander instrument, of misschien zelfs als zanger?

‘O ja! Ik zou willen dirigeren! Ik zou dan alle Mahlersymfonieën willen uitvoeren. Maar ik doe het niet, maak je geen zorgen. Ik ken mijn zwaktes.’

Noemt er nog eens een paar!

‘Heb je even de tijd? Het is bijvoorbeeld vanwege mijn zwaktes dat ik geen docent ben. Vaak komen jonge cellisten na een concert vragen of ik ook les geef. Ik antwoord dan altijd: ‘Dat heb ik net gedaan!’ Ik kom van een tegenovergestelde school, dan laten we zeggen, de school van János Starker. Hij kon heel goed uitleggen hoe je je rechter bilspier moest aanspannen om met je linker pink op de juiste manier de snaar in te drukken. Mijn leraren Rostropovitsj en Piatigorsky

Mischa Maisky in het kort

1948: geboren in Riga

1962: studeert aan het
conservatorium van
Leningrad

1966: studeert verder bij Mstislav
Rostropovitsj in Moskou

1970: 18 maanden in een
werkkamp bij Gorki

1973: Vertrekt naar Israël,
maakt zijn debuut in New
York, ontvangt daar van
een bewonderaar zijn
18e-eeuwse Montagnana-
cello

1974: Studeert bij Gregor
Piatigorsky in de VS.

1975: Start internationale
carrière, werkt samen
met o.a. Martha Argerich,
Gidon Kremer, Leonard
Bernstein

1985: tekent een exclusief
contract met Deutsche
Grammophon

2000: Speelt wereldwijd zo'n
100 concerten met
uitsluitend werk van Bach

Maisky speelt de laatste jaren
geregeld samen met zijn zoon,
violist Sascha Maisky en dochter,
de pianiste Lily Maisky.

spraken nooit over de fysieke kant van cello spelen. Het ging hun maar om één ding: weten wat je muzikale doel is.

Het is heel belangrijk om je eigen ontwikkelingen – of het ontbreken daarvan – op de voet te volgen. Daarom luister ik veel naar mijn eigen uitvoeringen, daarom heb ik de Cellosuites van Bach nu drie keer opgenomen. Het is als een

gebruiken, bijvoorbeeld in het oudere repertoire? 'Ik zeg altijd: *Play WITH guts, not ON guts* - Je moet met lef spelen, niet op darmen. Darmsnaren ontstemmen snel, ik vind ze daarom gewoon onpraktisch. Daarbij is mijn levensmotto 'leven en laten leven'. Prima als iemand op darmsnaren wil spelen, zolang hij maar niet denkt daarmee de enige muzikale waarheid in pacht te hebben.

'De allergrootste sensatie na vrijlating was dat ik echte grond onder de voeten had, de buitenlucht inademde.'

pasfoto, die moet je ook eens in de zoveel jaar opnieuw laten maken. Het gekke is dat ik mijn tweede Bach-versie veel jeugdiger vind klinken dan de eerste. Het is vloeiender, flexibeler.'

Wat is daarvan denkt u de reden?

'Die eerste opname maakte ik toen ik mijn Russische verleden nog op me voelde drukken. Mijn laatste anderhalf jaar in de Sovjet-Unie – ik zat toen in gevangenschap – voelden als twintig jaar. Toen ik daarna via Israël in 1974 naar de V.S. kwam, had ik ontzettende haast om alle schade in te halen. Bij Piatigorsky, die mij vier maanden bijna dagelijks les gaf, zoog ik als een spons alles in mij op, vooral zijn levenslessen. Hij had longkanker, het was zijn laatste kans om in het Russisch zijn ervaringen door te geven; voor hem waren die lessen misschien net zo belangrijk als voor mij.

Ik ben de gelukkigste cellist die er rondloopt, mede dankzij mijn unieke combinatie van leraren. Daarbij heb ik ook Pablo Casals mogen ontmoeten, in 1973 in Jeruzalem. Hij was bijna 97 jaar oud, ik speelde de complete Suite in d en de Sonate in g van Bach en het complete Celloconcert van Dvořák voor hem. Ik heb een foto van die gelegenheid waarop hij een van mijn snaren probeert in te drukken. Hij was behoorlijk van slag dat dát hem niet lukte!'

Casals speelde lange tijd op darmsnaren. Overweegt u ook soms om darmsnaren te

Dat is gevaarlijk. Er kan dan een 'wie niet voor ons is, is tegen ons-mentaliteit' ontstaan. Zo werkt het in een dictatoriaal regime. Ik ben in zo'n regime opgegroeid, maar goddank ben ik nu een wereldburger. Ik ben geboren in Letland, opgeleid in Rusland, ik woonde in Israël, de V.S. en in verschillende Europese steden, ik bespeel een Italiaanse cello met een Franse stok en Duitse snaren, mijn eerste vrouw was een Amerikaanse, mijn tweede vrouw heeft een Italiaanse moeder en een vader uit Sri Lanka....'

... en u groeide op in een Joods-Russische familie. Wat voor effect heeft dat gehad op uw intellectuele bagage?

'Een groot effect, al moesten mijn ouders niets hebben van religie. We hoefden weliswaar geen Davidsster te dragen, maar volgens mijn paspoort was ik gewoon een *Bloody Jew*, verder niets. De ironie is dat ik pas in Israël voor het eerst als Rus werd bestempeld.'

U studeerde nog in Leningrad toen uw zus in 1969 naar Israël vertrok. Daarmee kwam u onder verscherpt toezicht te staan...

'... dus toen de taperecorder, waarmee ik alle lessen van Rostropovitsj opnam sneuvelde en ik een nieuwe kocht, vond men dat een goede aanleiding om mij ervan te beschuldigen dat ik die van de zwarte markt had. Er volgden veertien maanden in een werkkamp en vier maanden in gevangenschap.'

Herinnert u zich goed het moment dat u voor het eerst weer een cello vasthield?

'Natuurlijk! Maar de allergrootste sensatie na vrijlating was dat ik echte grond onder de voeten had, dat ik buitenlucht inademde. Hoe moeilijk het ook was, ik betreur het niet dat dit mij is overkomen. Deze ervaring is zoveel verrijkender dan het halen van een conservatoriumdiploma. Er is veel wat mensen vanzelfsprekend vinden. En dat is geheel ten onrechte. Neem onze gezondheid. Ziekte overkomt altijd iemand anders, denken we. Totdat het onszelf gebeurt en het te laat is. Verder is alles zo haastig in het leven, dat je de rijkdom van de dingen over het hoofd dreigt te zien.

Ik besef steeds meer dat ik minder weet. Zeker in muziek. Het streven naar perfectie is het streven om bij de horizon te komen. Maar die blijft zich verwijderen. Gelukkig maar! Dat houdt mij gaande. Verder geloof ik in dieptes van relaties. Of het nu met je geliefde is, of je collega's, of de muziek die je graag speelt, in al die relaties heb je hoogte- en dieptepunten. Het makkelijkste is om van problemen weg te rennen, je omstandigheden te veranderen. Maar jezelf veranderen? Dat is het echte werk!'

Concertagenda met Mischa Maisky

zo 19 okt 10.15 uur:

Masterclass

ma 20 okt 09.30 uur:

Bach & Breakfast

di 21 okt 20.15 uur:

Het Recital

za 25 okt 16.30 uur:

Don Quixote

za 25 okt 21.00 uur:

Cello Coupé

Cello Biënnale slaat handen ineen met gedreven muziekdocenten

Met de cello de stadswijken in

Eén van de medewerkers van de Cello Biënnale is celliste Tjakina Oosting.

In deze editie is zij voor de vierde keer de drijvende kracht achter de educatieve projecten, gericht op jonge celloleerlingen en op kinderen die nooit eerder zo'n zoemende klankkast van dichtbij hebben gezien. 'De cello is nog te veel alleen maar een elite-instrument. Dat kan en moet anders.'

door Saskia Törnqvist

Even iets afspreken met Tjakina Oosting gaat niet zomaar. Haar agenda puilt uit van de activiteiten waarin bijna alles om de cello draait. Ze speelt muziektheatervoorstellingen voor kinderen, geeft celloles op verschillende locaties, speelt kamermuziekconcerten en timmert aan de weg met haar duo deuXcel waarmee ze in kindziekenhuizen letterlijk aan het bed van patiënten komt spelen.

Voor de Cello Biënnale initieert ze dit jaar cellodagen in Den Haag, Zwolle en Eindhoven, ze helpt het honderdveertigkoppige Hello Cello Orkest op poten te krijgen en is aanjager van De Bestorming, de educatieve projecten die namens de Cello Biënnale plaatsvinden op Amsterdamse scholen. Deze cellomissionaris heeft het druk. Desondanks straalt ze één en al energie uit.

Tjakina Oosting, nippend van een glas groene thee in een Amsterdams etablissement, ziet het zo: 'Ik krijg er energie van als ik me op verschillende manieren in kan zetten voor iets zinvol. Ik speel heel graag op plekken waar mensen amper weten wat een cello is. Ze zijn vaak zichtbaar geraakt door de diepe klank. Kinderen willen het instrument vasthouden, erop strijken. Voor doven en slechthorenden is het een ideaal instrument: ze kunnen de klanken echt voelen; een hele fysieke en vaak ook emotionele beleving.

Goed en slecht nieuws

Het is, kortom, heel dankbaar om met dit instrument de boer op te gaan. En het is ook hard nodig, want nu gonst de cello nog hoofdzakelijk in villa's, herenhuizen en chique concertzalen. Maar hoe liggen de kansen voor bijvoorbeeld de negenjarige Fatima uit de Haagse Schildervijk, die een cellodroom koestert sinds zij bij De Wereld Draait Door welgeteld één minuut iemand op een cello heeft horen spelen? Waar kan zij les krijgen, hoe komt zij aan zo'n duur instrument?

deuXcel: Tjakina Oosting (voor) en Marieke van der Heyden

‘Dat is een lastige’, zegt Tjakina. ‘Het goede nieuws voor Fatima is dat zij een reële kans heeft om op de basisschool via een Leerorkest-project met de cello kennis te maken. Met een beetje geluk kan ze op school in een serie lessen de eerste beginselen leren. Maar als ze daarna echt verder wil met muziekles, wordt het heel moeilijk. Gesubsidieerde muziekscholen, waaronder die in Den Haag, vallen bij bosjes om, particuliere privélessen zijn een duur alternatief. Kinderen uit minder bedeelde gezinnen konden al moeilijk op muziekscholen terecht, nu belanden ze helemaal tussen wal en het schip. Een kwalijke zaak.’

Cellodagen en cellobestormingen

Het Nederlandse muziekonderwijs staat of valt tegenwoordig bij de inzet van zzp-ers die met veel creativiteit de klassieke muziek in de vaart der volkeren proberen te houden. Ze doen het vaak voor een appel en een ei en zonder financieel vangnet. De tijd zal leren of zij zich staande kunnen houden.

Tjakina prijst zich gelukkig met een aantal zeer gemotiveerde docenten in het land: ‘In aanloop naar de Cello Biënnale organiseren wij nu een drietal cellodagen in Eindhoven, Zwolle en Den Haag. In Eindhoven staat de

Hello Cello Orkest 2012

‘Kinderen willen het instrument vasthouden, erop strijken.’

gemeentemuziekschool nog overeind, in Zwolle, waar de muziekschool onlangs is gesloten, organiseer ik activiteiten met dirigent Loes Visser van het Britten Jeugd Strijkorkest en met steun van het ArtEZ conservatorium. In Den Haag hebben de docenten van het Koorenhuis, de voormalige gemeentemuziekschool, hun eigen maatschap opgezet. In deze steden werk ik samen met gedreven docenten om een mooie cello-dag van de grond te krijgen. Er wordt dan door kinderen uit de regio gerepeteerd aan een gloednieuw stuk van Tom Trapp voor het Hello Cello Orkest, daarnaast is er een Bach & Breakfast-concert, een masterclass voor gevorderde amateurs en nog veel meer. Kinderen en hun ouders krijgen op zo’n dag uitgebreid de kans om hun beeld van de cello verder op te rekken.’

Als rechtgeaard cello-missionaris blijft zij ook investeren in het basisonderwijs, waar de kinderen in het educatieve project *De Bestorming* een hele cello-guerilla op hun dak krijgen gestuurd.

‘De Amsterdamse scholen in het centrum en Amsterdam Zuid weten de weg naar de kindervoorstellingen in het Muziekgebouw wel te

vinden,’ zegt ze. ‘Maar de scholen uit Nieuw-West en Zuidoost komen echt niet vanzelf. Dus moeten we dáár naartoe. Vorig jaar ging het Cello8ctet Amsterdam naar een paar scholen in Nieuw-West om daar een hele dag in het teken van de cello te zetten. Daarna kwamen kinderen van de middenbouw naar het Muziekgebouw om een voorstelling te zien. We hadden kinderen over de vloer die nooit de wijk uitkwamen. Ze vonden het geweldig. Ik ben nu in bespreking met een paar scholen in Zuidoost, wat weer een heel andere gemeenschap is. De voorpret is er nu al enorm; ze kunnen haast niet wachten tot *De Bestorming* begint!’

Agenda:

za 18 okt 16.15 uur:

Hello Cello Orkest met nieuw werk van Tom Trapp

zo 19 okt 15.30 en za 25 okt 15.00:

Cello! Cello! Ma non troppo.

Kindervoorstelling

za 25 okt 14.00 en 15.30 uur:

Herrie in de tent! Kleutervoorstelling

PS

**PARKEREN
OP Z'N AMSTERDAMS:
50.000 KM RONDJES
RIJDEN PER DAG**

**NU MEER AMSTERDAM IN
Het PAROOL**

Feestrede voor Anner Bijlsma (80!)

Een fontein van ideeën

Anner Bijlsma, wereldberoemd cellist, muziekspeurneus en inspirator van vele generaties musici, werd eerder dit jaar tachtig. Ter ere van hem is er op zondagavond 19 oktober een concert waarop hij als eerste de Award Cello Biennale Amsterdam in ontvangst mag nemen. Als voorproefje op deze nu al legendarische avond lanceert Maarten Mostert, oud-Bijlsma leerling en artistiek leider van de Cello Biennale Amsterdam, zijn 'feestrede':

Laat ik maar met de deur in huis vallen: Anner Bijlsma is mijn Held! Reeds als middelbare scholier werd ik getroffen door zijn langspeelplaten met Italiaanse muziek (oh, die sonates van Sammartini en Buononcini!), zijn Boccherini-concerten en later ook zijn eerste Bach-opnames.

Maar mijn conservatoriumtijd begon bij een docent uit een compleet andere, 'ouderwetse' school. Toen het er na enige tijd op leek dat mijn studie desondanks op een dood spoor raakte en ik de cello in de wilgen wilde hangen, nam mijn vriendin Viola de Hoog mij toch eerst nog even mee naar haar lessen van Anner Bijlsma. Ik mocht zelf ook wat voorspelen. Hij liet me een Franchomme-Caprice voorbereiden, waarbij hij zelf liefdevol de tweede cellopartij voor zijn rekening nam.

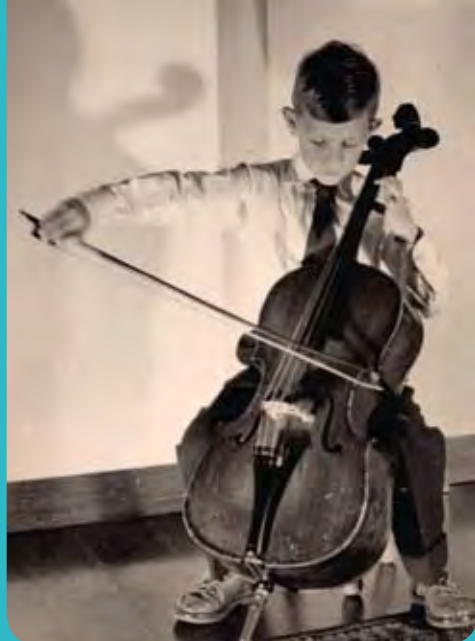
Schijnbaar ongemerkt bleek ik na een paar weken een nieuwe leraar te hebben, bevoorrecht als ik was, want vele studenten uit de hele wereld stuurden tevergeefs cassettebandjes naar hem op, maar waarschijnlijk schaakten ze net iets minder goed dan hij en ik (want dat deden we ook...).

Het duurde enige tijd voor ik de volstrekt onconventionele wijze van lesgeven van Anner Bijlsma op waarde kon schatten. Hij stimuleerde vooral je zelfstandigheid en nieuwsgierigheid; welk stuk je de vorige les had gedaan of wanneer je examen was, speelde een ondergeschikte rol.

Voor technische problemen had hij wel altijd een oplossing, als je er naar vroeg. De 'bananenschilstreek', 'de Zorrostreek', of gewoonweg dagelijkse streekoefeningen van Ševčík leidden uiteindelijk tot een uitgekende streektechniek bij zijn leerlingen.

Daarnaast was zijn enorme bibliotheek en kennis van componisten een voortdurende inspiratie om steeds meer te willen weten van waar je mee bezig was. En wie weet er nou dat Mendelssohn een celloconcert schreef dat op de bodem van de zee is verdwenen, of dat Schumann ook cello speelde? Zijn kennis van de muziekhistorie is onmetelijk. Daarbij is Anner Bijlsma een van de weinige musici die niet alleen heel veel kennis heeft vergaard, maar die deze ook tientallen jaren in praktijk heeft gebracht en altijd met enorme gulheid zijn ervaringen heeft gedeeld met collegamusici en leerlingen. Ik citeer in dit verband uit een boekje dat Lucas Bunge en ik eerder schreven ter ere van Anner Bijlsma's 70ste verjaardag:

Lessen van Anner Bijlsma waren altijd op een verfrissende manier onpersoonlijk. De noten die je speelde en de manier waarop je dat deed, waren voor hem, zo leek het althans, niet meer dan prikkels om zijn altijd doorgaande ideeënstroom onder woorden te brengen. En zo kreeg je in een les al zijn briljante, soms paradoxale theorieën

‘De artisticeit die hij nog altijd uitstraalt is oprecht en zonder winstbejag. Gewichtigdoenerij is hem vreemd; een verademing in de Wereld van de Kunsten!’

Award Cello Biennale Amsterdam

Om het tienjarig jubileum te vieren, om een grote stimulans te geven aan talentontwikkeling maar vooral om een grote cellist op een bijzondere manier te eren heeft de Cello Biennale Amsterdam een internationale oeuverprijs ingesteld. De prijs wordt eens in de zoveel tijd uitgereikt aan een persoon of instantie die zich op een uitzonderlijke manier verdienstelijk heeft gemaakt voor de cello of het cellorepertoire. De prijs bestaat uit een geldbedrag van 50.000 euro dat bedoeld is te worden besteed aan talentontwikkeling en educatie op het gebied van de cello. De bestemming wordt door de laureaat zelf bepaald. Op 19 oktober wordt de prijs voor het eerst uitgereikt, en dan natuurlijk aan Anner Bijlsma. Tijdens het dan speciaal aan hem gewijde concert zal hij de prijs ontvangen uit handen van Job Cohen, voorzitter van de Stichting Award Cello Biennale Amsterdam, die de middelen heeft geworven om deze prijs mogelijk te maken.

Award Cello Biennale Amsterdam wordt mogelijk gemaakt door giften van privépersonen die onbekend willen blijven.

te horen over pianisten en dirigenten, over Romberg en Beethoven, de heerlijke Italianen en de verderfelijke Fransen. Stond je buiten, dan wist je weer dat muziek alles omvat. Was hij je alweer vergeten als je de deur uit was? Vermoedelijk wel. Een fontein die de hele dag spuit, weet ook niet welke eendjes er in de vijver zwemmen.

Ook na mijn conservatoriumtijd bleef ik gefascineerd door zijn originele en diepzinnige kijk op het (muziek)leven en zijn warme belangstelling voor de individuele mens. De artistieke diepgang die hij nog altijd uitstraalt is oprecht en zonder winstbejag. Gewichtigdoenerij is hem vreemd; een verademing in de Wereld van de Kunsten!

Bij het tot stand komen van de Cello Biënnale Amsterdam heeft Anner Bijlsma een cruciale rol gespeeld. Hij was mijn klankbord, inspirator en mentor. Hij overtuigde verschillende solisten van naam om naar een cellofestival te komen dat anders dan alle andere zou zijn...

Vanaf het begin van de Biënnale leidde zijn bijna dagelijkse uurtje 'In gesprek met Anner Bijlsma' tot vaak verhelderende discussies met musici uit de hele wereld – van Gutman tot Karttunen en van Tan Dun tot Colin Carr. Uiteindelijk was het vaak Bijlsma zelf die de smeugste anekdotes achteloos als parels in het rond strooide. We hebben ervan gesmuld (en hopen dat nog lang te mogen doen)!

Agenda:

zo 19 okt 20.15 uur Grote Zaal:

Anner Bijlsma 80 jaar

ma 20 okt 14.00 uur Bimhuis,

do 23 okt 14.00 uur Bimhuis:

In gesprek met Anner Bijlsma

za 25 okt 10.15 uur Bimhuis:

Masterclass

Anner Bijlsma in het kort

Den Haag, 17 Februari 1934

1950-1955: cellostudie bij Carel van Leeuwen
Boomkamp aan het conservatorium in Den Haag

1957: Prix d'excellence, Den Haag

1959: Eerste prijs Pablo Casals Competition, Mexico

1962-1968: solo-cellic Concertgebouw Orkest

Vanaf 1970: Hoofdvakdocent conservatoria
Den Haag en Amsterdam

1995: Eredoctoraat New England Conservatory (Boston)

Ensembles: Anner Bijlsma maakte deel uit van verschillende spraakmakende ensembles zoals het trio met Frans Brüggen en Gustav Leonhardt, het Rondom Kwartet met Reinbert de Leeuw, Vera Beths en George Pieterse en *L'Archibudelli* met onder andere Vera Beths en Jürgen Kussmaul. Hij had een vast duo met pianist Gérard van Blerk.

Gastdocentschappen: Anner Bijlsma was overal in de wereld een veelgevraagd docent. Hij vervulde gastdocentschappen aan onder andere de conservatoria van New York, Boston, Tokio, Parijs, Berlijn en Londen.

Publicaties: 1998: *Bach, The Fencing Master*

2012: *Bach senza Basso*

2014: *Bach and the Happy Few*

Verplaatst

Cello-metalband Apocalyptica zou de aftrap geven van deze Biënnale met een concert op 16 oktober. De band heeft dit concert moeten afzeggen vanwege een verschuiving in het opnameschema voor hun nieuwe album. Apocalyptica, zeer vereerd de Cello Biënnale Amsterdam 2014 te mogen openen, heeft een nieuwe concertdatum gevonden die weliswaar niet binnen het festival valt, maar nog wel in de buurt daarvan:

**dinsdag 11 november 2014,
21.00 uur**

A photograph of a cello player on a stage, partially visible on the left side. The player is wearing a dark jacket and a yellow headband. The stage is lit with dramatic, low-key lighting, featuring strong purple and pink hues. A bright light source, possibly a spotlight, creates a large, soft glow behind the player, casting long shadows. The background is dark, and the overall atmosphere is moody and artistic.

Cello-metalband **Apocalyptica** levert een headbangende bijdrage aan de Biënnale

Het publiek ziet ons **echt lijden**

Drie cellisten die met hun instrument over het podium rennen, dat doet vrezen voor het lot van de cello's. Niet geheel ten onrechte: 'Ik heb vroeger een keer een cello stukgeslagen tijdens een concert, tot grote woede van de andere bandleden. Ik was jong en dom. Het is beter om de cello's heel te laten,' zegt cellist Perttu Kivilaakso van de Finse cello metal-band Apocalyptica lichtelijk beschaamd.

Door Floris Kortie

De Letten staan niet bekend als een warmbloedig volk. Wanneer je dan als cello-metalband ook nog in een ijshockeyhal in hoofdstad Riga optreedt voor een zittend publiek sta je eigenlijk al 1-0 achter. Toch lukte het Apocalyptica op 22 maart jongstleden om de Arena Riga in vuur en vlam te zetten tijdens hun tournee langs de Baltische staten. Voorafgaand aan de show maakten de drie cellisten en de drummer tijd om vooruit te blikken op hun optreden tijdens de Cello Biënnale Amsterdam. 'We take the cello to a new level,' vertelt cellist Perttu Kivilaakso.

Tijdens het concert blijkt dat een understatement. Na afloop van het interview zag ik hoe de band de Arena Riga, een ijshockeyhal die ook dienstdoet als concertzaal, plat wist te spelen. Melodieuze intro's gaan over in snoeiharde riffs, de cellisten staan headbangend op het podium en Griegs *Peer Gynt Suite* blijkt een prima startpunt voor een stevig potje metal. De Finse cello-metalband is meer dan een gimmick – dat is voor mij misschien wel de belangrijkste conclusie.

Wilde capriolen uithalen met hun instrumenten – het is dagelijkse kost bij Apocalyptica. Twintig jaar geleden begon de band als act tijdens een bonte avond van de befaamde Sibelius Academie in Finland. Inmiddels is de groep uitgegroeid tot een fenomeen onder zowel metalfans als celloliefhebbers. Oorspronkelijk legden de klassiek geschoolde cellisten Perttu Kivilaakso, Paavo Lötjönen en Eicca Toppinen zich toe op covers van de legendarische metalband Metallica. Inmiddels legt de band, sinds 2005 aangevuld met drummer Mikko Sirén, de nadruk op eigen composities. Daarin blijken klassieke muziek en metal moeiteloos samen te gaan.

Divers publiek

Voorafgaand aan de show vertellen de bandleden over hun ongebruikelijke mengeling van klassiek en metal. Perttu: 'Het is geweldig om de rockattitude in de klassieke scene te brengen. Maar het is net zo gaaf om de schoonheid en sereniteit van klassieke muziek aan een heavymetal-publiek te laten horen. Ons publiek is erg divers, maar het zijn allemaal muzikliefhebbers met een brede smaak. Dat moet ook wel, want in onze concerten gaat het van intieme, akoestische klassieke momenten tot keiharde trashmetal.'

Die metal wordt geproduceerd met behulp van een zorgvuldig gekozen mix van microfoons, effecten en versterkers. 'De pedalen zijn eigenlijk de helft van het geluid,' vertelt drummer Mikko. 'We hebben lang moeten zoeken naar de juiste versterking. De klank moet vol zijn, helder en krachtig.' Nooit hebben ze overwogen om met elektrische cello's te spelen. 'Dat is voor mietjes,' zegt Eicca lachend. Dan serieus: 'We hebben het gevoel van een echte cello onder onze handen nodig. Een elektrische cello geeft dat gevoel gewoon niet.'

Hoewel metal niet een voor de hand liggend genre lijkt voor een cello-ensemble, blijkt het instrument zich er wel goed voor te lenen, vertelt Paavo. 'Met het grote bereik van de cello kun je zowel baspartijen als melodieën spelen. En de meeste metal riffs gebruiken veel kwinten, dat is ideaal voor de cello.' De energieke liveshow van Apocalyptica – de cellisten spelen staand, liggend en rennend – vergt ook een goede conditie. Perttu: 'Wat we op het podium met de cello doen, lijkt soms wel op een oosterse vechtsport. Het publiek ziet ons echt lijden.'

Marionete Bejo (21), Riga, Letland: *'Ik houd van de agressieve stijl van Apocalyptica, maar de intieme momenten vind ik ook heel erg mooi.'*

Sabine Peters (48), Bremen, Duitsland: *'Ik ben totaal geen metalfan, maar ik bewonder Apocalyptica om hun virtuositeit en creativiteit. De band rekt de grenzen van de cello op.'*

Ruben van Dort (28), Amsterdam, Nederland: *'Via Apocalyptica heb ik de muziek van Grieg en Wagner ontdekt. Daar hoor ik dezelfde energie in.'*

Gevraagd naar hun favoriet op het festival hoeven de cellisten niet lang na te denken: Natalia Gutman. 'Haar spel heeft meer ballen dan de meeste mannen hebben.'

Donkere esthetiek

Wat niet onder de show van Apocalyptica lijdt, is het spel van de heren. Stuk voor stuk zijn het razend goede cellisten, die bewust een carrière in de klassieke muziek hebben ingeruild voor een avontuur in de metal. Perttu: 'Toen we begonnen, waren collega's uit de klassieke hoek sceptisch. Maar we hebben laten zien dat we het met een enorme passie doen en dat we Apocalyptica

op alle vlakken, dus ook qua cellospel, naar het hoogst mogelijke niveau willen tillen.'

De uitnodiging voor de Cello Biënnale Amsterdam voelt als erkenning. 'Het wordt blijkbaar gewaardeerd dat we de cello naar een nieuw level gebracht hebben. Dat voelt goed. En de line-up van het festival is geweldig. We hebben bij veel van de cellisten gestudeerd: ikzelf heb masterclasses bij Ferschtman en Helmersen

gevolgd en studeerde Bach met Bijlsma,' vertelt Perttu. Gevraagd naar hun favoriet op het festival hoeven de cellisten niet lang na te denken: Natalia Gutman. 'Haar spel heeft meer ballen dan de meeste mannen hebben.'

Moet het Amsterdamse publiek zich nog laten afschrikken door de sinistere symboliek rondom metal? Mikko: 'Onze muziek is vaak donker, dus de esthetiek moet daarbij aansluiten. Maar wij hebben geen religieuze motieven en van blasfemie moeten we niets hebben. Donkere cinema en kunst worden beter begrepen, denk aan de films van Stanley Kubrick of de schilderijen van Edvard Munch. Bij muziek wordt het vaak verkeerd geïnterpreteerd.' Eicca vult aan: 'Geen kleur zonder duisternis. Tijdens de concerten zijn we furieus en donker, maar tegelijkertijd lachen we ons kapot.'

Apocalyptica

De Finse metalband Apocalyptica verwierf in de jaren 90 grote bekendheid met hun covers van Metallica-hits als *Nothing Else Matters*. Vanaf 2000 legde het viertal zich toe op eigen composities. Inmiddels heeft Apocalyptica acht albums uitgebracht, waarvan in totaal meer dan vier miljoen exemplaren werden verkocht. Voor hun laatste cd *Wagner Reloaded* bewerkte de band de muziek van Richard Wagner. Op dit moment werken de vier aan een nieuw album dat eind dit jaar wordt verwacht.

Agenda:

di 11 nov 21.00 uur Muziekgebouw aan 't IJ, Grote Zaal

Apocalyptica

Beluister de **Cello Biënnale Amsterdam** in het MAX Avondconcert op Radio4.

Kijk voor alle informatie op
www.maxavondconcert.nl

Twée **Late Cello Night**

concerten
tijdens de
Biënnale:

zaterdag 18 oktober

23.30 uur, Bimhuis

Annie Tangberg cello

Emile Visser cello

Nora Fischer zang

en gastmusici **Michiel
van Dijk** rieten; **Bastiaan**

Woltjer trombone, tuba;

Bart de Vrees percussie

vrijdag 24 oktober

24.00 uur, Grote Zaal

2CELLOS

Luka Šulić cello

Stjepan Hauser cello

Dusan Kranjc slagwerk

De cellist van nu is een
homo universalis

De **multitask** cellist rukt op!

Ze worden steeds vaker
gesignaleerd: fantastisch spelende
cellisten die van vele markten
thuis zijn. Muziekjournalist en
cellist Frederike Berntsen stelt
hier vier Biënnalecellisten aan u
voor die spelend en twitterend
hun weg gaan door hybride
muzieklandschappen. Ook buiten
de muziek blijken ze bijzonder
avontuurlijk ingesteld...

Stel, je bent cellist in het snelle tijdperk van de smartphone, het Google Glass en de virtual reality-bril: wat doe je dan? Trek je de wereld rond met voornamelijk het ijzeren repertoire zoals de grootmeesters Starker, Schiff en Harrell dat deden en doen? Of besluit je om je luisteraars een stukje verder op sleeptouw te nemen in de hedendaagse muziek en in andere genres?

Voor allebei valt wat te zeggen. Publiek voor het ijzeren repertoire blijft bestaan en geen cellist kan om de kwaliteit en diepgang van deze werken heen. Maar de wereld is allang zoveel kleiner geworden dat kruisbestuiving makkelijker is dan ooit. En dus bewandel je, naast het uitvoeren van Haydn, Schumann en Dvořák, de zijderoute, zoals Yo-Yo Ma dat doet met musici uit andere windstreken, of je pakt een elektrische cello erbij.

Een heel rijtje cellisten van nu laat zich niet in een hokje plaatsen. Misschien is dat uit noodzaak om makkelijker aan de bak te komen, maar waarschijnlijker komt hun *drive* voort uit nieuwsgierigheid, uit hun ingebakken talent of uit de ver ontwikkelde speeltechnieken op de cello.

Neem de Siciliaan **Giovanni Sollima** (1962), een veelzijdige, handige en avontuurlijk ingestelde musicus. Hij bespeelde een ijscello in een iglo op 3500 meter hoogte, maakt zijn eigen instrumenten, geeft les, flirt met jazz, rock en volksmuziek en vormt met zijn geliefde Monika Leskovaar een celloduo. Hoewel hij het ijzeren repertoire als essentieel beschouwt, slaat hij voortdurend allerlei zijpaden in. Hij speelde bijvoorbeeld met Patti Smith en organiseert een jaarlijks project met 100 cellisten in Rome. Sollima's publiek? Dat varieert van klassieke muziekliefhebbers tot jonge *metalheads*. Sollima: 'Ik ben vaak op zoek naar nieuwe elementen, of ik nu speel of componeer. Het klassieke repertoire vormt in mijn uitvoeringspraktijk altijd de hoofdmoot. Maar zo nu en dan van andere dingen proeven is heel gezond, dan zie je het geijkte repertoire weer anders. Als ik moest kiezen tussen al die werelden zou een deel van mij doodgaan.' Daarom speelt Sollima een pure Bach en met hetzelfde gemak en dezelfde overtuigingskracht Nirvana en Jimi Hendrix of een eigen compositie, *Terra Aria*, waarin hij verschillende klanklagen over elkaar monteert.

Een andere snelle jongen, maar op een heel andere manier dan Sollima, is **Jean-Guihen Queyras** (1967). Deze Franse Biënnalespeler van het eerste uur heeft allerminst een stereotype carrière. Zijn cellistenbestaan begon in het beroemde Ensemble Intercontemporain. Onder leiding van oprichter en voormalig chefdirigent Pierre Boulez speelde hij noten waarvan de inkt nog nat was en werkte hij samen met componisten als Stockhausen, om zo te schaven aan zijn muzikale handtekening. Queyras geeft les aan het conservatorium in Freiburg, daarnaast vliegt hij in rap tempo de wereld over met in zijn koffer de meest uiteenlopende partijen: van Vivaldi en Bach – al dan niet op een barokinstrument – tot de romantische celloconcerten. De hedendaagse componisten Bruno Mantovani en Gilbert Amy schreven werk voor hem en met zijn Griekse en Iraanse vrienden verkent hij mediterrane ritmes en toonsystemen, ook tijdens deze Biënnale. Niet te vergeten is Queyras' aandeel in het Arcanto Quartett en zijn samenwerking met Isabelle Faust en Alexander Melnikov in trioverband.

Ook de Duitse **Johannes Moser** (1979) zoekt graag zijn weg buiten de gebaande paden. Op Twitter is hij 'jmothecellist', maar hij is meer: Moser is een allround musicus, volgens het vooraanstaande Engelse muziektijdschrift Gramophone 'one of the finest among the astonishing gallery of young virtuoso cellists'. Moser speelt op zijn klassieke instrument de grote concerten en presenteerde tijdens de vorige Biënnale de wereldpremière van het Celloconcert van Du Wei. Ook is hij promotor van de elektrische cello, waarop hij improviseert en naar nieuwe klankkleuren zoekt. Een avontuurlijke knaap dus, gezien ook zijn vrijetijdsbesteding: hiken en mountainbiken. Als kamermusicus speelt Moser met grote namen, als solist treedt hij aan bij toonaangevende orkesten, waaronder het Koninklijk Concertgebouworkest. Daarnaast geeft hij veel les, niet alleen aan de Hochschule für Musik und Theater in Keulen, maar ook onderweg: 'Waar mijn concerten me ook brengen, ik ga langs op scholen, leid masterclasses en maak muziek met studenten van alle leeftijden'.

'Fantastic place and people!', aldus **Nicolas Altstaedt** (1982) over de Cello Biënnale Amsterdam. Zo, die staat alvast. Altstaedt was tussen 2010 en 2012 New Generation Artist van BBC Radio 3, een predicaat dat volledig van toepassing op hem is. Bekijk je Altstaedts repertoirelijst, dan staan daar keurig dé concerten van Haydn, Lalo, Elgar enzovoorts op. Hoor je hem Haydns Celloconcert in C-groot spelen, dan spits je de oren: tempo, energie, dynamiet in de vingers, Haydn anno 2014. Daarbij is de

De wereld is zoveel kleiner geworden dat kruisbestuiving makkelijker is dan ooit

authentieke uitvoeringspraktijk hem zeker niet vreemd. Maar deze Duitser heeft meer noten op zijn zang, onder andere als artistiek leider van het kamermuziekfestival in Lockenhaus, als opvolger van Gidon Kremer. In zijn recitals combineert hij bijvoorbeeld muziek van Henri Dutilleux, Nadia Boulanger, Astor Piazzolla en Franghiz Alizadeh uit Azerbeidzjan en verkent hij alle mogelijkheden van zijn instrument. Ook staat hij met beide benen in het hier en nu: de hedendaagse componisten Thomas Larcher, Rafael Merlin en Fazil Say schreven muziek voor Altstaedt.

Welbeschouwd een virtuoos stel spelers. Bestaat het gevaar niet dat ze van de kern afdwalen, dat ze door te veel te willen te weinig een eigen, karakteristieke handtekening presenteren? Welnee. Deze knappe cellisten bewijzen dat er meer formules bestaan dan die ene van in rokkostuum voor een symfonieorkest plaatsnemen en de sterren van de hemel spelen. De traditionele snit kan blijven, net wat het lekkerste zit, maar de mogelijkheden zijn legio en ze zijn allemaal aantrekkelijk. Een beetje slimme en hippe vogel pakt de kansen die onze tijd te bieden heeft.

Agenda

Giovanni Sollima

za 18 okt 20.15 uur: Folktales
do 23 okt 10.15 uur: Masterclass
za 25 okt 14.00 uur: Sollima & Holland Baroque Society
za 25 okt 21.00 uur: Cello Coupé

Jean-Guihen Queyras

zo 19 okt 20.15 uur: Anner Bijlsma 80 jaar
ma 20 okt 10.15 uur: Masterclass
wo 22 okt 17.00 uur: Take Five/Expeditie Queyras
wo 22 okt 20.15 uur: Orkest van de 18e Eeuw
do 23 okt 20.15 uur: Sonnengesang

Johannes Moser

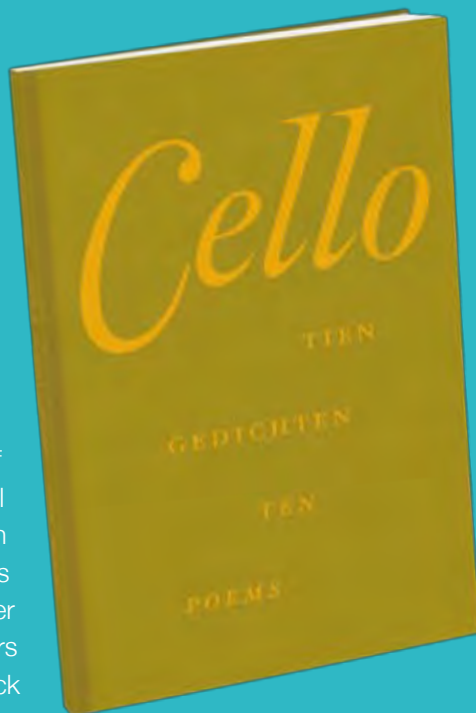
zo 19 okt 09.30 uur: Bach & Breakfast
zo 19 okt 15.00 uur: Gesang der Geister
vr 24 okt 10.15 uur: Masterclass
za 25 okt 16.30 uur: Don Quixote
za 25 okt 21.00 uur: Cello Coupé

Nicolas Altstaedt

za 18 okt 20.15 uur: Folktales
do 23 okt 09.30 uur: Bach & Breakfast
vr 24 okt 17.00 uur: Take Five/Stabat Mater
za 25 okt 21.00 uur: Cello Coupé

Cello. Tien gedichten Ten poems

Remco Campert
Anna Enquist
Eva Gerlach
Maarten van der Graaff
Micha Hamel
Sasja Janssen
Jannah Loontjens
Alfred Schaffer
K. Schippers
Kira Wuck

Met trots presenteert de Cello Biënnale Amsterdam ter gelegenheid van de feestelijke 5e Biënnale een unieke uitgave. Tien van de beste Nederlandse dichters schreven een gedicht waarbij ze zich lieten inspireren door de cello of door een compositie voor cello.

Hoe maak je van een cello een gedicht? Noem je hem 'een overbodige dikbuik' (Anna Enquist), waarbij je denkt aan 'het reiken met de schouder om het grote / bolle lichaam te omhelzen' (Eva Gerlach)? Prikkel het instrument toch weer de erotische fantasie: 'de celliste erbij. Golvend rood haar.' (K. Schippers) of kun je haar klank benaderen in taal, zoals Micha Hamel doet: 'als de contrabas een roeiboot is / twee violen de peddels en een / altviool het roer dan is de cello / de heraut van de weemoed'?

De feestelijke presentatie van de bundel vindt plaats i.s.m. de OBA, op 2 oktober in het Theater van 't Woord in de OBA Amsterdam (Oosterdokskade143). Daar is voorafgaand aan de Biënnale ook een expositie van de gedichten met portretten van de dichters door fotografe Keke Keukelaar.

Het laatste woord is gelukkig niet zomaar gezegd. Taal en cello gaan in deze tweetalige bundel wondermooie verbanden aan. Of zoals Remco Campert schrijft: 'Uit het woord dat er was in den beginne – maar nog eerder was er de grondtoon van de schepping dat moet welhaast die van de cello zijn geweest – ontspringt de muziek'.

Exclusief en in beperkte oplage verkrijgbaar tijdens de Cello Biënnale Amsterdam 2014!

Prijs: € 7,-

Bekijk de filmpjes waarop de dichters hun gedicht voorlezen op cellobiennale.nl en beluister de muziekstukken die de dichters kozen op 24Classics.

Geschreven in **isolement**

Drie muzen geportretteerd in klank

In deze Biënnale klinken drie nieuwe werken - waarvan twee gloednieuw - met een sopraan en een cellist in de hoofdrol.

Componisten Richard Rijnvos, John Tavener en Seung-Ah Oh lieten zich hiervoor respectievelijk inspireren door de Italiaanse componiste en zangeres Barbara Strozzi, de Russische dichteres Anna Achmatova en de Koreaanse dichteres Huh Nansulhun. Frappant is dat deze drie markante kunstenaressen veel lotgevallen met elkaar delen.

Door Saskia Törnqvist

*Wanneer ik 's avonds wacht of zij zal komen,
Dan hangt het leven, lijkt het, aan een draad.
Wat maal ik nog om roem, jeugd, vrijheidsdromen
Als zij met haar schalmei weer voor me staat.
Daar is ze. Met haar sluier teruggeslagen,
Kijkt ze me aan met onverholen blik.
'Was jij het die aan Dante, zal ik vragen,
De Hel dicteerde?' 'Ja', is 't antwoord. 'Ik'.*¹

Bovenstaand gedicht, *De muze* van Anna Achmatova (1889-1966), klinkt als vijfde in de *Achmatova Songs* uit 1993 van Sir John Tavener, een indringende zesdelige cyclus voor sopraan en cello. Anna Achmatova, algemeen beschouwd als Ruslands grootste dichteres van de vorige eeuw, schreef in 1924 deze regels over de muze als onheilsprofetes, drie jaar nadat haar ex-man Nikolaj Goemiljov was gefusilleerd op verdenking deel te hebben uitgemaakt van een anti-Bolsjewistisch complot. Er volgden decennia vol (oorlogs)terreur waarin Achmatova tal van geliefden en zielsverwanten verloor aan

¹ Uit: *Achmatova werken*, Van Oorschot.
Vertaling Margriet Berg en Marja Wiebes

Anna Achmatova

de door paranoia aangedreven machinerie van showprocessen, deportaties en executies. Zelf bleef zij schrijven in een toenemend isolement, in de gaten gehouden door de geheime dienst. Na de dood van Stalin ontstond er een milder klimaat waarin haar werk mondjesmaat een legaal bestaan kon leiden. Toch zou het tot 1987 duren eer haar magnum opus, *Requiem*, in de Sovjetunie zou verschijnen.

'Isolement' – dat sleutelwoord is niet alleen van toepassing op Anna Achmatova, maar ook op de Koreaanse dichteres Huh Nansulhun (1563-1589), een trouwe muze van de Koreaanse componiste Seung-Ah Oh. Evenals Achmatova werd ook Huh Nansulhun geboren in een aristocratisch-intellectuele familie, evenals Achmatova, die zichzelf vernoemde naar haar Tataarse overgrootmoeder, gaf Huh Nansulhun zichzelf haar naam zoals we die nu kennen, te vertalen als 'sneeuw-orchidee-huis'. Waar Achmatova al op haar 11de haar eerste gedicht schreef, werd bij Huh Nansulhun rond dezelfde leeftijd een groot literair talent ontdekt.

Verbrande poëzie

Huh Nansulhun had het ongeluk deel uit te maken van een uiterst conservatieve confucianistische maatschappij waarin een vrouw een louter dienstbare en decoratieve rol vervulde. Gevangen in een huishouden dat bestierd werd door een ijsskoude schoonmoeder, hermetisch afgesloten van de buitenwereld en nauwelijks gezien door haar echtgenoot die meestal op reis was, schreef zij haar haiku-achtige poëzie die steeds desolater van toon werd. Haar beide kinderen stierven vroeg, zelf overleed zij op haar zevenentwintigste, overeenkomstig met wat zij een paar jaar eerder zelf had voorspeld. Haar uitdrukkelijke wens luidde dat haar oeuvre samen met haar lichaam werd gecremeerd. Of dat daadwerkelijk is gebeurd valt niet met zekerheid te zeggen; wel is het een feit dat haar broer gedichten van haar meenam naar China alwaar ze werden gepubliceerd. Het succes dat haar poëzie in China oogstte woei al snel over naar Korea en nog altijd geldt haar werk als een hoogtepunt van de Koreaanse literatuur.

Barbara Strozzi door Bernardo Strozzi (geen familie)

Ook hier dringen de parallellen met Achmatova zich op: gedurende lange periodes vreesde Achmatova voor het leven van haar zoon die tussen 1938 en 1956 de meeste tijd doorbracht in werkkampen. De gedichten die zij schreef hingen als een zwaard van Damocles boven haar eigen hoofd en dat van haar zoon. Noodgedwongen verbrandde zij veel van haar poëzie. Alvorens zij haar dichtregels, tastbaar bewijs van haar rebelse geest, in de kachel gooide, liet zij ze eerst aan

enkele vertrouwelingen lezen, in de hoop dat zij haar woorden in hun geheugen verankerden en mondeling zouden verspreiden.

De bloem en de vrucht

Vergeleken met deze twee dichters leidde de Italiaanse componiste en zangeres Barbara Strozzi (1619-1677), hoofdrolspeelster in Richard Rijnvos' compositie *barbara baccante*, een lichtvoetig bestaan. Als onwettige dochter van

de Venetiaanse dichter Giulio Strozzi en diens huishoudster had zij het geluk dat haar vader haar niet alleen als dochter, maar ook haar muzikale talent (h)erkende. Thuis zag zij kunstenaars, componisten en wetenschappers komen en gaan, zelf kreeg ze al vroeg compositieles van de gerenommeerde operacomponist Francesco Cavalli. Veel wijst erop dat haar vader in 1637 de *Accademia degli Unisoni* (de academie van gelijkgestemden) oprichtte, speciaal om een podium te bieden aan de composities en de – volgens oorgetuigen – sensationeel mooie zang van zijn dochter.

In het licht van die tijd, waar een vrouw of werd uitgehuwelijkt of al op zeer jonge leeftijd voorgoed het klooster in ging, kon Strozzi in zekere zin van geluk spreken, al was een aanstelling bij een adellijke of kerkelijke

van de Sovjet Andrej Zjdanov, leider van de cultuurafdeling van het centrale comité, die in 1946 Anna Achmatova openlijk kwalificeerde als ‘half non, half hoer.’

Beroemd is het geschilderde portret waarvan vrijwel zeker is dat het hier om ‘de’ Barbara Strozzi gaat, waarop zij wordt afgebeeld met ontblote borst, blozende wangen, een bloem in het haar, een viola da gamba in de hand en een viool binnen handbereik, kortom: één en al uitnodiging voor een muzikaal minnespel. Voor componist Richard Rijnvos gaf dit alles stof om over na te denken: ‘Veel wijst erop dat we hier te maken hebben met een spotprent,’ zegt hij: ‘De ontblote borst en de bloem spreken natuurlijk boekdelen. Daarbij durf ik ook mijn vermoeden uit te spreken dat haar strijkinstrument geen viola da gamba is, maar een viola *bastarda*,

Dat Strozzi heeft moeten boeten voor haar talent en haar vrijzinnige opvoeding, is wel zeker.

opdrachtgever in haar geval ondenkbaar. Strozzi droeg haar acht gepubliceerde bundels met in totaal 125 vocale werken van uitzonderlijke kwaliteit op aan verschillende notabelen, maar onbekend is of zij daar financiële vergoedingen voor ontving. Wel is bekend dat zij lange tijd onwettig samenleefde en in povere omstandigheden stierf in Padua. Drie van haar vier kinderen stond zij af aan het klooster, mogelijk om haar eigen naam en reputatie van ‘courtisane’ te zuiveren.

Want dat Strozzi heeft moeten boeten voor haar talent en haar vrijzinnige opvoeding, is wel zeker. ‘Mooi is dat, de bloemen weg te geven nadat de vrucht al is geconsumeerd!’ zo staat te lezen in het boek *Satire, e altre raccolte per l’Accademia degli Unisoni in casa di Giulio Strozzi (1637)*. Heel vilein is een ander citaat: ‘Beweren kuis te zijn is iets heel anders dan het ook werkelijk te zijn; hoe dan ook, in mijn ogen is zij een uitermate kuisse vrouw, aangezien zij, met haar libertijnse opvoeding, haar tijd met een minnaar zou kunnen doorbrengen, en toch richt zij al haar affectie op een castraat.’ Dit tweede citaat ligt in eenzelfde lijn als een uitlating

een instrument dat in die tijd in omloop was. Wetenschappelijk is dit (nog) niet bewezen, maar het is een prikkelende gedachte, gezien het feit dat Strozzi een bastaarddochter was.’

In *barbara baccante* wekt Rijnvos deze geportretteerde vrouw tot leven. In afwachting van een geliefde zingt zij tekstflarden van haar eigen vocale werken, zij het in een hedendaags idioom, met het thema van de onvervulde liefde als rode draad. Nergens wordt Strozzi melodisch geciteerd, wel verwijst hij op een abstract niveau: ‘De viola da gamba heeft zes snaren, gestemd in kwarten’, zegt Rijnvos. ‘Het getal zes is alomtegenwoordig: er zijn zes scènes, de strijkersgroep is opgedeeld in eerste, tweede en derde violen, altviolten, cello’s en contrabassen, de hele compositie is te herleiden tot één zesstemmig akkoord.’

En de cellist, Barbara’s tegenspeler? ‘Over zijn rol in mijn stuk verklap ik hier niets,’ zegt Rijnvos. ‘Maar ik kan wel alvast vertellen dat de persoon van Strozzi niet alleen sterk is, maar ook koket, zelfs manipulatief. Zie daar maar eens tegenop te spelen...’ >

Huh Nansulhun

Waar Achmatova al op haar elfde haar eerste gedicht schreef, werd bij Huh Nansulhun rond dezelfde leeftijd een groot literair talent ontdekt.

Sprakeloze dialoog

Zo praatgraag als de sopraan is in *barbara baccante*, zo moeizaam is de relatie met taal in *Aphonic Dialogue* van Seung-Ah Oh, een werk dat volgens de componiste doortrokken is van de geest van Huh Nansulhun. De titel kan misleidend zijn, omdat 'afonie' duidt op algehele stemloosheid. De componiste heeft echter iets anders in gedachten: 'Met de term afonie bedoel ik het onvermogen om herkenbare klanken voort te brengen waarmee een bevredigende communicatie kan plaatsvinden.'

In *Aphonic Dialogue* vormen de versterkte zangeres en de cellist de keerzijden van dezelfde medaille. Hun gefragmenteerde aanzetten tot woorden en melodische frasen illustreren hun beider isolement en ambivalentie ten aanzien van de communicatieve kracht van taal en muziek in de traditionele zin. Toch is taal van cruciaal belang, gezien twee dichtregels die de bron vormen voor de klanken van de solisten. De Amerikaanse dichter Jerry Williams, die momenteel werkt aan vertalingen van het werk van Huh Nansulhun, wilde het wezen van de Koreaanse dichteres en haar verblijf in het niemandsland tussen klank (isolement) en taal (communicatie) vangen met deze twee zinnen: *When she woke in the woods in the dark and the cold of the night/ She reached out and touched a spear of blue moonlight.*

En dat brengt ons weer bij de laatste regels van het gedicht *Slapeloosheid* uit 1912 van Anna Achmatova:

De schemering vloeit naar binnen in een stroom van blauw.... Of is dit voor ons een verre zegening? Waarom voel ik me zo licht bij jou?

De lichtheid van Achmatova's vroege werk, tot stand gekomen in Tsaristisch Rusland, moest gedurende haar leven wijken voor toenemende duisternis. Wellicht koos John Tavener daarom voor de cello als donkere keerzijde van de lichte vrouwenstem. In zijn *Akhmatova Songs* heeft de stem een extra register erbij gekregen, een register dat impliciet in de poëzie ligt besloten, maar uiteindelijk door de cello hoorbaar kan worden gemaakt. In deze samenstelling is het alsof de onheilsmuze, waar Achmatova over dichtte, direct tot ons spreekt.

De vraag blijft: is het toeval dat drie componisten, onafhankelijk van elkaar, uitgerekend voor een stuk voor stem en cello, juist deze drie vrouwen tot onderwerp hebben gekozen? Het antwoord laat nog even op zich wachten, totdat de wereldpremières van Richard Rijnvos en Seung-Ah Oh hebben geklonken.

Agenda:

za 18 okt 20.15 uur:

Richard Rijnvos, *barbara baccante*

di 21 okt 20.15 uur:

John Tavener, *Akhmatova Songs*

do 23 okt 20.15 uur:

Seung-Ah Oh, *Aphonic Dialogue*

programma en toelichtingen

Haal het maximale uit de Biënnale!	42
Nationaal Cello Concours	46
Internationale Conservatoria	48
vrijdag 17 oktober	50
zaterdag 18 oktober	55
zondag 19 oktober	58
maandag 20 oktober	64
dinsdag 21 oktober	70
woensdag 22 oktober	74
donderdag 23 oktober	78
vrijdag 24 oktober	84
zaterdag 25 oktober	90

Haal het **maximale** uit de **Biënnale!**

Tijdens de Biënnale valt ontzettend veel te beleven. Naast de betaalde concerten zijn er ook tal van evenementen waar geen kaartje voor hoeft te worden gekocht. Het gebouw is gevuld met cellobouwers en een cd- en muziekmarkt, aansluitend aan enkele masterclasses gaat aartsvader van de Biënnale, Anner Bijlsma, met de aanwezige solisten in gesprek en na afloop van de avondconcerten zijn er after-parties op het PAROOLpodium in de hal en kunt u nog even nagenieten tijdens de Cello Lounge in restaurant Zouthaven. En dan zijn er natuurlijk de niet te missen lunchconcerten door toptalenten van internationale conservatoria, de Open Podia, de Cello Box, de kinderconcerten en het Hello Cello Orkest.

Gratis!

Hello Cello Orkest

Honderdveertig cello-spelende kinderen en jongeren uit het hele land zijn verzameld in het Hello Cello Orkest (voorheen Mega Kinder Cello Orkest) en geven een concert op zaterdagmiddag 18 oktober. Op het programma staat speciaal voor dit orkest gecomponeerde muziek van componist Tom Trapp. Onder zijn leiding en samen met enkele cellostudenten werd in vier regio's voor dit concert gerepeteerd.

za 18 okt 16.15 uur Grote Zaal

In gesprek met Anner Bijlsma

Deze Nederlandse, maar over de hele wereld bekende *grand old man* van de cello heeft tijdens de Biënnale zijn eigen talkshow. Met anekdotes, humor en veel kennis van zaken ontvangt hij internationale grootmeesters en jonge toptalenten en stelt hij nieuwsgierige vragen over hun spel, repertoire en achtergrond.

ma 20 okt 14.00 uur Bimhuis

do 23 okt 14.00 uur Bimhuis

Inleiding Avondconcert 23 oktober

Voorafgaand aan het Donderdagavondconcert met de muziek van Sofia Goebaidolina, Hans Abrahamsen, George Aperghis en Seung-Ah Oh geeft muziekjournaliste - en samensteller van dit festivalboek - Saskia Törnqvist een inleiding bij het programma.

do 23 okt. 19.30 uur Grote Zaal

Extra Masterclass 2CELLOS

De mateloos populaire YouTube-hit 2CELLOS komt tijdens deze Biënnale voor het eerst naar Nederland. Op vrijdag 24 oktober geven Luka Sulic en Stjepan Hauser een nachtconcert in de Grote Zaal van het Muziekgebouw. Op dezelfde dag geven ze een openbare extra masterclass.

vr 24 okt 13.00 uur Bimhuis

Lunchconcerten, Fringe en Open podium

Nieuw tijdens deze Biënnale zijn de dagelijkse lunchconcerten in het Bimhuis of Grote Zaal om 12.30 uur, door topstudenten van internationale conservatoria uit Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, Londen, Parijs en Zürich.

Ook in de Kleine Zaal presenteren deze studenten zich dagelijks om 19.00 uur tijdens het Fringe-uurtje of het Open Podium. Houd de festival-aankondigingen en de website in de gaten voor het definitieve programma!

Taxatiedag instrumenten

Een unieke kans uw snaarinstrument gratis te laten taxeren door Philip Scott, expert in strijkinstrumenten van het beroemde Britse veilinghuis Bonhams.

vr 24 okt 11.00 – 17.00 uur Atrium

PAROOLpodium en Cello Lounge

Op het PAROOLpodium in de Entreehal worden na afloop van de avondconcerten after-parties gegeven: solisten die u zojuist nog een wereldpremière hoorde geven, jammen en improviseren hier samen met gastmusici. Na de after-party kunt u bijkomen van de cello-dag in de *Cello Lounge* in restaurant Zouthaven. Iedere avond is er een verrassende programmering en een DJ die samen zorgen voor een relaxed einde van een bomvolle Biënnale-dag.

Cello Box

Om kwart voor zeven, voorafgaand aan de Fringe concerten of Open Podia in de Kleine Zaal gaat de Cello Box open, een klein multimedia theater met programmeerbare led-lichten en wanden die open en dicht gaan als vleugels. Celliste Katharina Gross presenteert hier *Cello Songbook*, composities voor cello (en loopstation) en stem die zij samen met componist Arnold Marinissen maakte. De lichtshow in de *Cello Box* is ontworpen door media-artiest Marion Traenkle.

Gratis!

Lowie's luisterhoekje - cellomuziek op cd van Abel tot Zygel

Tijdens de Biënnale klinkt cellomuziek van het geijkte repertoire tot de allernieuwste muziek. Maar er zijn veel werken die zelfs de echte cello-kenner nog nooit heeft gehoord. In *Lowie's luisterhoekje* op het Atrium kunt u honderden opnames van onbekende cellocomposities vinden en beluisten uit de collectie van verzamelaar Lowie Gillisen.

Biënnale TV - live monteren

De Biënnale TV doet iedere dag verslag van het festival in de vorm van 9 rapportages die dagelijks op de website, Facebook en het YouTube-kanaal van de Biënnale worden uitgezonden. Op Foyerdeck 3 kunt u reporters Beitske de Jong en Nander Cirkel tot diep in de nacht live zien werken aan de nieuwste filmpjes die de volgende dag al te bekijken zijn.

Cello. Tien gedichten

Cello & Voice: het thema van deze Biënnale. De menselijke stem is niet alleen zang, maar ook taal. De Biënnale ging op zoek naar de verbinding tussen poëzie en muziek en vroeg tien vooraanstaande Nederlandse dichters een gedicht te maken over de cello. Remco Campert, Anna Enquist, Eva Gerlach, Maarten van der Graaff, Micha Hamel, Sasja Janssen, Jannah Loontjens, Alfred Schaffer, K. Schippers en Kira Wuck voldeden graag aan dat verzoek. De gedichten worden bij gelegenheid van deze vijfde Cello Biënnale uitgegeven in de exclusieve bundel *Cello. Tien gedichten / Ten poems*, die u alleen tijdens de Cello Biënnale kunt kopen.

En verder:

Bach & Breakfast

Celloliefhebbers kun je er 's nachts voor wakker maken: de cellosuites van Bach. Niet 's nachts maar wèl 's morgens om 9.30 uur klinken de zes suites tijdens de Biënnale. Zes dagen beginnen heerlijk met koffie of thee, een warme croissant, verse jus en een cellosuite van Bach, gespeeld door telkens een andere grootmeester. Tijdens deze Biënnale zijn dit Johannes Moser, Mischa Maisky, Jens Peter Maintz, Nicolas Altstaedt, Tatjana Vassiljeva en Jakob Koranyi.

Koffie, thee, croissant en verse jus zijn bij de prijs inbegrepen. Vanaf 8.45 uur is het buffet open!

Masterclasses

Lesgeven en les nemen is een kunst en prachtig om mee te maken. De internationale masterclasses van de Biënnale zijn niet alleen populair bij de deelnemende studenten maar ook bij het publiek. Veertien grote internationale solisten en pedagogen geven masterclasses aan in totaal 42 Nederlandse en buitenlandse topstudenten van internationale conservatoria. De lessen vinden plaats op zeven dagen, tegelijkertijd in de Kleine Zaal en in het Bimhuis. Met één kaartje kunt u pendelen tussen de twee locaties.

De vaste begeleiders van de masterclasses zijn Daniël Kramer en Noriko Yabe.

TAKE FIVE

Take Five – steeds om 17.00 uur – is de concertserie van de verrassingen. Vijf concerten die telkens volledig anders worden ingevuld: een bijzondere 'mistopera' over Pessoa van Silbersee, muziek van Hamel en Meijering en songs van Hadewych Minis, een expeditie door de Middellandse Zee o.l.v. Jean-Guihen Queyras, traditionele Indiase muziek en *Cello & Voice* in de vorm van cello & koor.

Kinder- en Kleuterconcerten

Ook voor niet zelf cellospelende kinderen valt er tijdens de Biënnale veel te beleven. Cellist Pepijn Meeuws maakte speciaal voor de Biënnale de nieuwe voorstelling *Cello! Cello! Ma non troppo*. (6+).

De kleuters (vanaf 3 jaar) zien tijdens *Herrie in de tent!* Hoe beer Teddy gaat kamperen. Kan hij wel slapen in een tent? En waar is Papa Cello?

zo 19 okt 15.30 uur Bimhuis,

za 25 okt 15.00 uur Bimhuis:

Cello! Cello! Ma non troppo.

za 25 okt 14.00 en 15.30 uur Kleine Zaal:

Herrie in de tent!

Cello-Klankspeeltuin!

Tijdens de Cello Biënnale Amsterdam staat ook de Klankspeeltuin in het teken van de cello. De klankinstallaties hebben allerlei cellogeluiden: prachtige donkere celloklanken en gekke, onverwachte en vervormde geluiden. Er zal een cellist in de Klankspeeltuin aanwezig zijn om samen met groepjes zelf composities te maken voor cello en OMNI (paddenstoel). Je krijgt een bijzonder filmpje over cello's te zien en iedereen kan de cello zelf uitproberen!

De workshop is toegankelijk voor kinderen (7+) en volwassenen. Voor passe-partouthouders is de workshop gratis, anderen betalen € 8,50 per persoon. De prijs voor kinderen en volwassenen is hetzelfde. Het maximum aantal deelnemers is 25 personen per keer. Reserveren bij de kassa is gewenst.

zo 19 okt 13.00 - 14.45 uur (voorafgaand aan *Cello! Cello! Ma non troppo*.)

wo 22 okt 15.00 - 17.00 uur (tijdens *Winnaars*)

za 25 okt 13.00 - 14.45 uur (voorafgaand aan *Cello! Cello! ma non troppo*.)

NATIONAAL CELLO CONCOURS 2014

Deelnemers:

Carlos Nicolás Alonso Spanje
Carolina Bartumeu Rocamoa Andorra
Carlos Leal Cardín Spanje
Rolando Fernandez Lara Cuba
Anastasia Feruleva Rusland
Wytske Holtrop Nederland
Bas Jongen Nederland
Irene Kok Nederland
Emma Kroon Nederland
Rosette Kruisinga Nederland
João Paulo Morais Valpaços Portugal
Boris Nedialkov Bulgarije
Jan Oppelaar Nederland
Mireia Peñalver Guilleumes Spanje
Anton Spronk Nederland
Simon Velthuis Nederland

Het Nationaal Cello Concours is onlosmakelijk verbonden met de Cello Biënnale Amsterdam. Nederlands of in Nederland studerend cellotalent presenteert zich in drie rondes aan een internationale jury en aan het publiek.

Winnaar 2006 **Joris van den Berg**
Winnaar 2008 **Amber Docters van Leeuwen**
Winnaar 2010 **Joann Whang**
Winnaar 2012 **Harriet Krijgh**

In de eerste ronde op vrijdag 17 en zaterdag 18 oktober spelen alle deelnemers de cellosonate in C (G17) voor twee cello's van Luigi Boccherini, een keuze uit Caprice nr. 3, 6 of 12 van Alfredo Piatti en de opdrachtcompositie, *In Search of a Prayer* voor cello solo van Micha Hamel.

Tijdens de tweede ronde op dinsdag 21 oktober presenteren zes geselecteerde kandidaten zich – drie in de ochtend en drie in de middag – met de Derde cellosonate opus 69 van Beethoven, het Andante uit de cellosonate opus 19 van Rachmaninov en een solostuk naar eigen keuze van na 1970.

De finale vindt plaats op vrijdag 24 oktober. De laatste drie kandidaten spelen dan het Eerste celloconcert in a van Camille Saint-Saëns met het Symfonieorkest van het Conservatorium van Amsterdam onder leiding van Junichi Hirokami.

Jury:

Roel Dieltiens België
Dmitri Ferschtman Rusland/Nederland
Frans Helmerson Zweden
Louise Hopkins Engeland
Laurence Lesser VS
Johannes Moser Duitsland
Jan Willem Loot Nederland (voorzitter)
Patty Hamel Nederland (secretaris)

Prijzen:

Eerste prijs: € 8.000,-
Tweede prijs: € 6.000,-
Derde prijs: € 4.000,-
Aanmoedigingsprijs: € 2.000,-
Publieksprijs: € 1.000,-
Prijs beste vertolking
opdrachtcompositie: € 1.000,-

Kronberg Academy Master Class Prize

Vanaf 2012 is het concours verrijkt met een nieuwe prijs, de **Kronberg Academy Master Class Prize**. Deze prijs stelt de drie finalisten in staat masterclasses te volgen in Kronberg in Duitsland op kosten van de Kronberg Academy, een strijkersacademie voor de coaching van

internationaal toptalent, 20 jaar geleden ontstaan vanuit masterclasses voor cello onder het patronaat van cellist Mstislav Rostropovitsj en Marta Casals-Istomin.

D'Addario stelt voor elke deelnemer een set Kaplan Cello Strings ter beschikking.

Het Nationaal Cello Concours wordt mede mogelijk gemaakt door het Fonds Podiumkunsten, AMMODO, het Prins Bernhard Cultuurfonds en Stichting dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds

Aan de laureaten worden concerten aangeboden in verschillende series en festivals in Nederland.

25 oktober 2014, 21.00 uur - Cello Coupé, Grote Zaal Muziekgebouw Amsterdam

28 oktober 2014, 12.30 uur - Kleine Zaal Concertgebouw Amsterdam

2 november 2014, 12.00 uur - Oude Kerk, Heemstede

16 november 2014, 11.30 uur - Theater de Veste, Delft

25 maart 2015 - Noorderkerk, Amsterdam

25 april 2015 - Noorderkerk, Amsterdam

20 mei 2015 - Cultura, Ede

21 mei 2015, 20.00 uur - TivoliVredenburg, Utrecht

22 mei 2015, 20.15 uur - Muziekgebouw aan 't IJ

en concerten tijdens het **Storioni Festival** (21 januari - 1 februari 2015)

en het **Delft Chamber Music Festival** (31 juli - 9 augustus 2015)

Jonge wereldcellisten strijken neer op de Cello Biënnale Amsterdam

Ter ere van de vijfde Biënnale zullen vijf gratis lunchconcerten en zes Fringe-concerten om 19.00 uur worden gewijd aan de celloscholen van conservatoria van over de hele wereld. Soms zijn de studenten te horen in solowerk of in cello-ensembles, soms spelen ze samen met solisten van de Biënnale. Wie wat wanneer waar speelt, wordt bekendgemaakt tijdens de Biënnale op de website en op de tv-schermen in de hal. Ook bij de Biënnale-balie ligt het programma ter inzage.

De volgende conservatoria zijn vertegenwoordigd:

Beijing: Central Conservatory of Music,
Chu Yi-Bing

Berlijn: Universität der Künste,
Jens Peter Maintz

Boston: New England
Conservatory, Laurence Lesser

Detmold: Hochschule für
Musik, Mladen Miloradovic

Dublin: Royal Irish Academy
of Music, Miriam Roycroft

Freiburg: Hochschule
für Musik, Jean-Guihen
Queyras

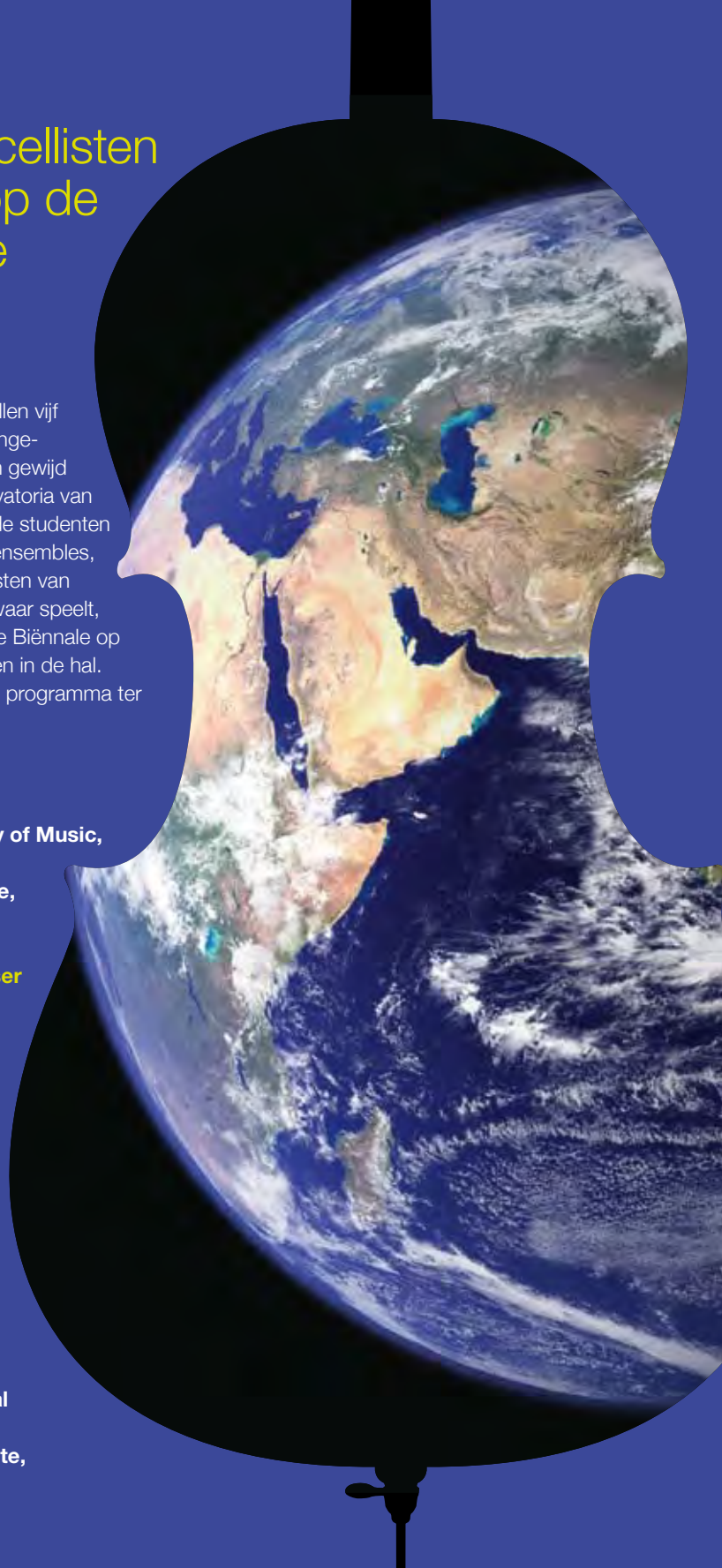
Helsinki: Sibelius Academy,
Hannu Kiiski

Köln: Hochschule für
Musik, Nicolas Altstaedt en
Johannes Moser

London: Guildhall School of
Music, Louise Hopkins

Parijs: Conservatoire National
Supérieur, Raphaël Pidoux

Zürich: Hochschule der Künste,
Roel Dieltiens

Cello & Film

14 t/m 21 september

14/9 15.00

Het geheim van Boccherini

14/9 16.00

Cinema Concert: Blackmail – met live muziek van het trio *Made in Amsterdam*: Annie Tangberg (cello), Bonno Lange (cello), Jörg Brinkmann (cello)

16/9 19.30

Cello en experimentele film

Voorafgaand aan deze voorstelling is er een performance van The Cello Box

17/9 20.00

Live concert door Joris van den Berg (cello) en Martijn Willers (piano) + *Kolya*.
Om 22.15 De Cello Brigade live in de EYE Arena

20/9 12.30

Cave of Forgotten Dreams met muziek van Ernst Reijseger

20/9 14.30

Concert Ernst Reijseger + Filmpremière *Mongools goud*

21/9 16.00

Cinema Concert: Die Teufelskirche - met live muziek van Amber Docters van Leeuwen

IJpromenade 1
1031 KT Amsterdam

eyefilm.nl/cello

10.00 - ca. 16.45 uur, Grote Zaal

NATIONAAL CELLO CONCOURS

Eerste ronde

Raadpleeg de website voor de indeling van deelnemers en tijden: www.cellobiennale.nl

Deelnemers:

Carlos Nicolás Alonso

Carolina Bartumeu

Carlos Leal Cardín

Rolando Fernandez Lara

Anastasia Feruleva

Wytske Holtrop

Bas Jongen

Irene Kok

Emma Kroon

Rosette Kruisinga

João Paulo Morais Valpaços

Boris Nedialkov

Jan Oppelaar

Mireia Peñalver Guilleumes

Anton Mecht Spronk

Simon Velthuis

Concoursbegeleider:

Juan Pérez de Albéniz cello (Boccherini)

Luigi Boccherini (1743-1805)

Sonate in C, G17

- *Allegro*

- *Largo Assai*

- *Rondo Allegro*

Micha Hamel (1970)

In Search of a Prayer opus 41 (wereldpremière)

Alfredo Piatti (1822-1901)

Keuze uit de 12 Caprices opus 25:

nr 3 in Bes, nr 6 in As, of nr 12 in e

19.30 uur, Entreehal

Opening

van de Cello Biënnale Amsterdam 2014

20.15 uur, Grote Zaal

Openingsconcert Cello & Voice

Alban Gerhardt cello

Gary Hoffman cello

Jakob Koranyi cello

Tatjana Vassiljeva cello

Lenneke Ruiten sopraan

Nederlands Kamer Orkest

Bas Wiegers dirigent

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840-1893)

Lenski's Aria uit Jevgeni Onegin (Vassiljeva)

Alexander Glazoenov (1865-1936)

Chant du Ménestrel (Vassiljeva)

Sergej Rachmaninov (1873-1943)

Vocalise (Vassiljeva), arr. Marijn van Prooijen

Joël Hoffman (1953)

Self-Portrait with Gebirtig (Hoffman)

pauze

Franz Danzi (1763-1826)

Variaties op 'Là ci darem la mano' uit Don Giovanni (Koranyi)

Sergej Rachmaninov (1873-1943)

Vocalise (Ruiten)

Rolf Martinsson (1956)

Forlorn on Poems by Rabindranath Tagore *
(Koranyi en Ruiten, wereldpremière)

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840-1893)

Variaties op een Rococo thema in A, opus 33
(Gerhardt)

Thema: Moderato semplice

I: Tempo della Thema

II: Tempo della Thema

III: Andante sostenuto

IV: Andante grazioso

V: Allegro moderato

Cadenza

VI: Andante

VII en Coda: Allegro vivo

Dit concert wordt rechtstreeks uitgezonden door
Omroep MAX op Radio 4 en op televisie door NPO
Cultura

* Dit werk kwam tot stand in opdracht van het Nederlands
Kamer Orkest

NATIONAAL CELLO CONCOURS

Eerste ronde

Het Nationaal Cello Concours, een spannend traject voor deelnemers, de internationale jury en publiek, is de ideale aanleiding om componisten een nieuw werk voor cello te laten schrijven. Voor deze eerste ronde heeft de Nederlandse componist Micha Hamel die taak op zich genomen. Daarnaast spelen de deelnemers de *Sonate in C G17* van Luigi Boccherini en een *Caprice* van een andere Italiaan, de cellovirtuoos Alfredo Piatti.

Onder cellisten behoeft **Luigi Boccherini**, componist van onder andere 39 cellosonates, 6 celloduo's en 13 celloconcerten, geen enkele introductie. Geboren in het Italiaanse Lucca, opgeleid in Rome en vervolgens werkzaam in het hoforkest van Wenen, raakte hij verzeild in Parijs en maakte hij de sprong naar Madrid waar hij in dienst kwam van Don Luis, de muziekminnende broer van Koning Karel III. Na diens overlijden leverde Boccherini vooral diensten aan Frederik Willem II, koning van Pruisen. In Boccherini's composities, dus ook in deze *Sonate in C*, vloeien Franse elegantie, Italiaanse virtuositeit en het Duits gevoel voor evenwicht samen in een natuurlijk Europees muzikaal idioom.

Carlo Alfredo Piatti, bij cellisten berucht vanwege zijn honds moeilijke capriccio's, was zelf een groot cellovirtuoos. Toch garandeerde dat niet vanzelf

materieel succes: op een gegeven moment was hij zelfs door armoede genoopt zijn eigen instrument te verkopen en op geleende exemplaren te concureren. Pas toen Franz Liszt hem hoorde spelen en hem daarop een heuse Stradivarius schonk, ging Piatti er weer vol tegenaan. De concoursdeelnemers doen dat hier in hun keuze van zijn *Caprices* nr. 3, 6 of 12.

'De cello wordt vaak de zangstem van de ziel genoemd', aldus **Micha Hamel**, componist van het solowerk *In Search of a Prayer* voor de eerste ronde. 'Of de ziel überhaupt bestaat is onzeker. Daarom wil ik met dit stuk aan deze kwestie opnieuw expressie geven. Mijn werk heeft het karakter van een contemplatie waar vanuit de stem van het individu, de cello, opklinkt. Iedereen die wel eens mediteert weet dat er juist in de meditatie stormen van gevoelens opsteken die je dan moet laten langs waaien of verwelkomen. Het is mijn opzet om verstilde en tere klanken te onderbreken en te torpederen met paniekerige en ruwe elementen. Om redenen die ik hierboven noem bevat het werk enige vrijheden in de vorm van improvisatorische versieringen en hier en daar enige ritmische openheid die in de dramaturgische logica van het moment moet worden vormgegeven.'

Lenneke Ruiten

Gary Hoffman

Alban Gerhardt

Openingsconcert Cello & Voice

Het Openingsconcert biedt plaats aan het grote repertoire, de allernieuwste muziek, wereldberoemde solisten, sterren in de dop en het festivalthema: cello en de stem. Opvallend veel Russische composities sieren dit programma. Is dat toeval? Of zingt de cello gewoon het allermost in het Russisch?

'Waar zijn jullie gebleven, o gouden dagen van mijn levenslente?', zo zingt de verliefde dichter Lenski in **Pjotr Iljitsj Tjaikovski's** opera *Jevgeni Onegin*, terwijl hij op zijn rivaal Onegin wacht die hij heeft uitgedaagd voor een duel. Lenski's noodlotswoorden snijden dwars door het hart, de melodie wrijft extra zout in de wonde. Met haar woordloze versie van Lenski's aria stuwt celliste Tatjana Vassiljeva de emoties op tot nog grotere hoogten en diepten.

Nog meer weemoedige snaren worden beroerd door een andere Rus, **Alexander Glazoenov**. In zijn *Chant du Ménestrel* uit 1900 ('Lied van de minstrel') laat hij de cello rondtollen in een hevig geromantiseerd ver verleden. Twaalf jaar later componeerde **Sergej Rachmaninov** in vergelijkbare sferen zijn *Vocalise* op een onafgebroken ah-klank voor de sopraan Antonia Nezhdanova. Sindsdien is dit werk talloze malen in vele vormen uitgevoerd. In dit concert klinkt de *Vocalise* twee keer: in de bewerking voor cello en strijkers door Marijn van Prooijen en in de oorspronkelijke versie voor sopraan en orkest.

De dichter en liedjesschrijver Mordechai Gebirtig (1877-1942), geboren, getogen en door de nazi's vermoord in het Poolse Krakau, geldt als één van de belangrijkste exponenten van het Jiddische lied. Auteur Henk Romijn Meijer schreef een Engelstalig operalibretto over hem – *The memory game* – dat op muziek werd gezet door de Amerikaanse componist **Joël Hoffman**.

Hieruit ontstond in 1998 *Selfportrait with Gebirtig*, een elegische compositie voor cello en orkest. Gary Hoffman, broer van de componist, heeft hier de rol van cello-spelende spreekbuis van de Pools-Jiddische cultuur die alleen nog in de herinnering voortleeft.

'*La ci darem la mano*' – 'geef me je hand, mijn liefje', zo zingt Don Giovanni voor het boerenmeisje Zerlina, dat nog moet ontdekken dat ze met een pathologische vrouwenverslinder te maken heeft. Mozart schreef er een verrukkelijke verleidingsmelodie bij, die weer het uitgangspunt vormde voor een aantal variaties voor cello en orkest, getoonzet door **Franz Danzi**.

Rolf Martinsson geldt als één van de meest vooraanstaande componisten van Zweden, gezien de vele successen die hij wereldwijd met zijn grote en gevarieerde oeuvre oogst. Heel vereerd is de Cello Biënnale met het cadeau van het Nederlands Kamer Orkest in de vorm van zijn wereldpremière *Forlorn* ('Verlaten') voor cello en sopraan op teksten van de Bengaalse dichter en Nobelprijswinnaar Rabindranath Tagore.

Bekend is dat **Tsjaikovski** uitermate kritisch stond tegenover veel van zijn vakbroeders, maar Mozart had hij op een torenhoog voetstuk staan. De *Rococo Variaties* voor cello en orkest getuigen van Tsjaikovski's grote liefde voor de classicistische stijl: het elegante, lichtvoetige thema vormt een ideale springplank voor talloze uitweidingen, zowel van het diepgravende als het kokette soort. Tsjaikovski schreef de variaties voor de Duitse cellist Wilhelm Fitzenhagen, die in 1877 de première in Moskou verzorgde, met Nikolai Rubinstein als dirigent. In datzelfde jaar besloot Tsjaikovski te gaan trouwen, maar dat is weer een verhaal apart...

BIMHUIS 40 IS

WWW.BIMHUIS.COM/40

CELEBRATING 40 YEARS SEASON '14 - '15

JOHN SCOFIELD TRIO || MARC CARY FOCUS TRIO || ARUÁN
ORTIZ' ORBITING QUARTET || BEN VAN GELDER QUARTET ||
JASON MORAN & THE BANDWAGON || IBRAHIM MAALOUF ||
CHRISTIAN MCBRIDE TRIO || CHRIS THILE & BRAD MEHLDAU
DUO || AMP FIDDLER || GARY SMULYAN & REIN DE GRAAFF TRIO
|| THE GLOAMING || BENJAMIN HERMAN TRIO & DANIEL VON
PIEKARTZ || KENNY BARRON & DAVE HOLLAND || MARC RIBOT
TRIO || KRIS BOWERS || THE BAD PLUS || TOUMANI & SIDIKI ||
ALL ELLINGTON || JAMES CARTER || MICHAEL MOORE NONET ||
BOBBY AVEY'S 'AUTHORITY MELTS FROM ME' || ERIC VLOEIMANS'
GATECRASH || BRUUT! || JEROEN VAN VLIET || LILIAN VIEIRA ||
& MANY MORE

BIMHUIS Piet Heinkade 3 Amsterdam JAZZ | WORLD | IMPRO

10.00 – 12.00 uur, Grote Zaal

NATIONAAL CELLO CONCOURS

Eerste ronde

(vervolg van vrijdag 17 oktober)

12.30 uur, Bimhuis

LUNCHCONCERT

Toptalent van de internationale conservatoria van Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

13.45 uur, Foyerdeck I

NATIONAAL CELLO CONCOURS

Bekendmaking tweede ronde

14.00 – 16.00 uur, Bimhuis en Kleine Zaal

MASTERCLASSES

Natalia Gutman (Bimhuis)

Gary Hoffman (Kleine Zaal)

16.15 uur, Grote Zaal

Hello Cello Orkest

140 kinderen en jongeren uit het hele land spelen samen in het *Hello Cello Orkest*.

Tom Trapp dirigent

Annie Tangberg cello en elektronica

Tom Trapp (1980)

Letter J (wereldpremière)

Pablo Casals (1876-1973)

El Cant dels Ocells (Song of the Birds)

Mladen Miloradovic (1987)

Bauerntanz (wereldpremière)

19.00 uur, Kleine Zaal

FRINGE

Toptalent van de internationale conservatoria van Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

20.15 uur, Grote Zaal

Folktales

Nicolas Altstaedt cello

Ernst Reijseger cello

Giovanni Sollima cello

Salome Kammer zang

Symfonieorkest van het Conservatorium van Amsterdam

Judith Kubitz dirigent

Groove Lélé zang en percussie uit La Réunion

Mola Sylla zang

Harmen Fraanje piano

Giovanni Sollima (1962)

Celloconcerto 'Folktales' (Sollima, Nederlandse première)

- Moderato, quasi adagio e con libertà

- Rondeaux: Allegro

- ♩ = 75

- 'U Vuiccanu I' (cadenza)

- 'U Vuiccanu II': Agitato

- Anphesibene (from Leonardo Da Vinci's bestiaro): Allegro

- Moderato, quasi adagio e con libertà

- (after Vivaldi Cello Concerto in d minor)

pauze

Richard Rijnvos (1964)

barbara baccante - ritratto di una cantatrice barocca per voce, violoncello e orchestra *

(Altstaedt en Kammer, wereldpremière)

pauze

Zembrocal Musical

(Groove Lélé & Ernst Reijseger)

23.30 uur, Bimhuis

Late Cello Night

Annie Tangberg cello

Emile Visser cello

Nora Fischer zang

gastmusici Michiel van Dijk rieten; Bastiaan

Woltjer trombone, tuba; Bart de Vrees percussie

* Dit werk werd financieel mogelijk gemaakt door het Fonds Podium Kunsten

Folktales

In dit concert is de cello uw reisgids. Hij leidt u door imaginaire landschappen van cellist en componist Giovanni Sollima, hij toont u een zeventiende-eeuws Venetiaans schouwspel door de bril van componist Richard Rijnvos en hij landt uiteindelijk in de handen van Ernst Reijseger op het eiland La Réunion van de zang- en percussiegroep Groove Lélé. Op een dergelijke rondreis zijn twee pauzes geen overbodige luxe!

In Palermo, de geboorteplaats van **Giovanni Sollima**, staat de 12e-eeuwse Cappella Palatina, een imposante koninklijke kapel waarin Normandische, Byzantijnse en Moorse stijlen samenvloeien alsof het de natuurlijkste zaak van de wereld is. Laat dat een mooie metafoor zijn voor *Folktales* uit 2009, een episch werk voor cello en orkest, waarin Sollima contrasterende stijlen en kleuren op zijn cello mengt tot een zinnenprikkelend geheel. Elegische liederen, burleske *banda*-muziek, ijzige klankvelden en geheimzinnige melodieën die met Saharazand lijken te zijn overgewaaid, trekken voorbij als in een droom. Met zijn fenomenale improvisatiekunst smeedt Sollima al die verschillende werelden samen tot één groots avontuur, het orkest sleurt hij in zijn ontdekkingstocht mee.

Op naar het Venetië van de zeventiende eeuw. Componiste en zangeres Barbara Strozzi (1619-1677) ontsprong daar de dans van gearrangeerd huwelijk of kloosterleven en slaagde er zelfs in om te leven van haar composities die zij in eigen beheer uitgaf, al betaalde zij hiervoor een prijs met het incasseren van de jaloezie en laster van sommige vakgenoten. **Richard Rijnvos**, die al jaren werkt aan een cyclus van composities over Venetië en haar schaduwkanten, koesterde lang het plan

voor een compositie rondom de intrigerende Barbara Strozzi. Als gedroomde vertolkster hield hij zangeres en actrice Salome Kammer in gedachten, de zangeres die ook op het verlanglijstje van de Cello Biënnale bleek te staan. Het verzoek van de Cello Biënnale aan Rijnvos om een compositie voor zangeres, cello en orkest kwam dus geheel als geroepen. Voorin dit boek, op blz. 39, vertelt Rijnvos hoe hij de raadselen rondom Strozzi's leven en persoon in zijn muziek heeft willen vangen.

Evenals Sollima staat ook cellist, componist en improvisator **Ernst Reijseger** open voor muziek van alle windstreken. In 2008 landde hij op uitnodiging van vrienden op het eiland La Réunion, een Frans overzees departement ten oosten van Madagaskar. Hier kwam hij in contact met **Groove Lélé**, een familiegroep van zangers, dansers en percussionisten, die in de voetsporen van hun 'aartsvader' en oprichter Granmoun Lélé hun Creoolse muziektraditie van nieuwe impulsen voorziet. Deze muziek, *maloya* genaamd, is een conglomeraat van Afrikaanse, Zuid-Indiase, Polynesische, Indonesische, Arabische en Europese invloeden. De polyritmiek, meerstemmige zang en 'call and response'-structuren met een sociale en rituele functie worden door Reijseger aangevuld met grillige improvisaties en eigen baslijnen. Daarmee verklankt hij de vrijheidsdrang die zo kenmerkend is voor de *maloya*, die teruggaat tot in en ver voor de slaventijd. Op de gezamenlijke cd *Zembrocal Musical* staan ook bijdragen van de Senegalese zanger/percussionist Mola Sylla. Op dit concert is ook hij van de partij, evenals pianist Harmen Fraanje.

Salome Kammer

Giovanni Sollima

Groove Lélé en Ernst Reijseger

Nicoas Altstaedt

Nora Fischer

09.30 uur, Grote Zaal

BACH & BREAKFAST

Johannes Moser

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Suite nr 1 in G, BWV 1007

- *Prélude*
- *Allemande*
- *Courante*
- *Sarabande*
- *Menuet*
- *Gigue*

10.15 – 12.15 uur, Bimhuis en Kleine Zaal

MASTERCLASS

Mischa Maisky (Bimhuis)

Jens Peter Maintz (Kleine Zaal)

12.30 uur, Grote Zaal

LUNCHCONCERT

Toptalent van de internationale conservatoria van Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

15.00 uur, Grote Zaal

Gesang der Geister

Gary Hoffman cello

Johannes Moser cello

Johannette Zomer sopraan

Cello8ctet Amsterdam

Cappella Amsterdam

Daniel Reuss dirigent

Heitor Villa Lobos (1887-1959)

Bachianas Brasileiras no 5 (Zomer)

- *Aria (Cantilena)*

- *Dansa (Martelo)*

Anton Arenski (1861-1906)

3 Vocal Quartets, opus 57 (Hoffman)

- *Serenade*

- *To the dying star*

- *The hot spring*

Arvo Pärt (1935)

Alleluia Tropus

Arvo Pärt

Da Pacem Domine

Hans Koolmees (1959)

Oberioe (wereldpremière)

Rudi Tas (1957)

Miserere (Moser)

Franz Schubert (1797-1828)

Gesang der Geister über den Wassern, D.538

Dit concert wordt op 31 december 2014
uitgezonden op Radio 4 door Omroep MAX

Lidy Blijdorp

Johannette Zomer

15.30 uur, Bimhuis

KINDERVOORSTELLING 6+

Cello! Cello! Ma non troppo.

première

Pepijn Meeuws, **Emile Visser** cello

Jochem Stavenuiter regie

Guido Hagen techniek

Cellist Pepijn Meeuws maakte eerder met zijn Trio Suleika en regisseur Jochem Stavenuiter de succesvolle kindervoorstelling *De Suleika's en het Mysterie van de Gevoelige Snaar*. Nu spelen ze op de Cello Biënnale hun nieuwe voorstelling: *Cello! Cello! Ma non troppo*.

17.00 uur, Grote Zaal

TAKE FIVE

Pessoa - een mistopera

Silbersee (voorheen Vocaallab)

Annie Tangberg cello/banjo/loopstations

Jan Willem Troost cello/zingende zaag/
loopstations

Sylvie Merck sopraan

Maarten Vinkenoog acteur

Romain Bischoff regie en muzikale leiding

Wout van Tongeren dramaturgie

19.00 uur, Kleine Zaal

FRINGE

Toptalent van de internationale conservatoria van Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

20.15 uur, Grote Zaal

Anner Bijlsma 80 Jaar

Lidy Blijdorp cello

Natalia Gutman cello

Juan Pérez de Albéniz cello

Raphaël Pidoux cello

Jean-Guihen Queyras cello

Mike Fentross theorb

Viatsjeslav Poprug piano

Alexander Melnikov fortepiano

Elodie Soulard accordeon

Luigi Boccherini (1743-1805)

Sonate in A, G4 (Blijdorp)

- *Adagio*

- *Allegro*

- *Affetuoso*

Anton Arenski (1861-1906)

Quatre Morceaux, opus 56 voor cello en piano
(Gutman)

- *Orientale*

- *Romance*

- *Chanson Triste*

- *Humoresque*

Uitreiking AwardCBA aan Anner Bijlsma door de voorzitter van het Award-bestuur Job Cohen.

pauze

Martijn Padding (1956)

Homage to (and with) Anner
(Queyras, wereldpremière)

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Variaties op een thema uit 'Judas Maccabaeus'
voor piano en cello (Queyras)

David Popper (1843-1913)

- *Fantaisie sur des Petites Chansons Russes*,
opus 43 voor cello en accordeon (Pidoux)

- *Serenade*

Dit concert wordt rechtstreeks uitgezonden op
Radio 4 door Omroep MAX

Gesang der Geister

Kan er in een cello een menselijke ziel wonen? Is de stem het mooiste instrument van de mens? In dit concertprogramma dringen dit soort vragen zich op. Deze festivaleditie (en dit concert in het bijzonder) rondom de cello en de stem is natuurlijk ondenkbaar zonder de *Bachianas Brasileiras no. 5* uit 1945 van **Heitor Villa Lobos**. Met deze hit voor sopraan en acht cello's laat Villa Lobos op onweerlegbare wijze horen dat Bach bij het zien van een Braziliaanse zonsondergang wellicht tot zijn warmbloedigste muziek zou zijn gekomen. In smachtende unisono-melodieën versmelten stem en cello's tot een zinderend geheel.

Speciaal voor het Cello8ctet Amsterdam bewerkte de Estse componist **Arvo Pärt** zijn *Alleluia Tropus*, een deel uit het grotere werk *Adam's Lament* voor koor en strijkorkest uit 2009. Veel muzikale gebaren en harmonieën refereren duidelijk aan barokmuziek, waarmee dit werk een Fremdkörper genoemd kan worden binnen Pärts oeuvre. Ook het *Da Pacem Domine* (2004-2006) klinkt hier in een nieuwe bewerking van de componist. De ontstaansgeschiedenis van dit werk was ongepland diep tragisch: Pärt, die herhaaldelijk door de Catalaanse oude muziekspecialist Jordi Savall was benaderd voor een koorstuk, maar daar nog geen gevolg aan had gegeven, zette zich aan het werk op 13 maart 2004, twee dagen nadat Madrid was getroffen door terroristische aanslagen. Sindsdien wordt in Spanje ieder jaar *Da Pacem Domine* opgevoerd ter nagedachtenis van de vele slachtoffers. Pärt baseerde deze ingetogen vierstemmige compositie op een Gregoriaanse antifoan en maakte er bewerkingen van voor diverse bezettingen.

Over de Russische **Anton Arenski** is bekend dat hij graag diep in het glaasje keek, dat hij leed aan een gokverslaving en dat zijn leermeester Rimski Korsakov hem – mogelijk om bovengenoemde redenen – geen grootse toekomst voorspelde. Dat alles laat niet onverlet dat Arenski prachtige muziek schreef, waaronder een paar fraaie koorwerken. Net als in de *Bachianas Brasileiras* wordt in deze 3 vocale kwartetten in het eerste lied een ode aan de zonsondergang gebracht,

gevolgd door een weemoedige bespiegeling over dovende sterren en afsluitend met een bruisend welkomstlied voor de lente, met de cello in de rol van dartele hommel tussen de bloesems.

Heel andere Russische sferen komen tot klinken in *Oberioe* uit 2010 van **Hans Koolmees**, gecomponeerd op poëzie van de absurdistische Russische dichter Daniil Charms (1905-1942). De titel *Oberioe* ontleende Koolmees aan de gelijknamige 'vereniging voor reële kunst' die Charms eind jaren twintig met een paar gelijkgestemde schrijvers oprichtte. Met de opkomst van de Stalinterreur verdween *Oberioe* van het toneel. Charms werd in 1931 voor een jaar verbannen naar Koersk, in 1942 overleed hij – evenals veel andere Russische intellectuelen – in een psychiatrische inrichting. In zijn poëzie legt Charms de wrede willekeur en het absurdisme van alledag ongenadig bloot. 'Charms schreef heel muzikale poëzie', aldus Koolmees. 'Inspirerend zijn de dwangmatige opsommingen, de refreïnstructuren en het terugkerende motief van het 'vallen'; een overrompelende en desoriënterende ervaring. Charms' teksten stralen iets anarchistisch uit; hetzelfde kan worden gezegd over mijn muziek'.

De Vlaming **Rudi Tas** heeft duidelijk een voorkeur voor het grote romantische gebaar. In zijn *Miserere* uit 1999 laat hij het koor op ingetogen toon om vergeving smeken, terwijl de cellist de achterliggende heftige zielenroerselen voor zijn rekening neemt.

De ziel van de mens is als het water/ het lot van de mens is als de wind, zo luiden de laatste zinnen van Goethes gedicht *Gesang der Geister über den Wassern* uit 1779, dat veertig jaar later door **Franz Schubert** werd getoonzet voor mannenkoor, twee altviolen, twee cello's en contrabas. Dit monumentale werk voor mannenstemmen en acht cello's (bewerkt door Elias Arizcuren) volgt Goethes tekst op de voet met contemplatieve en onstuimig passages. De grillige vorm van het werk liet een Weense criticus bij de première verzuchten dat het klonk alsof de componist hier een span van acht paarden zonder succes in het gareel probeerde te houden. Schubert had zijn tijd niet mee...

Pessoa – een mistopera

Wie was Fernando Pessoa? Het meest voor de hand liggende antwoord luidt: Fernando Pessoa (Lissabon, 1888 –1935) is één van de belangrijkste dichters van de Portugese literatuur en één van de meest betekenisvolle dichters van de twintigste eeuw. Veel componisten zijn dol op zijn werk. Alleen al in Nederland schreven onder andere Klaas de Vries, Michel van der Aa en Jan van de Putte composities bij zijn poëzie.

Deze productie van Silbersee – voorheen Vocaallab geheten – rondom het leven en werk van Pessoa kwam tot stand op verzoek van de Cello Biënnale. Met Pessoa kunnen muziektheatermakers veel kanten uit, niet alleen omdat de man karrenvrachten vol intrigerende proza en poëzie schreef, maar ook omdat hij onder verschillende namen werkte waar wisselende gezichten, muziekstijlen en vormen van stemgebruik bij passen. *Gefundenes Fressen* voor Silbersee, dus.

Nogmaals de vraag: 'Wie was Fernando Pessoa?' Zelf trachtte hij een antwoord daarop te formuleren, zoals in een tekst uit 1915: 'Ik weet niet wie ik ben, wat voor ziel de mijne is. (...) Ik voel overtuigingen die ik niet heb. Ik ga op in vervoeringen die ik afwijs (...)'

Om deze verwarring in banen te leiden construeerde Pessoa verschillende *heteroniemen*, personages, elk met hun eigen temperament, overtuigingen, eruditie, respectievelijk luisterend naar de namen Alberto Caeiro (de kinderlijke, laaggeschoolde), Ricardo Reis (de stoïcijn) en Álvaro de Campos (de zelfdestructieve gevoelsmens). Van de laatste komen de beroemde dichtregels: *Ik ben niets/Ik zal nooit iets zijn/Ik kan ook niet iets willen zijn/Afgezien daarvan koester ik alle dromen van de wereld*.

Naast dit drukke innerlijk leven had de dodelijk verlegen Pessoa ook nog een soort aards bestaan. In zijn onderhoud voorzag hij als handelscorrespondent en freelance vertaler, schrijven deed hij 's nachts. Romantische gevoelens - of iets van dien aard - koesterde hij voor de secretaresse Ofélia met wie hij tot twee maal een korte platonische relatie onderhield en die hij verbrak omdat zijn werk absolute eenzaamheid verlangde. Onder het mom 'leven is niet noodzakelijk,

scheppen daarentegen wel' leidde Pessoa een dubbelleven waarin zijn exorbitante drankconsumptie en zijn dagelijkse rantsoen van tachtig sigaretten hem 'op de been' hielden (waarbij moet worden vermeld dat hij nooit dronken is gesignaleerd).

In deze 'mistopera', een hier speciaal rondom de nevelige persoon van Pessoa geconstrueerd genre, verbeelden en verklanken acteur en slagwerker Maarten Vinkenoog en de cellisten Annie Tangberg en Jan Willem Troost de rijke binnenwereld van deze ongrijpbare dichter. Zoals het een vrouw van vlees en bloed betaamt, probeert Ofélia (vertolkt door 'de zangeres met vele stemmen' Sylvie Merck) de 'ware Pessoa' aan zich te binden, maar hij glipt als mistflarden door haar vingers.

In Pessoa's echte leven eindigde het zo: op 30 november 1935 overleed hij aan een alcoholvergiftiging. Zijn laatste versregel was: *Geef me nog wat wijn, want het leven is niets*. Zijn laatste woorden: 'Geef me mijn bril'. Mogelijk maakte de mistigheid van het leven toen eindelijk plaats voor de heldere eeuwigheid.

Anner Bijlsma 80

Anner Bijlsma is een icoon in de internationale muziekwereld: elke cellist kent hem, van platen en cd's, van talloze masterclasses overal ter wereld, van zijn honderden concerten als solist, als speler in het roemruchte trio met Frans Brüggen en Gustav Leonardt of zijn ensemble L'Archibudelli. Met dit programma brengen de cellisten Lidy Blijdorp, Jean-Guihen Queyras, Natalia Gutman en Raphael Pidoux een hommage aan de tachtigjarige meester.

Als er één cellist is die een lans heeft gebroken voor de cellowerken van **Luigi Boccherini**, dan is het wel Anner Bijlsma. In een interview in de bundel *Met musici* van Jan Brokken zei hij: 'Sommige componisten zijn heerlijk om te spelen (...) Bij iedere noot vragen ze je er iets mee te doen. Mijn lievelingscomponist is Boccherini en die heeft dat. Je speelt een losse snaar en denkt: wat is dit heerlijk om te spelen. Een paar pizzicato's, een beetje op de kam, een aardig melodietje, een leuk begeleidinkje.... het is allemaal een genot'. De eer is nu aan Lidy Blijdorp om 'bij iedere noot' van Boccherini's Sonate in A 'iets te doen'. Dat is haar wel toevertrouwd: toen zij in 2006 de aanmoedigingsprijs van het Nationaal Cello Concours won, sprak de jury van haar 'onthutsende muzikaliteit'.

Wanneer de Russische celliste Natalia Gutman in Amsterdam concerteert, weet zij zich als logee altijd welkom in huize Bijlsma. Waar die twee het dan over hebben? Over strijkstokken en snaren, over Bijlsma's nieuwste boek, *Bach and the Happy Few*, dat hij aan haar heeft opgedragen? Of over het Russische cellorepertoire, bijvoorbeeld van **Anton Arenski**, wier *Quatre Morceaux* ooit door Bijlsma zelf op de plaat werden gezet met Gérard van Blerk? Hier speelt Gutman Arenski's vier stukken speciaal voor Bijlsma, met onvervalste Russische 'spleen'.

Tijdens de Cello Biënnale van 2010 speelde Doris Hochscheid samen met Asko|Schönberg de première van *Last Words* van **Martijn Padding**. Bijlsma zat in de zaal en was onder de indruk. Daarom klinkt hier, bij wijze van verjaardagscadeau, een nieuw werk van Padding, *Homage to (and with) Anner*, uitgevoerd door Jean-Guihen Queyras.

Mocht er zoiets bestaan als een wereldrecord 'cellowerken van Beethoven spelen', dan is er een goede kans dat het vandaag wordt gebroken door Jean-Guihen Queyras en Alexander Melnikov.

's Middags spelen zij de integrale cellosوناتen van **Ludwig van Beethoven** op moderne instrumenten in Parijs, meteen daarna vliegen ze naar Amsterdam om hier de *Judas Maccabaeus* voor Bijlsma te spelen – met fortepiano en op darmen snaren, uiteraard.

Op een dag hoorde Bijlsma op de radio de Franse cellist Raphael Pidoux, die samen met accordeoniste Elodie Soulard muziek van **David Popper** uitvoerde. Bijlsma, zelf een groot liefhebber van Poppers charmante salonstukjes, was aangenaam getroffen. Een buitenkans om Pidoux en Soulard nu live te mogen horen. De 'kleine Russische liedjes' waarop Popper zijn Fantasie baseerde, klinken zo mogelijk nóg Russischer, met dank aan de accordeon.

Natalia Gutman

Jean-Guihen Queyras

Raphaël Pidoux

09.30 uur, Grote Zaal

BACH & BREAKFAST

Mischa Maisky

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Suite nr 2 in d, BWV 1008

- *Prélude*
- *Allemande*
- *Courante*
- *Sarabande*
- *Menuet*
- *Gigue*

10.15 – 12.15 uur, Bimhuis en Kleine Zaal

MASTERCLASS

Jean-Guihen Queyras (Bimhuis)

Alban Gerhardt (Kleine Zaal)

12.30 uur, Bimhuis

LUNCHCONCERT

Toptalent van de internationale conservatoria van Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

14.00 - 14.45 uur, Bimhuis

Anner Bijlsma in gesprek met...

15.00 uur, Grote Zaal

Cello Duello & Salome Kammer

Jens Peter Maintz cello

Wolfgang Emanuel Schmidt cello

Salome Kammer stem

Joseph Haydn (1732-1809)

Duet in D

- *Moderato*
- *Menuet*
- *Adagio can Variazioni*
- *Finale Presto*

Adrien-François Servais (1807-1866)

Caprice sur des Motifs de l'Opéra: Le Comte Ory, opus 3

Reinhold Glière (1875-1956)

3 duetten uit opus 53

Kurt Weill (1900-1950)

- *Youkali* (Kammer)
- *Mackie Messer*

David Popper (1843-1913)

Suite voor 2 cello's, opus 16

- *Andante grazioso*
- *Gavotte*
- *Scherzo*
- *Largo espressivo*
- *Marcia, Finale*

17.00 uur, Grote Zaal

TAKE FIVE

Hamel, Hadewych & Meijering

Cello8ctet Amsterdam

Raphaëla Danksagmüller duduk

Hadewych Minis zang

Chiel Meijering (1954)

Storms and Pain (wereldpremière)

Micha Hamel (1970)

Muziek uit: Een pure formaliteit

Hadewych Minis (1977)

Songs

Manuel de Falla (1876-1946)

El Amor Brujo

19.00 uur, Kleine Zaal

FRINGE

Toptalent van de internationale conservatoria van Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

20.15 uur, Grote Zaal

Prayer & Dance

Natalia Gutman cello

Gary Hoffman cello

Sonia Wieder-Atherton cello

Nora Fischer sopraan

Amsterdam Sinfonietta

Candida Thompson concertmeester en artistieke leiding

Anton Arenski (1861-1906)

Moderato uit strikkwartet in a (Gutman)

Pjotr Iljitsj Tsjaikovski (1840-1893)

Nocturne (Gutman)

Sergej Rachmaninov (1873-1943)

Vesper (Wieder-Atherton)

Jewish Traditional

Song in Remembrance of Schubert (Wieder-Atherton)

Alexander Tsjerepnin (1899-1977)

Tatar Dance (Wieder-Atherton)

Jewish Traditional

Dance (Wieder-Atherton)

Max Bruch (1838-1920)

Kol Nidrei (Gutman)

pauze

Calliope Tsoupaki (1963)

*Nieuw werk** (Fischer, wereldpremière)

Maurice Ravel (1875-1935)

Kaddish (Fischer)

Sulkhan Tsintsadze (1925-1991)

Vijf Georgische liederen voor strijkorkest:

Satshidao - Lale - Fly Away, Black Swallow -

Suliko - Indi Mindi

Ernst Bloch (1885-1977)

Prayer (Hoffman)

Göran Fröst (1974)

*Little Ruben Rhapsody **

(Hoffman, wereldpremière)

Dit concert wordt rechtstreeks uitgezonden op
Radio 4 door Omroep MAX

* Dit werk kwam tot stand in opdracht van Amsterdam
Sinfonietta en de Cello Biënnale Amsterdam

Wolfgang Emanuel Schmidt

Jens Peter Maintz

Cello8tet Amsterdam

Hadewych Minis

Cello Duello & Salome Kammer

Jens Peter Maintz en Wolfgang Emanuel Schmidt troffen elkaar twintig jaar geleden bij hun gemeenschappelijke leraar David Geringas. Ze gingen ieder een eigen weg en werden beiden internationaal veelgevraagde solisten, maar Cello Duello bleef hun gezamenlijke grote liefde, tot op de dag van vandaag.

Als twee handen op één buik, zo klinkt dit duo in **Josef Haydn's** *Duet in D*. Dat geldt ook voor de *Caprices* van de Belgische cellist en componist **Adrien François Servais**, bijgenaamd 'Le Paganini du violoncello'. Hier klinkt Servais' Caprice, gebaseerd op thema's uit de kluchtige 'Kruisridders-opera' *Le Comte Ory* (1828) van Rossini. Olala-toestanden vol verboden amourettes, verkleedpartijen en persoonsverwisselingen dienen hier als munitie voor virtuoos passagewerk.

De Russische componist **Reinhold Glière** is een exemplarische schakelfiguur tussen het tsaristische Rusland en de Sovjet-heilstaat: zijn leraar was Arenski, één van zijn leerlingen was Prokofjev. Glières latere monumentale opera's, cantates en balletten deden goed dienst als folkloristisch getinte pionstukken in het politieke propagandaspel, tot drie keer toe ontving hij de Stalinprijs. Heel anders klinken zijn celloduo's opus

53, nog stammend uit de pre-Sovjettijd; de authentieke, romantische handtekening van de componist is daarin nog goed te horen.

Entartet - zo luidde het stigma dat de Duitse joodse componist **Kurt Weill** van de nazi's kreeg. Toen op 10 mei 1933 zijn originele manuscripten bij de boekverbranding op de Berlijnse Opernplatz in vlammen opgingen en kort daarna *Die Dreigroschenoper* werd verboden, vluchtte Weill naar Parijs, waar hij in 1934 muziek componeerde voor de opera *Marie Galante*. Hoewel de opera flopte, bleef één deel daaruit, de tango *Youkali*, fier overleefd. De prostituee Marie Galante bezingt Youkali als een imaginair land waar geen onrecht bestaat. Geen wonder dat uitgerekend dit een geliefd verzetslied werd tijdens de Tweede Wereldoorlog.

De Boheemse cellist en componist **David Popper**, vooral bekend van zijn etudes en talloze charmante voordrachtstukjes die iedere cellostudent gespeeld moet hebben, componeerde in 1876 zijn grote *Suite opus 16* voor twee cello's. Hier draait het niet om technisch krachtvertoon, maar om lyriek en epische vertelkunst, hier en daar duidelijk schatplichtig aan de kamermuziek van Brahms.

Hamel, Hadewych en Meijering

Op verzoek van Orkater en het Cello8ctet Amsterdam componeerde **Micha Hamel** voor het avondvullende muziektheaterstuk *Een pure formaliteit*, handelend over een beroemde schrijver die wordt verdacht van een mysterieuze moord. Gaandeweg de verhalen ontstaat er een bijzondere band met zijn ondervrager, die een groot bewonderaar van hem blijkt te zijn. De muziek van Hamel, vol suspense en verwijzingen naar verschillende stijlen, vertelt het verhaal verder zonder woorden. Bij het Cello8ctet voegt zich blokfluitiste Raphaëla Danksagmüller die ook haar duduk bespeelt, een Armeens dubbelriet blaasinstrument met een buitenaardse klank.

Over de ontstaansgeschiedenis van *Storms and Pain* vertelt **Chiel Meijering**: 'Naomi Rubinstein, de cellolerares van mijn jongste dochter, trekt zich elk jaar twee weken terug op een kasteeltje in Frankrijk om daar met haar leerlingen nieuwe stukken in te studeren. Zij vroeg mij voor die gelegenheid een stuk voor acht cello's. Al componerend begon er een soort minimal-achtige, met pop gemixte sfeer te ontstaan. Tegen het eind realiseerde ik me dat er een heel mooi nieuw stuk was geboren, maar absoluut onspeelbaar voor Naomi's

leerlingen. Wat moest ik ermee? Het Cello8ctet had er wel oren naar. Arme Naomi zat nu zonder stuk, dus een paar weken later componeerde ik voor haar een klein concerto voor cellosolo en zeven cello's, *Victory girl*. Het kasteeltje in Frankrijk kan geboekt worden.'

Actrice **Hadewych Minis** is stiekem het liefst zangeres. Met haar 'lievelingsbandje' Cello8ctet Amsterdam grijpt ze haar kans en zingt ze hier eigen songs, bewerkt door Marijn van Prooijen. Daarnaast treedt ze op als verteller bij *El amor brujo* van **Manuel de Falla**. Van dit vlammeende stuk, ontstaan in 1915, bestaat er een versie voor flamencozang en kamerorkest, een versie voor mezzosopraan en symfonieorkest en een versie voor ballet. Daar kan ook nog wel een variant voor cello-octet bij, vonden Elias Arizcuren en Nico Ravenstijn. Het Cello8ctet speelt hun bewerkte en ingekorte versie, Hadewych Minis vertelt het verhaal over de zigeunerin Candela die iedere nacht danst met de geest van haar overleden echtgenoot, totdat zij hoort dat hij haar bij zijn leven ontrouw was. Er moeten magische rituelen aan te pas komen om haar voorgoed uit zijn wurgende omhelzing te bevrijden...

Prayer & Dance

Het verhevene en het aardse, het gebed en de dans; deze uitersten komen samen in dit programma waarin verschillende cellisten hun instrument laten bidden, prevelen, huilen en lachen.

De Rus **Anton Arenski** schreef in 1894 zijn *Tweede strijkkwartet in a* voor de ongebruikelijke combinatie van viool, altviool en twee cello's en droeg het op ter nagedachtenis van Tsjaikovski, die het jaar daarvoor was overleden. De openingsmaten zijn te karakteriseren als een gebed zonder woorden, de sonore celloklanken versterken het karakter van Russisch orthodoxe muziek waarin de basstemmen tot peilloze diepten afdalen.

In 1873 schreef **Pjotr Iljitsj Tsjaikovski** zijn *Six morceaux opus 19* voor piano, vijftien jaar later bewerkte hij één van de delen, de *Nocturne*, voor cello en orkest. Het werk doet zijn ondertitel, 'Andante sentimentale', alle eer aan...

De *Vespers* uit 1915 voor koor a capella van **Sergej Rachmaninov** zijn van een onaardse schoonheid. Het vijfde deel uit deze cyclus, hier in een bewerking voor cello solo en strijkorkest, is getoonzet op de woorden uit het Lucas Evangelie, waarin de oude Simeon in de Heilige Tempel het Christuskind zegent met de woorden: *Nu laat U, Heer, Uw dienaar in vrede heengaan, zoals U heeft beloofd/ Want met eigen ogen heb ik de redding gezien die U bewerkt heeft ten overstaan van alle volken/ een licht dat geopenbaard wordt aan de heidenen en dat tot eer strekt van Israël, Uw volk.*

Via bovenstaand gebed is de stap snel gemaakt naar een **tweetal Joodse traditionele melodieën**, uitgevoerd door Sonia Wieder-Atherton, afgewisseld met een **Tataarse dans**. Celliste Natalia Gutman sluit het gedeelte voor de pauze af met het beroemde *Kol Nidrei* van **Max Bruch** in een bewerking van cellist Mladen Miloradovic voor cello, harp en strijkorkest. 'Kol nidré', Aramees voor 'Alle eden', heeft betrekking op de beloften aan de Schepper die men niet is nagekomen. Voorafgaand aan Jom Kippoer, Grote Verzoendag, wordt het gebed Kol Nidré drie maal opgezegd, waarmee het persoonlijk falen van het afgelopen jaar onder ogen wordt gezien.

Dat de Grieks-Nederlandse componiste **Calliope Tsoupaki** een sterke band heeft met het Grieks-orthodoxe geloof en de bijbehorende Byzantijns liturgische zang, heeft zij in meerdere composities laten horen, waaronder haar *Lucas Passie* en *Maria*. Op verzoek van de Cello Biënnale schrijft zij in diezelfde sfeer een nieuw werk voor vier cello's en sopraan.

Het Jodendom kent een paar gebeden in het Aramees, waaronder *Kol Nidrei* en de *Kaddisj*, het gebed waarin gevraagd wordt om de snelle komst van de van de Messias. Er is een Kaddisj van de rabbijnen en een Kaddisj van de rouwenden, waardoor het vaak abusievelijk 'het gebed van de doden' wordt genoemd. **Maurice Ravel** schreef zijn *Kaddish* in 1914 als eerste van zijn *Deux mélodies hébraïques* voor Alvina Alvi, een sopraan van de opera van St. Petersburg. De expressieve melodiële lijn wordt gestut door spaarzame maar bijzonder effectieve harmonieën. Hier klinkt een bewerking van Mladen Miloradovic voor sopraan, vier cello's en harp.

Sulkhan Tsintsadze, Georgisch componist en cellist, liet zich sterk inspireren door de rijke en unieke volksmuziek van zijn regio. De traditionele polyfone gezangen met eigenzinnige stemvoeringen staan duidelijk model voor veel van zijn composities, zoals deze werken voor strijkorkest.

De zoektocht naar een onvervreemdbaar eigen stijl bracht **Ernest Bloch** bij zijn Joodse identiteit, die dan ook in veel van zijn composities doorklinkt. *Prayer* is een deel uit *From Jewish Life* dat hij in 1924 componeerde voor Hans Kindler, eerste cellist van het New York Philharmonic Orchestra.

De Zweedse violist en componist **Göran Fröst**, schreef voor zijn broer, de 'dansende klarinettist' Martin Fröst, *Three Klezmer Dances*, een compositie die met succes de hele wereld overgaat. In diezelfde lijn ligt ook deze danssuite *Little Ruben Rhapsody* voor cello en orkest. Al blijft het spannend of solist Garry Hoffman daadwerkelijk zijn cello als danspartner in de arm zal nemen...

CONCERTO

uw specialist in
klassieke muziek
en nog veel meer...

www.platomania.nl

Wij staan ook met een stand
op de Cello Biënnale Amsterdam.

CONCERTO Utrechtsestraat 52-60 1017 VP Amsterdam 020-6235228

PLATO • Groningen • Leiden • Utrecht • Zwolle

Tatjana Vassiljeva

Laurence Lesser

Dmitri Fershtman

Amaryllis Dieltiens

09.30 uur, Grote Zaal

BACH & BREAKFAST

Jens Peter Maintz

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Suite nr 3 in C, BWV 1009

- Prélude
- Allemande
- Courante
- Sarabande
- Bourrée
- Gigue

10.30-12.45 uur en 13.30-15.45 uur, Grote Zaal

NATIONAAL CELLO CONCOURS

Tweede ronde

Daniel Kramer piano

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Sonate nr. 3 in A voor piano en cello, opus 69

- Allegro, ma non tanto
- Scherzo. Allegro molto
- Adagio cantabile - Allegro vivace

Sergej Rachmaninov (1873-1943)

Sonate in g voor cello en piano, opus 19, 3e deel, andante

Solowerk, of deel daarvan, naar keuze, gecomponeerd na 1970

16.30 uur, Foyerdeck 1

NATIONAAL CELLO CONCOURS

Bekendmaking finalisten

17.00 uur, Bimhuis

CelloBouwers

Frans Helmerson en Wolfgang Emanuel Schmidt testen nieuwe instrumenten van bouwers die exposeren tijdens de Biënnale.

19.00 uur, Kleine Zaal

FRINGE

Toptalent van de internationale conservatoria van Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

20.15 uur, Grote Zaal

Het Recital

Dmitri Ferschtman cello

Laurence Lesser cello

Mischa Maisky cello

Tatjana Vassiljeva cello

Amaryllis Dieltiens sopraan

Lily Maisky, Kirill Krotov piano

Edvard Grieg (1843-1907)

Sonate voor cello en piano in a, opus 36 (Vassiljeva)

- Allegro agitato
- Andante molto tranquillo
- Allegro

John Tavener (1944-2013)

Akhmatova Songs (Ferschtman)

- Dante
- Pushkin and Lermontov
- Boris Pasternak
- Couplet
- The Muse
- Death

pauze

Luigi Dallapiccola (1904-1975)

Ciaccona, Intermezzo en Adagio (Lesser)

'Liederencyclus in G' (Maisky):

- **Wolfgang Amadeus Mozart** (1756-1791)
Aria 'Ach ich fühl's, es ist verschwunden' uit 'Die Zauberflöte'

- **Franz Schubert** (1797-1828)

Der Müller und der Bach

- **Johannes Brahms** (1833-1897)

Liebestreu, opus 3 no. 1

- **Felix Mendelssohn** (1809-1847)

Lied ohne Worte, opus 62/1

- **Richard Strauss** (1864-1949)

Morgen

- **Camille Saint-Saëns** (1835-1921)

'Mon Coeur s'ouvre a ta voix' uit 'Samson et Delilah'

- **Pjotr Iljitsj Tsjaikovski** (1840-1893)

None But The Lonely Heart, opus 6/6

- **Sergej Rachmaninov** (1873-1943)

How my heart aches, opus 21/12

Dit concert wordt rechtstreeks uitgezonden door Omroep MAX op Radio 4.

NATIONAAL CELLO CONCOURS

Tweede ronde

Tussen 1806 en 1808 werkte **Ludwig van Beethoven** aan zijn *Derde sonate in A* voor cello en piano. Zijn afnemende gehoor speelde hem toen ernstig parten, gezien het feit dat hij al in 1802 zijn Heiligenstadt Testament schreef waarin hij zich van zijn suïcidale gedachten, gevolg van de onafwendbare doofheid, distancieerde. In dit licht gezien is deze sonate een wonder van positivisme, sereniteit, zelfs humor. Het is ook het meest evenwichtige werk van de vijf sonates die Beethoven voor cello en piano schreef. De taakverdeling

tussen cellist en pianist is hier zeer gelijkwaardig; genereus laten de twee elkaar beurtelings over dezelfde thematiek aan het woord en gunnen ze elkaar daarin evenveel 'spreektijd'; klassieke symmetrie alom.

Ook **Sergej Rachmaninov** had het nodige moeten overwinnen toen hij begon te werken aan zijn *Cellosonate in G*. Na een periode van improductiviteit en depressie (gevolg van vernietigende kritiek op zijn Eerste Symfonie) hervond hij zijn krachten, mede dankzij een hypnosetherapie bij Nicolai Dahl, aan wie hij uit dankbaarheid in 1900 zijn beroemde Tweede Pianoconcert opdroeg. Een jaar later lanceerde hij zijn *Cellosonate*, die een eerste uitvoering in Moskou kreeg van cellist Anatoliy Brandukov met Rachmaninov aan de piano. Waar cellist en pianist bij Beethoven met elkaar in een stijlvolle dialoog zijn verwikkeld, raken ze bij Rachmaninov verzeild in een intense omhelzing waaruit het moeilijk loskomen is. Aan de concoursdeelnemers hier de taak om dat alles op invoelende wijze te verklanken.

Het Recital

In een recital hoor je doorgaans een solist, meestal begeleid door een pianist. Zo niet bij de Cello Biennale. Daar presenteren maar liefst vijf solisten hun favoriete werken uit het grote repertoire voor cello en piano, cello en stem en cello solo.

In zijn eigen brieven verzuchtte **Edvard Grieg** meermalen dat hij erg kon worstelen met traditionele genres, zoals 'de' symfonie, 'het' strijkkwartet en 'de' sonate. Zoals bij meer componisten het geval is, keken ook bij Grieg de grote klassieke meesters hinderlijk veel over zijn schouder mee, wat zijn creativiteit enigszins verlamde. Pas op zijn veertigste slaagde hij erin om zijn eigen stem voorrang te geven in zijn onstuimige *Cellosonate in a-klein*. Motieven uit zijn beroemde Pianoconcert passeren zowel in het eerste als het derde deel de revue.

De in 2013 overleden **Sir John Tavener** bekeerde zich in 1977 tot het Russisch-orthodoxe geloof, een wending die hem het gevoel gaf 'eindelijk thuis' te komen. In de Russische Anna Achmatova (1889-1966), die in Sovjet-Rusland in toenemend isolement haar gedichten schreef, trof hij een zielsverwante, getuige verschillende composities die hij schreef rondom haar poëzie. Zeer indringend zijn de *Akhmatova Songs* uit 1993 voor sopraan en cello, met als culminatiepunt

het laatste deel waarin verschillende muzikale lijnen uit de voorgaande liederen samenkomen en tot een ontknoping leiden.

'Eén kant van mij zoekt de tragedie, de andere probeert te vluchten in sereniteit' – woorden van die strekking sprak **Luigi Dallapiccola** ooit over zichzelf. Met een beetje goede wil is *Ciaccona, Intermezzo e Adagio* voor cello solo uit 1945 als een zelfportret te beschouwen; het dodekafonische idioom zoekt er voortdurend maar tevergeefs houvast in diatonische en pentatonische motieven. Van grote invloed op deze compositie is Dallapiccola's opera *Il prigioniero* waaraan hij tussen 1944 en 1948 werkte. Hij schreef hiervoor zelf het inktzwarte libretto, handelend over een gevangene die onder valse voorwendselen een vluchtmogelijkheid wordt geboden en die regelrecht in de val van de inquisitie loopt.

Als er één cellist rondloopt die waarlijk vrijuit kan zingen op zijn instrument, dan is het **Mischa Maisky**. Speciaal voor dit recital rijgt hij de prachtigste liederen aan de G-snaar van zijn cello. Niet alleen de G-toonsoort vormt de rode draad voor deze cyclus, maar ook de bezongen thematiek: elk lied handelt over het hart als epicentrum voor liefdesgeluk, maar vooral ook liefdesleed. Laat Maisky maar schuiven!

woensdag 22 oktober 2014
**Gedwongen
genieten van een lekker avondje
uit tijdens de Cello Biënnale?**

Kom dan vooraf eten bij restaurant
Zouthaven; het restaurant van
Muziekgebouw aan 't IJ.

Zouthaven
restaurant

Op loopafstand van Amsterdam Centraal tref je een gezellig, eigentijds en glossy restaurant met een prachtig uitzicht over het IJ aan. Je kunt er zowel binnen als buiten terecht: met mooi weer heeft Zouthaven een van de mooiste terrassen van Amsterdam.

Zouthaven heeft een hart voor duurzame vangst en is dé plek voor een lekkere en verantwoorde lunch of diner.

Tijdens de Cello Biënnale is Zouthaven extra lang open en hebben wij een speciaal festivalmenu.

Reserveer via 020 – 788 2090 of online via
www.zouthaven.nl

Joris van den Berg

Amber Docters van Leeuwen

Joann Whang

Harriet Krijgh

10.15 - 12.15 uur, Bimhuis en Kleine Zaal

MASTERCLASS

Wolfgang Emanuel Schmidt (Bimhuis)
Dmitri Ferschtman (Kleine Zaal)

12.30 uur, Bimhuis

LUNCHCONCERT

Toptalent van de internationale conservatoria van
Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg,
Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

15.00 uur, Grote Zaal

De winnaars

Het mooiste van de winnaars van
het Nationaal Cello Concours 2006,
2008, 2010 en 2012

Joris van den Berg (winnaar 2006)

Amber Docters van Leeuwen (winnares 2008)

Joann Whang (winnares 2010)

Harriet Krijgh (winnares 2012)

Léa Hennino altviool

Argus Quartet: Jason Issokson, Clara Kim

viool, **Diana Wade** altviool, **Joann Whang** cello

Ruben Samama contrabas

Chizu Miyamoto piano

Franz Danzi (1763-1826)

Duo in C (Van den Berg)

- *Allegro*

- *Andante con moto*

- *Allegretto*

Witold Lutoslawski (1913-1994)

Bucolics (Van den Berg)

- *Allegro Vivace*

- *Allegretto sostenuto*

- *Allegro molto*

- *Andantino*

- *Allegro marciale*

Antonin Dvořák (1841-1904)

Waldesruhe (Krijgh)

Eric Guinivan (1984)

*String Quartet No. 1** (2014) (Whang, wereldpremière)

- *Flowing*
- *Reserved*
- *Fierce*

Camille Saint-Saëns (1835-1921)

De zwaan uit 'Carnaval der Dieren' (Krijgh)

Amber Docters van Leeuwen (1984)

The beast in me (Docters van Leeuwen)

Frédéric Chopin (1810-1849)

Polonaise brillante, opus 3 (Krijgh)

Mladen Miloradovic (1987)

Fantasy on Stanojlo Rajicich themes
(de winnaars, wereldpremière)

17.00 uur, Grote Zaal

TAKE FIVE

Expeditie Queyras

Chémirani-Sinopoulos-Queyras Quartet:

Jean-Guihen Queyras cello

Sokratis Sinopoulos lyra

Keyvan Chemirani zarb (Perzische percussie)

Bijan Chemirani zarb

gastsoliste **Maria Simoglou** zang

19.00 uur, Kleine Zaal

FRINGE

Toptalent van de internationale conservatoria van Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

20.15 uur, Grote Zaal

Orkest van de 18^e Eeuw

Roel Dieltiens cello

Raphaël Pidoux cello

Jean-Guihen Queyras cello

Amaryllis Dieltiens sopraan

Orkest van de 18e Eeuw

Kenneth Montgomery dirigent

Joseph Haydn (1732-1809)

Symfonie nr 13 in D (solo Queyras)

- *Allegro molto*
- *Adagio cantabile*
- *Menuetto en trio*
- *Finale: Allegro molto*

Luigi Boccherini (1743-1805)

Celloconcert in G, G480 (Dieltiens)

- *Allegro non troppo*
- *Adagio*
- *Allegro*

Luigi Boccherini

Aria Accademica 'Se d'un Amor Tiranno' G557
(Dieltiens, Dieltiens)

pauze

Robert Schumann (1810-1856)

Celloconcert in a, opus 129 (Pidoux)

- *Nicht zu schnell*
- *Langsam*
- *Sehr Lebhaft*

De Winnaars

'Vul een kwartier op de voor jou mooiste manier'. Dat vroegen we aan de winnaars van de afgelopen vier edities van het Nationaal Cello Concours dat dit jaar voor de vijfde keer plaatsvindt. De jonge cellisten maken elk op een eigen en verschillende manier carrière. Nu presenteren ze samen dit programma.

Franz Danzi ontving zijn eerste cellolessen van zijn vader, de Italiaanse cellist Innocenz Danzi, en trad al op zijn 15e toe tot het orkest van de keurvorst van Mannheim, waar zijn vader solocellist was. Zijn voorliefde voor opera kreeg Franz per papelepel binnen, wat later zou resulteren in elf opera's van eigen hand. **Joris van den Berg** geeft hier samen met altvioliste Léa Hennino een lezing van Danzi's Duo in C, één van de zes duo's die Danzi voor deze combinatie schreef.

De Poolse componist **Witold Lutoslawski** schreef zijn *Bucolics* in 1952 voor piano solo en bewerkte het daarna voor cello en altviool. Het werk ademt in veel opzichten de geest van regionale volksmuziek en refereert ook duidelijk aan de muziek van de door Lutoslawski zeer bewonderde Béla Bartók. Bondige melodieën, obsessieve ritmes en een heldere stemvoering geven ieder miniatuur in dit vijfdelige werk een heel eigen signatuur.

De in 1984 geboren **Eric Guinivan** is behalve percussionist vooral ook componist. In die tweede hoedanigheid is hij grootverzamelaar van muziekprijzen,

met als belangrijkste trofee de Grammy Award voor zijn flitsende stuk *Ritual Dances* dat hij schreef voor zijn eigen Los Angeles Percussion Quartet. Het recent in Los Angeles opgerichte Argus Quartet - met **Joann Whang** als celliste - stelt zich als doel om avontuurlijk repertoire te ontginnen en te genereren. Geen wonder dat deze vier strijkers een nieuw werk spelen van stad- en generatiegenoot Eric Guinivan.

Als bevoegen uitvoerder van het grote cellorepertoire onderhoudt **Harriet Krijgh** een assortiment van toegiften. Hier speelt zij een kleine bloemlezing van haar favoriete encores die ze onlangs opnam op cd: *De zwaan* van **Camille Saint-Saëns**, *Waldesruhe* van **Antonin Dvořák** en de *Polonaise brillante*, opus 3 van **Frédéric Chopin**.

Amber Docters van Leeuwen woonde zeven jaar in New York, waar ze veel samenwerkte met toneelschrijver en regisseur Bryan Davidson Blue. Voor drie van zijn producties maakte zij muziek. Haar muziek ontstaat spelenderwijs op de cello, vaak met gebruikmaking van de computer.

Als je de winnaars van de afgelopen vier concoursen in één programma hebt, wil je ze natuurlijk dat ze ook iets samen doen. De Cello Biënnale vroeg **Mladen Miloradovic** speciaal voor de afsluiting van dit programma een korte compositie te maken voor vier cello's.

Expeditie Queyras

De wereldvermaarde cellist **Jean-Guihen Queyras** bracht drie jaar van zijn kindertijd door in Algerije, wat zijn affiniteit verklaart met de klankwereld ten zuiden en oosten van de Middellandse Zee. Graag schuift hij aan bij zijn Griekse en Iraanse muziekvrienden, de lyra-speler Sokratis Sinopoulos en de broers Chemirani, virtuozen van de *zarb*, de Perzische vaastrommel. Samen spelen ze improvisaties en uitgewerkte composities, gebaseerd op traditionele Griekse, Turkse Perzische en klassieke westerse thema's.

Een ver achterneefje van de cello is de Griekse *politiki lyra*, een driesnarige peervormige vedel, zoals die in de 'póli' werd gebruikt. Als de Grieken het over de poli hebben, dan bedoelen ze Constantinopel, de stad die ze in 1453 met bloedend hart aan de Turken moesten afstaan. In Istanboel waart hetzelfde instrument rond, maar daar heet het de *kemençe rumi*, wat zoveel betekent als 'Griekse viool'. **Sokratis Sinopoulos**, pleitbezorger van de *politiki lyra*, heeft zich verdiept in de Kretenzische lyra-muziek en in de Ottomaanse

kemençe-stijl van Istanboel. Met deze twee bases is hij uitgegroeid tot muzikale bruggenbouwer tussen Griekenland en Turkije, waar in cultureel opzicht veel meer wordt gedeeld dan men doorgaans wil weten. De politika lyra vervult hier dus letterlijk een politieke functie.

Ook de Griekse zangeres **Maria Simoglou** heeft een rijke culturele achtergrond. Haar familiebanden wortelen deels in Griekenland, Macedonië en Klein Azië. Vanzelfsprekend heeft dat invloed op haar muzikale bagage.

Het muzikale cement tussen deze Mediterrane stijlen wordt hier geleverd door het ritme, gespeeld door de Iraanse gebroeders **Keyvan en Bijan Chemirani**, beiden geboren en getogen in Frankrijk. Beiden leerden het spel op de *zarb* van hun vader, die op zijn beurt de klassieke Perzische percussiestijlen leerde in Teheran. Zowel Keyvan als Bijan zoeken via hun subtiële ritmes aansluiting bij tal van muziekstijlen wereldwijd. Samen leveren ze de grammaticale wetten waarmee Sinopoulos, Simoglou en Queyras hun meeslepende verhalen mogen vertellen.

Het Orkest van de Achttiende Eeuw

Het Orkest van de Achttiende Eeuw presenteert voor deze Cello Biënnale het gedroomde programma: een symfonie van Haydn met een prachtsolo voor de cello gespeeld door Jean-Guihen Queyras, een werk voor cello, sopraan en orkest van Luigi Boccherini met Roel en zijn nichtje Amaryllis Dieltiens als solisten en tenslotte het beroemde *Celloconcert in a* van Robert Schumann met een solerende Raphael Pidoux. Sieuwert Verster, zakelijk leider van het Orkest van de Achttiende Eeuw blikst vooruit: 'Dit concert is bijzonder om verschillende redenen: Schumann is voor ons eigenlijk avant-garde, Boccherini hebben we nooit eerder gespeeld, maar bij Haydn voelen we ons als een vis in het water!' Maarten Mostert vult aan: 'Roel Dieltiens wees ons op de relatief onbekende *Aria Accademica* van **Luigi Boccherini**, een prachtige, energieke compositie. Een oplettende luisteraar hoort hier duidelijk de overeenkomsten met de *Cello Sonate in A* die tijdens het verjaardagsconcert voor Bijlsma wordt gespeeld.'

Josef Haydn schreef zijn *Symfonie nr. 13* in 1763 voor het orkest van prins Nicolaus Esterházy in Eisenstadt. Bijzonder is het langzame tweede deel, *Adagio Cantabile*, dat evengoed een 'aria voor cello solo' genoemd zou kunnen worden. Haydn schreef het met Joseph Franz Weigl, de eerste cellist van het orkest van Eisenstadt, in gedachten. Het contact tussen componist en cellist moet vertrouwelijk zijn geweest: Haydn was de peetvader van Weigls zoon en aangenomen wordt dat Haydn zijn *Eerste Celloconcert* ook voor Weigl schreef.

'Ik kan niet voor virtuozen schrijven. Ik moet het over een andere boeg gooien' - woorden van die strekking zou ooit **Robert Schumann** hebben gesproken. De solist in Schumanns *Celloconcert in a* uit 1850 hoeft zich geen virtuoos in de letterlijke zin te tonen, maar moet wel zijn retorische kwaliteiten tot het uiterste weet te benutten. Dit concert, een aaneengesloten driedelig werk met een sterke thematische samenhang, biedt veel ruimte voor recitatief-achtige uitweidingen van de solist. Schumann schreef het in een zeer korte periode van relatief

mentale rust, maar zijn stemming sloeg diametraal om tijdens de laatste correctiefase, toen de geluiden in zijn hoofd hem ernstig parten begonnen te spelen. Zes dagen na voltooiing trachtte hij zich van het leven te beroven met een sprong in de Rijn. Voor veel cellisten is dit tragische gegeven een reden om het concert met veel gevoel voor dramatiek uit te voeren. Toch spreekt uit brieven van Clara Schumann een heel andere toon: zij benoemt de lichtheid, zelfs de humor die volgens haar in het celloconcert te bespeuren valt. Zelf omschreef Schumann het stuk als een 'een opgewekt stuk muziek.' Hoe dan ook, de componist heeft het werk zelf nooit te horen gekregen; pas vier jaar na zijn dood beleefde het zijn première.

Op 13 augustus van dit jaar overleed **Frans Brüggen**, de geestelijk vader en dirigent van het Orkest van de Achttiende Eeuw.

Het orkest was met hem al in 2010 te gast met composities van Beethoven en Romberg. In dit programma geven de musici gehoor aan Brüggen lang gekoesterde wens om Schumanns *Celloconcert in a* uit te voeren.

09.30 uur, Grote Zaal

BACH & BREAKFAST

Nicolas Altstaedt

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Suite nr 5 in c, BWV 1011

- *Prélude*
- *Allemande*
- *Courante*
- *Sarabande*
- *Gavotte*
- *Gigue*

10.15 – 12.15 uur, Bimhuis en Kleine Zaal

MASTERCLASS

Giovanni Sollima (Bimhuis)

Laurence Lesser (Kleine Zaal)

12.30 uur, Bimhuis

LUNCHCONCERT

Toptalent van de internationale conservatoria van Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

14.00 – 14.45 uur, Bimhuis

Anner Bijlsma in gesprek met...

15.00 uur, Grote Zaal

Dutch Vintage

Dmitri Ferschtman cello

Jakob Koranyi cello

Örs Köszeghy cello

Nora Fischer zang

Frank van de Laar, **Daniël Kramer** piano

Jeroen den Herder cello

Lars Wouters van den Oudenweijer klarinet

Alphons Diepenbrock (1862-1921)

Berceuse voor cello, sopraan en piano (Koranyi)

Rudolf Escher (1912-1980)

Sonata concertante voor cello en piano

(Ferschtman)

- *Allegro agitato*

- *Largo*

- *Lento - Allegrissimo*

Michel van der Aa (1970)

Oog voor cello en soundtrack (Köszeghy)

Joël Bons (1952)

*Omwentelingen** voor cello, klarinet en piano

(Den Herder, wereldpremière)

- *ravotten*

- *omhelzen*

- *ontketenen*

17.00 uur, Grote Zaal

TAKE FIVE

De Indiase Cello

Kailash Ensemble:

Marien van Staalén cello

Lenneke van Staalén Indiase viool

Heiko Dijker tabla

gastsoliste **Nora Fischer** zang

- - -

Saskia Rao-de Haas Indiase cello

Shubhendra Rao sitar

Sanju Sahai tabla

Zoltán Kodály (1882-1967)

Adagio uit de sonate voor cello solo, opus 8

(versie Kailash Ensemble)

Raga Malkauns (Kailash Ensemble)

- - -

Indiase raga op cello en sitar met

tablabegeleiding (Rao-de Haas, Rao en Sahai)

* Dit werk kwam tot stand in opdracht van de Cello Biënnale Amsterdam

19.30 uur, Grote Zaal

INLEIDING

Saskia Törnqvist

20.15 uur, Grote Zaal

Sonnengesang

i.s.m. de Donderdagavondserie

Doris Hochscheid cello

Jean-Guihen Queyras cello

Sonia Wieder-Atherton cello

Salome Kammer zang

ASKOISchönberg

Reinbert de Leeuw dirigent

Cappella Amsterdam

Daniël Reuss dirigent

Georges Aperghis (1945)

Bloody Luna voor cello en ensemble (Wieder-Atherton)

Hans Abrahamsen (1952)

Lied In Fall voor cello en 13 instrumenten (Wieder-Atherton)

- *Andante, sehr fließend*

- *Allegretto*

Seung-Ah Oh (1970)

Aphonic Dialogue voor cello, stem en ensemble*
(Hochscheid en Kammer, wereldpremière)

pauze

Sofia Goebaidoelina (1931)

Sonnengesang voor cello, 2 slagwerkers en koor
(Queyras)

- *Altissimo onnipotente bon Signore*

- *Laudato si, mi Signore, per cun tucte le tue creature*

- *Laudato si, mi Signore, per sora luna e le stelle*

- *Laudato si, mi Signore, per frate vento*

- *Laudato si, mi Signore, per sora acqua*

- *Laudato si, mi Signore, per frate foco*

- *Laudato si, mi Signore per sora nostra matre terra*

- *Altissimo, Altissimo*

- *Laudato si, mi Signore, per quelli ke perdonano*

- *Domine. Miserere. Amen*

- *Laudato si, mi Signore, per sora nostra morte corporale*

- *Laudate et benedicete mi Signore*

Dit concert wordt rechtstreeks uitgezonden op
Radio 4 door Omroep MAX

* Dit werk werd financieel mogelijk gemaakt door het Fonds
Podium Kunsten

Doris Hochscheid

Sonia Wieder-Atherton

23

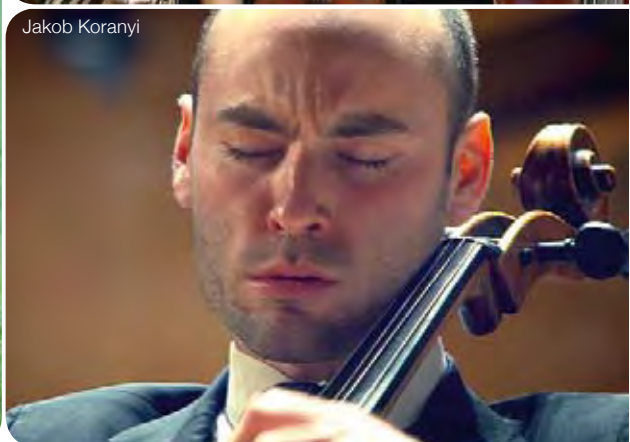
donderdag 23 oktober 2014

Örs Kőszeghy

Kailash Ensemble

Jakob Koranyi

Shubhendra Rao & Saskia Rao-de Haas

Dutch Vintage

Vrij naar Máxima kan worden gesteld dat 'De Nederlandse componist' niet bestaat. De laatste drie decennia hebben muziekstudenten uit alle windrichtingen het Nederlandse nieuwe muziekklimaat ongelooflijk verrijkt, een situatie waar een componist als Joël Bons zich als een vis bij in het water voelt. Maar ook Alphons Diepenbrock keek al graag over de grenzen, zowel naar de Duitse als Franse zijde. Twee andere componisten van dit programma, Rudolf Escher en Michel van der Aa, profileren zich hiernaast als echte eigenheimers, wonend in een onvervreemdbaar eigen klankuniversum.

Hoewel hij zich aanvankelijk sterk liet beïnvloeden door onder andere zijn vriend Gustav Mahler, neigde **Alphons Diepenbrock** later steeds meer naar een transparant Debussyans idioom. Diepenbrock, die behalve autodidact componist ook classicus was, schreef vrijwel al zijn muziek op basis van een tekst: missen, toneelmuziek en liederen domineerden zijn oeuvre. Zijn *Berceuse* schreef hij in 1912 bij een gedicht van de Belgische symbolist Charles Van Lerberghe. Zowel tekst als muziek beschrijven de lieflijke Hof van Eden, maar ook de gevarenczones die De Schepper daarin een plek had toebedeeld. Twee jaar na voltooiing van de *Berceuse* dienden de werkelijke loopgraven en mijnenvelden zich aan; op Diepenbrock zou de Eerste Wereldoorlog een verbitterende uitwerking hebben.

Het leven van **Rudolf Escher** is zwaar getekend geweest door het bombardement op Rotterdam van 1940, waarbij nagenoeg al zijn composities, zijn bibliotheek en al zijn tot dan toe gemaakte gedichten en schilderijen verloren gingen. Escher, die compositie had gestudeerd bij Willem Pijper en daarnaast piano en

cello speelde, weigerde zich vervolgens in te schrijven bij de Kultuurkamer. Wel componeerde hij in de oorlogsjaren het beheksende *Arcana* voor piano solo en de onstuimige *Sonata Concertante* voor cello en piano. Hierover schreef hij later: 'Mijn werk uit deze periode [heeft] een soort zwaarte gekregen, een verbetenheid hier en daar, die het duidelijk doen beseffen als gegroeid te midden van rampen. Dat is er voor mij persoonlijk juist de ethische betekenis van: dat het constructies zijn van de geest, in een tijd dat 'geest' (als je zoiets nog zo noemen kunt) haast uitsluitend voor volkomen destructieve doeleinden wordt aangewend.'

Als jongen van tien belandde **Michel van der Aa** vanwege aanhoudende nachtmerries bij een kinderpsycholoog, die hem adviseerde om een muziekinstrument te gaan bespelen. Een goed advies, want het resultaat daarvan is een uiterst intrigerend en veelbekroond compositorisch oeuvre waarin de dramatische wisselwerking tussen akoestische en elektronische klanken centraal staat. In *Oog* uit 1995 voor cello en soundtrack vult de cellist de ruimte met zijn losse snarenspeel. Veel van wat gespeeld wordt blijft hardnekkig rondzingen op de soundtrack; de ruimte transformeert tot muzikaal geheugen en klankkast waar de cellist ingesloten raakt in een labyrint van zijn eigen geluidssporen. Een Kafkaëske nachtmerrie die Van der Aa briljant in zijn compositie heeft weten te vangen.

Joël Bons, artistiek leider van het Nieuw Ensemble en het Atlas Ensemble heeft een indrukwekkende staat van dienst opgebouwd als aanjager van muziek-culturele uitwisselingen. Echo's van zijn muzikale reizen weerklinken in zijn eigen composities, zoals in dit trio *Omwentelingen* voor klarinet, cello en piano.

De Indiase cello

Twee Nederlandse cellisten zijn al jaren op hun eigen manier in de ban van de Indiase klassieke muziek. De voormalige eerste cellist van het Rotterdams Philharmonisch Orkest, Marien van Staalen, vormt met zijn dochter Lenneke (viool) en tablaspeeler Heiko Dijker het Kailash Ensemble waarmee zij noord-Indiase en westerse klassieke muziek combineren. Celliste Saskia Rao-de Haas woont en werkt in India. Met haar voor de Indiase muziek aangepaste cello geeft ze wereldwijd concerten in de klassieke Indiase muziektraditie, vaak samen met haar echtgenoot Pandit Shubhendra Rao, leerling van Pandit Ravi Shankar en een van de grootste sitarspelers van India.

Van het Adagio uit de indrukwekkende *Sonate voor cello solo* uit 1915 van **Zoltan Kodály** speelt Marien van Staalen met het Kailash Ensemble een unieke Indiase versie. De sleutel voor de Indiase muziekwereld ligt volgens Van Staalen besloten in Kodály's eigen compositie: 'De laagste twee snaren zijn in deze sonate een halve toon lager gestemd' zegt hij. 'Dat geeft een bourdon-achtig effect, wat heel mooi samenvalt met de klank van de *tanpura*, het instrument dat traditiegetrouw de zoemende grondtoon levert in de Indiase klassieke muziek.' Ook in melodisch opzicht hoort hij duidelijke Indiase referenties. Dat is niet toevallig, want: 'de Hongaarse volksmuziek, waarop Kodály zich oriënteerde, zit boordevol invloeden van de Roma-muziek en zoals bekend staat de wieg van de Roma in de Indusvallei.' Ter illustratie voegt violiste Lenneke van Staalen in haar eigen 'raga-taal' de Indiase versie van het muzikale betoog van het Adagio. De resulterende beurtzang tussen vader en dochter is een verbluffend staaltje van een interculturele dialoog.

Evenals Lenneke van Staalen studeerde ook **Saskia Rao-De Haas** aan de wereldmuziekafdeling van het Rotterdams conservatorium. Haar hoofdvak, Indiase

cello, moest nog wel worden uitgevonden, door haarzelf, wel te verstaan. Zij bekwaamde zich in noord-Indiase klassieke muziek bij onder andere de meesterfluitist Hariprasad Chaurasia en diverse Indiase vocalisten. De raga's die Saskia op haar cello vertolkt vallen in India in zeer goede aarde, getuige de vele lovende reacties in de media en de talloze optredens die zij in het hele land verzorgt. De cello lijkt speciaal te zijn ontworpen voor de karakteristieke *shruti's* (de microtonale versieringen en glissando's), het diepe register kleurt fraai bij het karakter van veel raga's. Daarbij geven de resonanssnaren van Saskia's aangepaste instrument een extra aureool van boventonen die prachtig mengen met de klank van de *tanpura*.

Pandit Shubhendra Rao biedt de celloklank tegenwicht met zijn subtiel gearticuleerde spel in de hogere registers van zijn sitar. Mede dankzij de talloze (levens)lessen die hij tien jaar lang in huis ontving bij zijn leraar Ravi Shankar is hij geworden tot wie hij nu is: een wereldwijd gevraagd en gevierd musicus die zijn duizelingwekkende virtuositeit nooit als doel, maar slechts als middel inzet. Regelmatig werkt hij samen met musici uit andere culturen, waarbij hij met groot respect naar zijn medespelers luistert en hen in muzikale zin tegemoetkomt zonder daarbij zijn eigen bronnen te verloochenen. 'Waar hij speelt prikkelt hij niet de alleen zinnen, maar pakt hij de ziel' – zo schreef een criticus van *The Hindu*, New Delhi. Speciaal voor dit concert voegt de fenomenale tablaspeeler **Sanju Sahaj** zich bij het duo. Sahaj behoort tot de zesde generatie van tablaspelers van de Benares *gharana* (school) en werkt wereldwijd met gerenommeerde artiesten waaronder Akram Khan, Michael Nyman en Dominique Vellard.

Sonnengesang

De Russische Sofia Goebaidolina componeerde *Sonnengesang* ter ere van de 70ste verjaardag van Mstislav Rostropovitsj; Jean-Guihen Queyras en Cappella Amsterdam vertolken dit hoogtepunt in zowel het cello- als het koorrepertoire. Celliste Doris Hochscheid en de Duitse actrice en zangeres Salome Kammer brengen samen met AskolSchönberg de première van *Aphonic Dialogue* van de Koreaanse componiste Seung-Ah Oh, de Franse celliste Sonia Wieder-Atherton neemt plaats voor hetzelfde ensemble in werk van Georges Aperghis en Hans Abrahamsen.

Veelzeggend is dat de Grieks-Franse componist **Georges Aperghis** zijn creatieve loopbaan begon als autodidact schilder. Zijn latere ontmoetingen met Iannis Xenakis in Parijs zouden van grote invloed blijken op zijn klankschilderingen. Met *Bloody Luna* uit 2007 speelt Aperghis een beheksend spel met de zintuigen. Goede kans dat een luisteraar met gesloten ogen lichtflakkeringen ziet opdoemen, aangewakkerd door het spel in extreem hoge registers van de solocellist. Aperghis liet zich inspireren door aantekeningen over het maanlicht van Leonardo da Vinci in het Codex Leicester, waarin Da Vinci stelde dat zonlicht werd gereflecteerd op het wateroppervlak (sic!) van de maan. Wetenschappelijk gesproken zat Da Vinci er helemaal naast, maar als artistiek uitgangspunt bleek dit beeld bijzonder vruchtbaar voor Aperghis' *Bloody Luna*.

Ook de Deense componist **Hans Abrahamsen** is een componist met een beeldende kijk op muziek, getuige zijn uitspraak 'muziek maakt beelden van muziek'. Abrahamsen's *Lied in Fall* uit 1987 is als een herfstig coulissen-landschap waar de zingende solocellist fungeert als dolende gids. Zowel op micro- als macroniveau is de compositie opgebouwd uit dalende lijnen. Hoe elegant deze 'klankcascades' ook mogen klinken, hun notenmateriaal en timing zijn tot in het kleinste detail berekend. Dat geeft dit werk een onontkoombaar en hermetisch karakter.

De Koreaanse componiste **Seung-Ah Oh** schreef *Aphonic Dialogue* voor versterkte stem en cello in opdracht van de Cello Biënnale en AskolSchönberg. Rode draad van dit werk is de ambivalente relatie van de sopraan en de cellist met taal en muziek in traditionele zin. Inspiratiebron is het werk en het leven van de Koreaanse dichteres Huh Nansulhun (1563-1589), een trouwe muze van Seung-Ah Oh. Een uitgebreide beschrijving van *Aphonic Dialogue* en Huh Nansulhun is verder te lezen op blz. 36 en verder.

Opmerkelijk is dat twee keer tijdens deze Biënnale dezelfde tekst klinkt in een werk voor koor en cello solo: zowel de Vlaming Luc Van Hove als **Sofia Goebaidolina** kozen voor *Cantico di Frate Sole* van de Heilige Franciscus van Assisi, die in 1225 deze lofzang op de schepping schreef toen hij, lijdend aan zijn stigmata, op zijn laatste ziekbed lag. In Goebaidolina's *Sonnengesang* uit 1997 zingt een zes-stemmig koor deze tekst, gecombineerd met solerende partijen voor cello, slagwerk en celesta. Geheel in de geest van Franciscus streefde zij naar een sobere, tot op de essentie uitgebeende compositie, op te vatten als een verinnerlijkt gebed. Franciscus' tekst in het Umbrisch dialect is een ode aan de Schepper, Zijn Schepping, de zon en de maan, de elementen aarde, vuur, lucht en water, en uiteindelijk het leven en de dood. Terugkerend motief in Goebaidolina's partituur is de natuurtonenreeks, gespeeld door de cellist. Dat is op te vatten als een statement: een ode aan de natuur breng je het beste door haar eigen wetten te laten klinken, zonder enige opsmuk. *Sonnengesang* klonk in 2006 tijdens de eerste Biënnale, ter gelegenheid van, en in aanwezigheid van de 75-jarige componiste. Op 24 oktober, in het concert *Stabat Mater*, klinkt dezelfde tekst van Franciscus nogmaals, hier getoonzet door Luc Van Hove.

09.30 uur, Grote Zaal

BACH & BREAKFAST

Tatjana Vassiljeva

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Suite nr 4 in Es, BWV 1010

- *Prélude*
- *Allemande*
- *Courante*
- *Sarabande*
- *Bourrée*
- *Gigue*

10.15 – 12.15 uur, Bimhuis en Kleine Zaal

MASTERCLASS

Johannes Moser (Bimhuis)

Frans Helmerson (Kleine Zaal)

11.00-17.00 uur, Atrium

Instrumenten Taxatiedag

Het beroemde Britse veilinghuis Bonhams, met een grote expertise op het gebied van strijkinstrumenten, biedt tijdens de Cello Biënnale Amsterdam de gelegenheid uw cello, viool, strijkstok of ander instrument zonder kosten te laten taxeren door expert Philip Scott.

13.00 – 14.30 uur, Bimhuis

EXTRA MASTERCLASS

2CELLOS

Luka Šulic cello

Stjepan Hauser cello

15.00 uur, Grote Zaal

Kronberg Academy presents

Pablo Ferrández cello

Anastasia Kobekina cello

Edgar Moreau cello

jongNBE

Dick Verhoef dirigent

Bohuslav Martinů (1890-1959)

Concertino voor cello, blaasinstrumenten, slagwerk en piano in c, H.143 (Ferrández)

- *Allegro – (attaca)*
- *Andante – (attaca)*
- *Allegro con brio*

Jacques Ibert (1890-1962)

Concert voor cello en blaasinstrumenten (Kobekina)

- *Pastorale (Allant)*
- *Romance (Souple)*
- *Gigue (Anime)*

Friedrich Gulda (1930-2000)

Concert voor cello en blaasorkest (Moreau)

- *Ouverture*
- *Idylle*
- *Cadenza*
- *Menuett*
- *Finale alla Marcia*

17.00 uur, Grote Zaal

TAKE FIVE

Stabat Mater

Nicolas Altstaedt cello**Roel Dieltiens** cello**Louise Hopkins** cello**Harriet Krijgh** cello**Benjamin Marquise Gilmore** viool**Cappella Amsterdam****Daniel Reuss** dirigent**John Tavener** (1944-2013)*Svyati* (Hopkins)**Luc Van Hove** (1957)*Aria voor cello solo* (Dieltiens)**Luc Van Hove***Cantico di Frate Sole voor koor en cello**
(Dieltiens, wereldpremière)**Pēteris Vasks** (1946)*Plainscapes* (Krijgh, Marquise Gilmore)**Knut Nystedt** (1915)*Stabat Mater, opus 111* (Altstaedt)

19.00 uur, Kleine Zaal

FRINGE

Toptalent van de internationale conservatoria van
Beijing, Berlijn, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg,
Helsinki, Keulen, London, Parijs en Zürich.

20.15 uur, Grote Zaal

NATIONAAL CELLO CONCOURS

Finale

De drie finalisten van het Nationaal Cello Concours**Symfonieorkest van het Conservatorium van Amsterdam****Junichi Hirokami** dirigent**Camille Saint-Saëns** (1835-1921)*Celloconcert nr. 1 in a, opus 33*- *Allegro non troppo*- *Allegretto con moto*- *Allegro non troppo***Georges Bizet** (1838-1875)*L'Arlésienne Suite no 1*- *Prélude – Allegro deciso*- *Minuetto – Allegro giocoso*- *Adagietto*- *Carillon – Allegro moderato*

ca. 22.15 uur, Grote Zaal

NATIONAAL CELLO CONCOURS

Uitslag van de jury en
prijsuitreiking

24.00 uur, Grote zaal

LATE CELLO NIGHT

2CELLOS

Luka Šulic cello**Stjepan Hauser** cello**Dušan Kranjc** slagwerk

* Dit werk kwam tot stand in opdracht van de Cello Biënnale Amsterdam

Kronberg Academy Presents

De Tsjech Bohuslav Martinů, de Fransman Jacques Ibert en de Oostenrijker Friedrich Gulda schreven alle drie een kort concert voor cello en blaasorkest waarin verschillende muziekwerelden samenkomen. Het Jong Nederlands Blazers Ensemble (jongNBE) voert deze werken uit met jonge topcellisten die studeren aan de Duitse Kronberg Academy, een onder patronaat van Mstislav Rostropovitsj opgericht internationaal topinstituut voor jonge violisten, altviolisten en cellisten.

De Tsjechische componist **Bohuslav Martinů** had opvallend weinig belangstelling voor de uitvoeringen en de ontvangst van zijn eigen werk, mogelijk omdat hij in letterlijke en artistieke zin veel op doorreis was. In 1923 verruilde Martinů Tsjechië voor Parijs, in 1940 vluchtte hij voor de nazi's via een hinkstap-sprong route naar de VS, waar hij in verschillende plaatsen woonde maar nergens kon aarden. Nice, Rome en uiteindelijk Basel zouden zijn laatste verblijfplaatsen zijn. Martinů schreef zijn *Concertino* voor cello en blaasorkest in 1924 toen hij net bij Roussel in Parijs studeerde, waar jazz en de muziek van de Groupe des Six en Igor Stravinsky de toon zetten. (Flarden uit Stravinsky's Octet en Symfonieën voor blazers klinken duidelijk door in dit Concertino). Achter alle spitsvondige en wuffe façades van deze muziek schemeren pijnlijk mooie herinneringen aan het Tsjechische landschap, een extra muzikale dimensie die levenslang met Martinů mee zou blijven reizen en die later prominenter op de voorgrond zou treden.

Tussen het Concertino van Martinů en het *Celloconcert* uit 1925 van Prix de Rome-winnaar **Jacques Ibert** zit slechts één jaar, plaats van ontstaan is ook hier Parijs. Ook bij Ibert is er een wisselwerking te horen tussen een landelijke atmosfeer (het eerste deel is een Pastorale) en stadse hectiek (vooral prominent in het laatste deel). Onder al die wisselende omstandigheden houdt de solo-cellist zich staande in een kameleontische rol. Het predicaat 'kameleon' is ook goed van toepassing op Ibert zelf, die ooit zou hebben gezegd: 'Alle stijlrichtingen zijn goed, vooropgesteld, dat men ze gebruikt om muziek te maken.'

Pianist en componist **Friedrich Gulda** trok zich geen snars aan van muzikale en sociale conventies. Met zijn bevlogen interpretaties van Bach tot en met Debussy zette hij wereldwijd een standaard, maar het spreekwoordelijke rokkostuum vond hij hinderlijk knellen. Bevrijding vond hij in de jazz en later in zijn samenwerkingen met musici als Chick Corea en Joe

Zawinul. Nog meer bevrijding ervoer hij bij zijn weigering van de prestigieuze 'Beethovenring' van de Weense Musikakademie en bij het simuleren van zijn eigen dood in 1999 (met daaraan verbonden zijn eigen concert als 'wederopstandingsfeest' in het Weense Konzerthaus). Dit soort levendige acties leverde hem de bijnaam 'pianoterrorist' op. Gulda's Celloconcert uit 1980, typische muziek van een vrolijk enfant terrible, verenigt vele werelden, van bigbandmuziek tot een menuet in Mozartstijl, van vrije impro-rock tot Bierstube Musik. De cellist krijgt hier alle ruimte om met zijn solo's de show te stelen. Een huzarenstuk, kortom, waar menig cellist vroeg of laat graag zijn tanden in zet.

Stabat Mater

Sommige muziek klinkt alsof ze er altijd is geweest en ook altijd zal blijven bestaan. Dit concert met werken voor koor en cello solo bevat zulke composities. Het koor verklankt eindeloze landschappen waarin de solocellist als eenling op permanente doorreis is, elders neemt de cellist het voortouw in de rol van prevelende voorzanger met de koorleden als een kudde volgelingen in het kielzog. Geen wonder dat de meeste van deze composities gebaseerd zijn op religieuze teksten.

Voor zijn compositie *Svyati* uit 1995 baseerde **John Tavener** zich op de tekst van de Trisagion, één van de oudste hymnes uit de Byzantijnse en Russisch-orthodoxe liturgie met de drievoudige oproep: 'Heilige God, Heilige sterke, Heilig onsterfelijke, ontfarm U over ons'. Tavener schreef dit werk ter nagedachtenis van een overleden vriend. Daarmee voegt hij zich in de orthodoxe traditie waarin deze woorden worden gezongen wanneer de gemeente afscheid neemt van de overledene, terwijl de deksel op de kist wordt geschoven. Tavener: 'Net als in een Griekse tragedie zijn de priester en het koor met elkaar in dialoog. Aangezien de cello het icoon van Christus representeert, moet het zonder enig westers sentiment worden bespeeld. Het gezang van de Oosters-orthodoxe Kerk dient hier als voorbeeld te worden genomen.'

Twee werken klinken hier van de Vlaamse componist **Luc Van Hove**: *Aria* uit 1992 voor cello solo en een gloednieuw werk *Cantico di Frate Sole*, opus 51, geschreven in opdracht van de Cello Biënnale. Over *Aria* schrijft Van Hove: 'Het eerste

deel is een grote vertelling, waar één hoofdgedachte doorheen verschillende geledingen wordt ontwikkeld. Het tweede deel werkt als een ultieme epiloog: er is een versobering, slechts enkele vage lijnen vertolken een gevoel van leegte, naaktheid en resignatie.' Van Hoves nieuwe werk *Cantico di Frate Sole*, opus 51 voor cello en koor baseert hij op het beroemde *Cantico di frate sole* van Francisco d'Assisi. Hij zegt hierover: 'Dit gedicht spreekt onder meer over een gevoeligheid voor de schoonheid van de natuur en beleeft deze op een diep religieuze manier. Het is de mystieke dimensie van de tekst die ik tracht in muziek te vertalen. Voor ecologisch dreigende tijden zoals de onze, leek me dit zinvol. Maar ook de religieuze en mystieke laag raken me diep.' Frappant is dat de Russische componiste Sofia Goebaidolina haar *Sonnengesang*, eveneens voor cello en koor en ook te horen tijdens deze Biënnale, op dezelfde tekst baseerde.

In *Plainscapes* uit 2002 voor woordloos zingend koor, cello en viool van **Pēteris Vasks** klinkt het achtstemmige koor als een klankwolk die geleidelijk van kleur, vorm en positie verandert. Daar doorheen worden cantus firmus-achtige lijnen getrokken door de cello, omspeeld door de viool. Zoals bij meer werken van Vasks paart *Plainscapes* een religieuze lading aan een enorm ontzag voor natuur. De muziek refereert aan lege landschappen, wolformaties, lage horisonten, eeuwigheid, uitmondend in een crescendo dat als een vraagteken in de lucht blijft hangen. Het antwoord dat Vasks hierop laat volgen is voor vele interpretaties vatbaar.

Slechts 2% van de Noorse bevolking is Rooms Katholiek, de nu bijna 100-jarige componist **Knut Nystedt** behoort daartoe. Hoewel tal van 20ste-eeuwse muziekstijlen niet ongemerkt aan hem voorbij zijn gegaan (Nystedt studeerde bijvoorbeeld bij Aaron Copland), bleef de Gregoriaanse zang een belangrijke inspiratiebron, evenals veel Bijbelse en sacrale teksten. De tekst van het *Stabat Mater*, over de Heilige Moeder die treurt bij haar gestorven zoon, wordt gezongen vanuit het perspectief van de toeschouwer, die zich gaandeweg vereenzelvt met de lijdende Moeder en de lijdende Christus. In Nystedts compositie uit 1986 maakt het koor dit transformatieproces door terwijl de cello de rol vervult van constant rouwend 'personage'.

NATIONAAL CELLO CONCOURS

Finale

'Ik leef in de muziek als een vis in het water, ik componeer muziek zoals een appelboom appels voortbrengt' - componist, pianist, organist en schrijver **Camille Saint-Saëns** was beroemd om dit soort uitspraken. Componeren was voor hem zoiets als ademen. Mooie verhalen deden daarover de ronde, bijvoorbeeld hoe hij twaalf uur achtereenvolgende stukken kon zitten orkestreren en ondertussen levendige conversaties onderhield. Saint-Saëns' *Eerste Celloconcert in a* uit 1872 laat op alle niveaus horen hoe organisch de muziek aan zijn brein ontsproot, inderdaad, zoals appels aan een boom. Sjostakovitsj en Rachmaninov, toch niet de minsten, rekenden dit concert als een lichtend voorbeeld van hoe er voor cello en orkest diende te worden geschreven, met de cellist beurtelings in de rol van onstuimige tornado en lyrisch zingend personage. Saint-Saëns – zelf beroemd om zijn grillige karakter – wist diametraal tegengestelde expressievormen op een volstrekt natuurlijke wijze met elkaar te verbinden. Dolgedraaide virtuositeit en dramatiek, humor en ernst wisselen elkaar hier voortdurend af, cellist en orkest spelen elkaar de bal toe, gooien olie op het vuur van hun heetgebakerde discussies en vinden in dat alles ook wonderschone momenten van verstillings. Kortom: een ideaal finalestuk voor een celloconcours!

Terwijl de jury zich beraamt, speelt het Symfonieorkest van het Conservatorium Amsterdam de eerste Orkestsuite uit *l'Arlésienne* ('het meisje van Arles') van **Georges Bizet**. Plaats en tijd van ontstaan van deze muziek zijn hetzelfde als van het celloconcert van Saint-Saëns: Parijs, 1872. Bizet schreef de muziek bij het gelijknamige toneelstuk van Alphonse Daudet dat in datzelfde jaar in première ging in het Vaudeville Theater (nu bekend als het Paramount Theatre). Het toneelstuk was geen succes, de muziek was dat wel. Nog datzelfde jaar stelde Bizet er een orkestsuite uit samen waarin hij – opvallende voor die tijd – een solistische rol aan de saxofon toebedeelde. Bijna zo mooi als een cello...

Pablo Ferrández

Roel Dieltiens

Anastasia Kobekina

Edgar Moreau

Cello Biënnale special.

Geef uw bezoek aan de Cello Biënnale Amsterdam een extra dimensie en begin of eindig uw culturele dag bij het Silk Road restaurant van het Mövenpick Hotel Amsterdam. Wij hebben speciaal voor u een 2-gangen lunch of diner samengesteld inclusief twee glazen wijn voor maar EUR 35 per persoon.

Klinkt u dit als muziek in de oren? Reserveer dan op: +31 20 519 1234 en neem deze advertentie mee. Geldig van 16 t/m 25 oktober 2014 op basis van beschikbaarheid.

Silk Road Restaurant bij Mövenpick Hotel Amsterdam City Centre

Piet Heinkade 11 · 1019 BR Amsterdam · Nederland · T: +31 20 519 12 00

www.moevenpick-hotels.com/amsterdam · www.silkroad.nl

09.30 uur, Grote Zaal

BACH & BREAKFAST

Jakob Koranyi

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Suite nr 6 in D, BWV 1012

- Prélude
- Allemande
- Courante
- Sarabande
- Gavotte
- Gigue

10.15 – 12.15 uur, Bimhuis en Kleine Zaal

MASTERCLASS

Anner Bijlsma (Bimhuis)

Louise Hopkins (Kleine Zaal)

14.00 en 15.30 uur, Kleine Zaal

KLEUTERVOORSTELLING

Herrie in de tent!

Michiel Weidner cello en cimbaal

Petra Griffioen viool

Jeannette Landré dwarsfluit

Beer Teddy gaat kamperen, spannend! Maar kan hij wel slapen in een tent? En waar is Pappa Cello?

Fluit, viool, cimbaal en cello gaan de strijd aan met de elementen en vertellen in muziek van onder andere Stravinsky, Bartók en Bach het verhaal van een beertje op reis.

Een muziekvoorstelling voor kinderen (3+) en hun ouders.

14.00 uur, Grote Zaal

Sollima & Holland Baroque Society

Giovanni Sollima cello

Steuart Pincombe cello

Holland Baroque Society

Pietro Locatelli (1695-1764)

Il pianto d'Arianna, opus 7, nr. 6 in Es (Sollima)

- Andante - Allegro - Adagio
- Largo andante
- Grave
- Allegro
- Largo

Leonardo Leo (1694-1744)

Celloconcert nr. 4 in A, L 50 (Pincombe)

- Andante piacevole
- Allegro
- Larghetto e gustoso
- Allegro

Nicola Fiorenza (1700-1764)

Celloconcert in Bes (Sollima)

- Largo
- Allegro
- Largo
- Allegro

Giovanni Sollima (1962)

Fecit Neap. 17 voor cello, strijkers en continuo (Sollima)

15.00 uur, Bimhuis

KINDERVOORSTELLING (6+)

Cello! Cello! Ma non troppo.

Pepijn Meeuws cello

Emile Visser cello

Jochem Stavenuiter regie

Guido Hagen techniek

Cellist Pepijn Meeuws maakte eerder met zijn Trio Suleika en regisseur Jochem Stavenuiter de succesvolle kindervoorstelling *De Suleika's en het Mysterie van de Gevoelige Snaar*. Nu maakt hij voor de Cello Biënnale een nieuwe voorstelling.

16.30 uur, Grote Zaal

Don Quixote

Frans Helmerson cello

Mischa Maisky cello

Johannes Moser cello

Francien Schatborn altviool

Symfonieorkest van het Conservatorium van Amsterdam

Junichi Hirokami dirigent

Tristan Keuris (1946-1996)

Double Concerto for Two Cellos and Orchestra (Helmerson, Moser)

- *Moderato – Doppio movimento*

- *Lento*

- *Finale – Impetuoso*

Richard Strauss (1864-1949)

Don Quixote, opus 35, Phantastische Variationen über ein Thema ritterlichen Charakters (Maisky)

- *Introduction: Don Quichotte verliert über der Lektüre der Ritterromane seinen Verstand und beschließt, selbst fahrender Ritter zu werden*

- *Theme: Don Quichotte, der Ritter von der traurigen Gestalt*

- *Maggiore: Sancho Panza*

- *Variation I: Abenteuer an den Windmühlen*

- *Variation II: Der siegreiche Kampf gegen das Heer des großen Kaisers Alifanfaron*

- *Variation III: Gespräch zwischen Ritter und Knappen*

- *Variation IV: Unglückliches Abenteuer mit einer Prozession von Büßern*

- *Variation V: Die Waffenwache*

- *Variation VI: Begegnung mit Dulzinea*

- *Variation VII: Der Ritt durch die Luft*

- *Variation VIII: Die unglückliche Fahrt auf dem venezianischen Nachen*

- *Variation IX: Kampf gegen vermeintliche Zauberer*

- *Variation X: Zweikampf mit dem Ritter vom blanken Mond*

- *Finale: Wieder zur Besinnung gekommen*

CELLO COUPÉ

21.00 uur, Grote Zaal

Cello Coupé

Het slotfeest van de Cello Biënnale 2014. Het podium van de Grote Zaal van het Muziekgebouw is als een Grand Café dat steeds voller wordt met zangers, een band, een orkest en heel veel cellisten. De cafémuziek bestaat uit hoogtepunten van deze Cello Biënnale en op het allerlaatste moment nog weer heel veel nieuws.

Met onder anderen:

Nicolas Altstaedt

Roel Dieltiens

Dmitri Ferschtman

Frans Helmerson

Örs Köszeghy

Laurence Lesser

Mischa Maisky

Pepijn Meeuws

Edgard Moreau

Johannes Moser

Saskia Rao - de Haas

Giovanni Sollima

winnaar Nationaal

Cello Concours 2014

Nora Fischer

Shubhendra Rao

2CELLOS

jongNBE

25

zaterdag 25 oktober 2014

Herrie in de Tent!

Johannes Moser

Cello! Cello! ma... Troppo.

Frans Helmerson

Steuart Pincombe

Sollima & Holland Baroque Society

Voor het eerst deelt Nederlands' avontuurlijkste barokorkest het podium met de Siciliaanse cellist en muzikale allesdruver Giovanni Sollima. Dat belooft spannend te worden! Op het programma staat muziek van Pietro Locatelli, Nicola Fiorenza, Leonardo Leo en ook van Sollima zelf, 21ste eeuwse met een barokke geest.

De op de Prinsengracht woonachtige Italiaanse componist en muzikuitgever **Pietro Locatelli** doopte zijn vierde concerto in es-klein uit 1741 met de ondertitel *Il Pianto d'Arianna*. Het werk is te beschouwen als een stuk programmuziek *avant la lettre* dat de onstuimige gemoedstoestanden beschrijft van Arianna die, achtergelaten door de ondankbare Theseus, bittere tranen weent op het strand van het eiland Naxos. Sollima vertolkt haar zilte tranenvloed (oorspronkelijk toebedeeld aan een solo-viool) op zijn cello piccolo, het orkest omkleedt de emotievolle recitatieven met schrijnende en bitterzoete harmonieën.

De zon breekt door in het vierde *Celloconcert in A* van **Leonardo Leo**, Napolitaans componist met een groot oeuvre van opera's en liturgische muziek. In zijn zes concerten voor cello en strijkorkest klinkt duidelijk een voorbode van de galante stijl die later door een

componist als Boccherini stevig zou worden omarmd.

Net als de musici van Holland Baroque Society duikt Sollima graag in de archieven, op zoek naar onbekend repertoire. Eén van zijn vondsten is dit celloconcert van de Napolitaan **Nicola Fiorenza**. Wat is er over de man bekend? Dat hij, samen met drie collega-musici meedeelde aan een loting voor een hoge docentpost aan het Conservatorio Santa Maria di Loreto. Fiorenza won, maar ontpopte zich tot een akelige leraar die lijfstraffen op zijn pedagogisch repertoire zette. Het leidde in 1762 tot zijn ontslag. Een componist van wonderschone muziek hoeft nog geen smetteloze inborst te hebben....

Fecit Neap 17.. – zo markeerden veel 18e-eeuwse Napolitaanse componisten en muzikuitgevers hun manuscripten. **Giovanni Sollima** gaf dit als titel mee aan zijn eigen compositie voor cello, strijkers en basso continuo. Het is een intrigerend stuk, als een oude muurschildering die ernstig is aangetast door de tand des tijds. Het craquelé is in de harmonieën gedrongen, de akkoorden vloeien uit, de muziek verliest haar vertrouwde vorm. Sollima brengt hier niet alleen een ode aan de Italiaanse barokmuziek, maar ook aan het verval en het patina.

Don Quixote

Onder Zweedse componerende en musicerende Facebookers circuleren aardig wat opgestoken duimen bij muziek van **Tristan Keuris**, bij wijze van *Geheimtip* uit Holland. Het bevestigt weer eens hoe een profeet onvoldoende in eigen land wordt geëerd. De veel te vroeg gestorven Keuris, in Nederland vaak laatdunkend afgedaan als 'de componist met de gouden handjes', had iets van een Don Quichotte die dwars tegen heersende trends zijn eigen muzikale waarheden zocht, vond en verdedigde. Waar de wind ook vandaan waaide, Keuris werkte gestaag aan een indrukwekkend en persoonlijk oeuvre waarin zijn onbetwiste vakmanschap louter een middel was om de verhalen te vertellen die hem hoognodig van het hart moesten. Dit *Double Concerto* voor twee cello's en orkest, in 1991 geschreven voor het Manchester International Cello Festival, is een broerig werk in drie delen vol weidse uitzichten en zinnenstrelende kleurschitteringen, samengebracht onder één spanningsboog en rustend op een fundament van diepe melancholie. Terecht dat twee cellogiganten, de Zweed Frans Helmerson en de Duits-Canadese Johannes Moser, dit meesterwerk onder handen nemen.

'Mijn leraar Rostropovitsj zei ooit dat iedere grote cellist zijn momenten van superioriteitsgevoel kent en dan uitroept dat *Don Quixote* van hem is en van niemand anders. Ik moet bekennen dat ik soms door datzelfde gevoel word overmand', zo staat voorin dit boek te lezen in het interview met Mischa Maisky, de solist in **Richard Strauss'** klankepos *Don Quixote* uit 1897, door de componist ondertiteld als 'fantasievolle variaties op een thema met een ridderlijk karakter'. Maisky beleeft hier zijn veertig minuten van cellotriomf en kruipt daarvoor in het krakkemikkige harnas van de dolende ridder die het gevecht aangaat met windmolens, een kudde schapen die hij aanziet voor soldaten, een processie die hij voor een roversbende houdt, enzovoort. Gelukkig is er altvioliste Francien Schatborn in de rol van de knecht Sancho Panza. Met relativerende kwinkslagen houdt zij de hallucinerende Quichotte enigszins op het rechte pad, dat verder voert door sprookjesachtige landschappen, verklankt door het orkest.

KRONBERG
ACADEMY
FESTIVAL

26 Sep – 3 Oct 2015

www.kronbergacademy.de

Application deadline
cello workshops:
14 August 2015

musici

Cellisten	96
Andere musici	106
Orkesten en ensembles	117
Componisten premières	123
Dirigenten	128
Deelnemers Nationaal Cello Concours	130

Nicolas Altstaedt

(1982) studeerde aan de Hochschule für Musik in Berlin bij Boris Pergamenschikow en later bij Eberhard Feltz. Altstaedt speelt veel en graag hedendaagse muziek, onder meer van Thomas Adès, Jörg Widmann, Matthias Pintscher, Fazil Say, Sofia Goebaidolina en Moritz Eggert. Ter gelegenheid van de 85ste verjaardag van György Kurtág speelde hij zijn concert voor cello en piano, gaf de première van het celloconcert van Georg Friedrich Haas en speelde ter gelegenheid van de 60ste verjaardag van Wolfgang Rihm diens celloconcert 'Versuchung'. In 2012 is Nicolas Altstaedt Gidon Kremer opgevolgd als artistiek leider van het Internationales Kammermusikfest Lockenhaus. Altstaedt was eerder te gast bij de Cello Biennale tijdens de Sneak Preview waar hij grote indruk maakte met werken van De Falla en Van Beethoven.

Joris van den Berg

(1986) studeerde bij Quirine Viersen en Godfried Hoogeveen en later bij Ralph Kirshbaum, Gary Hoffman en Frans Helmerson. Joris was eerste prijswinnaar bij het allereerste Nationaal Cello Concours in 2006, waarop zijn debuut in de Grote Zaal van het Amsterdamse Concertgebouw met Amsterdam Sinfonietta volgde. Joris van den Berg is de winnaar van de Dutch Classical Talent Award 2014, waarover de jury meldde: 'Joris speelt cello op een zeer hoog niveau, waarbij hij de luisteraar van begin tot eind meeneemt'. Joris speelt op een cello, gebouwd door Giovanni Grancino (1703) en een stok gebouwd door Tourte 'L'aine', hem ter beschikking gesteld door het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds.

Anner Bijlsma,

inmiddels 80 jaar, kreeg zijn eerste muzieklessen van zijn vader. Daarna studeerde hij bij Carel van Leeuwen Boomkamp aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en ontving hij daar de Prix d'Excellence. Tussen 1962 en 1968 was Bijlsma eerste solocellist van het Concertgebouw Orkest. Hij was een gedreven speler van kamermuziek, ondermeer in het Rondom Kwartet en L'Archibudelli. In 2009 kreeg hij een 'Life Time Achievement Award' van de London Cello Society vanwege zijn grote betekenis voor de cellowereld. Bijlsma heeft vanaf het eerste begin in 2006 een centrale rol gespeeld bij de Cello Biennale Amsterdam. Ook deze vijfde maal is hij weer aanwezig om cellisten en bezoekers te laten genieten van zijn grote kennis, zijn grappige anekdotes en zijn verrassende muzikale inzichten, zowel bij zijn masterclasses als bij zijn eigen programma-onderdeel *In gesprek met Anner Bijlsma...*

Lidy Blijdorp

studeerde bij Monique Bartels in de Jong Talent klas van het conservatorium van Den Haag en daarna bij Michel Strauss in Parijs aan het Conservatoire National Supérieur de Musique, waar ze haar master behaalde met de hoogste onderscheiding, '1^{ière} Prix avec félicitations'. Ze behaalde prijzen bij diverse concoursen, zoals het Nationaal Cello Concours, het Grachtenfestival Conservatorium Concours, de Stichting Jong Muziektalent Nederland en het Prinses Christina Concours. Sinds oktober 2013 studeert zij bij Gary Hoffman aan de Muziekkapel Koningin Elisabeth in Brussel. Begin 2013 soleerde ze met het State Hermitage Orchestra in St. Petersburg, met het celloconcert van Dvořák en een première van de componist Sergej Jevtoesjenko. Lidy bespeelt een Sylvestre cello, haar ter beschikking gesteld door het Nationaal Muziekinstrument Fonds.

De Belgische cellist **Roel Dieltiens** bespeelt zowel de barokcello als de moderne cello. Hij studeerde onder meer bij André Navarra in Detmold en Pierre Fournier in Genève. Hij speelde in belangrijke concertzalen over de hele wereld, zowel als solist als kamermuziek-speler in het Ensemble Explorations. Dieltiens maakte een groot aantal cd-opnames met onder andere alle cellosuites van J.S. Bach. Voor deze laatste serie cd's kreeg hij zowel een KLARA-onderscheiding als de Caecilia Prijs. Diverse componisten hebben speciaal voor hem stukken geschreven. Roel Dieltiens is professor aan de Musik-hochschule in Zürich en aan het Lemmens Instituut in Leuven. Hij was jurylid bij veel muziekcompetities waaronder de Tsjajkovski Competitie en het Eerste Nationaal Cello Concours gedurende de Cello Biënnale Amsterdam in 2006. Tijdens de vorige Biënnale speelde hij met groot succes een aantal werken van Vivaldi.

Amber Docters van Leeuwen (Seoul, 1984) studeerde bij Dmitri Ferschtman aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, waar ze met onderscheiding haar diploma behaalde. Zij vertrok daarna naar New York om verder te studeren bij Colin Carr aan de Stony Brook University en bij David Geber aan de Manhattan School of Music. Amber won de eerste prijs bij het Nationaal Cello Concours in 2008 en ontving de Samuel Mayes Memorial Cello Award van het Tanglewood Music Center. Ze gaf op veel plaatsen in de wereld recitals, van Carnegie Hall in New York tot de Sonorium Hall in Tokio. Met haar warme klank en haar overtuigende spel weet ze telkens weer haar gehoor te betoveren. In 2012 bracht ze met groot succes haar debuut-cd, 'Flavours', uit op het label Brilliant Classics.

De Spaanse cellist **Pablo Ferrández** was drie jaar toen hij zijn eerste celloles kreeg van zijn vader. Later studeerde hij aan de Escuela Superior Música Reina Sofía bij Natalia Shakhovkaya en volgde hij masterclasses bij onder meer David Geringas, Natalia Gutman, Gary Hoffman, Lynn Harrell en Frans Helmerson. Sinds 2011 studeert hij bij laatstgenoemde aan de Kronberg Academy. Afgelopen herfst gaf hij tijdens de Sneak Preview van de Cello Biënnale Amsterdam een prachtige uitvoering van het concertino van Martinů, samen met het jongNBE. Pablo Ferrández bespeelt een cello van Andrea Castagneri uit 1733.

Dmitri Ferschtman (Moskou, 1945) studeerde aan het Conservatorium van Moskou bij Galina Kozolupova en Natalia Gutman. Op het conservatorium richtte hij met o.a. altviolist Misha Geller het Glinka Kwartet op, waarin hij speelde van 1966 tot 1978 en waarmee hij honderden concerten gaf in de Sovjet-Unie en het buitenland. In 1978 vestigde Ferschtman zich in Nederland. Hij speelde talloze malen als solist, trad op met dirigenten als Frans Brüggen, Kenneth Montgomery en Edo de Waart en maakte vele radio-opnamen. Ook op het gebied van de kamermuziek is hij zeer actief. Met zijn echtgenote, de pianiste Mila Baslawskaja, heeft hij talloze recitals gegeven en cd's opgenomen. Dmitri Ferschtman is hoofdvakdocent cello aan de Conservatoria van Amsterdam en Den Haag. Hij bespeelt een cello, gebouwd door Daniel Royé uit 2004.

Alban Gerhardt

(Berlijn, 1969) heeft zich in de afgelopen jaren geschaard onder de grote cellisten van onze tijd. Zijn klank is helder en zijn interpretaties vallen op door hun originaliteit. In zijn handen begint de cello te zingen, bekende werken worden opnieuw ontdekt, onbekend repertoire komt weer tot leven. Zijn samenwerkingen met componisten als Unsuk Chin, Pēteris Vasks en Brett Dean getuigen van zijn interesse in uitbreiding van het cellorepertoire. Een groeiend publiek volgt de podiumpresentaties van Gerhardt, die oude luister- en concertconventies tracht te doorbreken om zo de weg naar klassieke muziek voor jongeren te openen. Alban Gerhardt bespeelt een cello, gebouwd door de beroemde instrumentenmaker Matteo Goffriller.

Natalia Gutman

kreeg haar eerste cellolessen van haar grootvader Anisim Berlin en van Galina Kosolupova, later studeerde ze verder bij Mstislav Rostropovitsj. Gedurende een lange periode vormde ze samen met Sviatoslav Richter en haar echtgenoot Oleg Kagan een pianotrio. Gutmans repertoire strekt zich uit van Buxtehude en Rameau tot Hindemith en Lutoslawski. Alfred Schnittke droeg zijn Eerste Celloconcert en cellosonate aan haar op. Geïnspireerd door haar grote liefde voor kamermuziek en hedendaagse muziek richtte ze samen met Oleg Kagan het Musikfest Kreuth op. In 2006 trad Gutman op tijdens het slotconcert van de eerste Biënnale, waar ze een memorabele uitvoering gaf van Sjostakovitsj' Eerste Celloconcert. Ook bij de derde Biënnale in 2010 was ze van de partij met masterclasses en uitvoeringen van werken van Bach, Grieg en Van Beethoven.

Frans Helmerson

De Zweedse cellist (1945) begon zijn muzikale opleiding bij Guido Vecchi in Göteborg en studeerde later bij Giuseppe Selmi in Rome en bij William Pleeth in London. Hij trad op als solist in de V.S., Zuid Amerika, Azië en Europa met een groot aantal internationale orkesten. Zijn liefde voor kamermuziek maakt hem tot een graag geziene gast op de belangrijke Europese muziekfestivals. Ook was hij geruime tijd artistiek directeur van het International Chamber Music Festival Umeå -Korsholm. In 2002 richtte hij het Michelangelo Strijkkwartet op samen met Mihaela Martin, Stephan Picard en Nobuko Imai. Naast zijn carrière als solist, kamermuzikspeler en dirigent is Helmerson ook een vermaard pedagoog. Zo is hij op het ogenblik professor aan het Kronberg Academy in Duitsland. Frans Helmerson bespeelt een cello van Domenico Montagna (1690-1750).

Jeroen den Herder

studeerde cum laude af bij Maria Hol, Dmitri Ferschtman en Christopher Bunting in Londen. Daarna was hij gedurende bijna tien jaar eerste cellist bij het Cello Octet Conjunto Ibérico. Vanaf 1999 is Jeroen als vaste cellist verbonden aan het Nieuw Ensemble. Voordien won hij verscheidene prijzen, waaronder de eerste prijs op het Nationale Postbank Sweelinck Concours en de vriendenkrans van de Vereniging Vrienden van het Koninklijk Concertgebouw en Concertgebouw Orkest. Hij trad in meer dan 25 landen solistisch of in kamermuziekverband op met musici als Janine Jansen, Isabelle van Keulen en Anner Bijlsma. Jeroen geeft regelmatig masterclasses in Wit-Rusland, Israël en Duitsland. Als artistiek leider geeft hij invulling aan het tweejaarlijkse Cellofestival in Zutphen, en is hij momenteel verbonden als hoofdvakdocent aan de conservatoria van Amsterdam en Rotterdam. Hij speelt sinds maart 2005 bij het Ruysdael Kwartet.

Doris Hochscheid

studeerde bij Dmitri Ferschtman in Amsterdam, Melissa Phelps in Londen en Philippe Muller in Parijs. Tot tweemaal toe werd zij onderscheiden met de 'Prize for an outstanding cellist' tijdens het Tanglewood Festival in de V.S.. Bij Askol|Schönberg, waarvan zij sinds haar eindexamen lid is, soleerde zij in het Celloconcert van Ligeti en in de wereldpremières van celloconcerten van Dimitri Andrikopoulos, Martijn Padding en Chiel Meijering. Ook was zij vele jaren lid van het Leo Smit Ensemble, waarmee zij, behalve in de reguliere concerten in Amsterdam, ook in Parijs en in Londen optrad. Thans maakt zij deel uit van The Stolz Quartet.

Gary Hoffman

werd geboren in Vancouver, Canada en studeerde bij Karl Fruh en János Starker. Op zijn 15^e gaf Gary Hoffman zijn eerste solorecital in de Wigmore Hall in Londen. Hij verwierf internationale roem toen hij in 1986 als eerste Amerikaan het vermaarde Concours de violoncelle Rostropovitch in Parijs won. Als solist trad hij op met een groot aantal bekende orkesten waaronder de symfonieorkesten van Chicago, Londen, Montréal, San Francisco en Rotterdam. Hij is een veelgevraagde gast op vele festivals en cellocompetities, zoals het Festival International de Musique Mstislav Rostropovitch in Evian en het Casals Festival in Prades. Op het ogenblik is hij gastdocent aan de Kronberg Academy in Duitsland. Gary Hoffman bespeelt een door Nicolo Amati in 1662 gebouwde cello; de 'ex-Leonard Rose'.

Louise Hopkins

(1968) studeerde cello bij Raphael Wallfisch en Steven Isserlis aan de Guildhall School of Music and Drama en kamermuziek bij Andras Schiff en György Kurtág. Zij maakte haar debuut met een veelgeprezen uitvoering van het celloconcert van Lutoslawski onder leiding van de componist tijdens een concert in de Barbican Hall. Sedertdien ontving ze uitnodigingen om overal ter wereld als solist en kamermuzikspeler op te treden. Louise Hopkins is docent en hoofd van de strikersafdeling van de Guildhall School of Music and Drama en geeft ook les aan de Hochschule der Künste in Bern. Bij de derde Biënnale in 2010 trad ze meermalen op en gaf ze een masterclass.

Anastasia Kobekina

(Jekaterinaburg, Rusland, 1994) kreeg haar eerste cellolessen toen ze vier jaar oud was. In 2006 werd ze toegelaten tot de klas van Olga Galochkina aan het conservatorium in Moskou. In 2008 was ze finalist bij de Eurovision Young Musician Competition in Wenen. Twee jaar later kreeg ze de Landgraf Hesse Preis na een masterclass bij David Geringas. Ze heeft concerten gegeven in Moslou, Berlijn, Wenen en Brussel, en ook in Tel Aviv waar ze Rusland muzikaal vertegenwoordigde bij de opening van het Russische Cultureel Centrum. Anastasia Kobekina nam deel aan festivals zoals Moscow Meets Friends, Rising Stars in Kremlin en het Alzenau Music Festival. Sinds 2012 studeert ze als *Young Soloist* aan de Kronberg Academy bij Frans Helmerson. Anastasia bespeelt een moderne cello in 2012 gebouwd door Stephan von Baehr.

Jakob Koranyi

studeerde bij Thorleif Thedéen aan het Edsberg Muziekinstituut in Stockholm, waarna hij zijn opleiding vervolgde bij Ralph Kirschbaum aan het Royal Northern College of Music in Manchester. Hij behaalde talrijke internationale prijzen en onderscheidingen en heeft momenteel een bloeiende carrière opgebouwd als solist en als speler van kamermuziek. Koranyi is thuis in een zeer uitgebreid repertoire en heeft een grote voorliefde voor nieuwe en opwindende cellowerken, zoals bijvoorbeeld Esa-Pekka Salonen's *knock, breath, shine* en Tan Dun's *Snow in June*, voor cello, slagwerk en dans dat hij tijdens de vorige Biënnale met veel succes uitvoerde. Hij speelt op een Giovanni Grancino cello, gebouwd in 1692 in Milaan.

Örs Köszezhgy

(Boedapest, 1980) studeerde aan de Franz Liszt Academie bij Csaba Onczay en later bij Dmitri Ferschtman aan het Conservatorium van Amsterdam, waar hij in 2006 zijn Masters opleiding voltooide. Örs won de tweede prijs bij de 7^e Hongaarse Nationale János Starker Competitie en hij was ook finalist bij de Internationale David Popper Cello Competitie in 2001. Hij heeft een grote voorliefde voor kamermuziek: naast zijn vele optredens met het Trio Dumas speelt hij regelmatig met topmusici als Rick Stotijn, Candida Thompson en Liza Ferschtman. Ook speelt hij geregeld in Asko|Schönberg en was hij in 2007 eerste cellist van het Luzern Festival Academy Orchestra waar hij speelde onder Pierre Boulez en Peter Eötvös. Sinds 2009 maakt hij deel uit van Amsterdam Sinfonietta. Örs speelt op een door Daniel Royé in 2001 gebouwde cello.

Harriet Krijgh (1991)

kreeg haar eerste cellolessen op vijfjarige leeftijd. In 2000 werd zij toegelaten tot de Jong Talentklas van Lenian Benjamins aan het Utrechts Conservatorium, waar zij ook les kreeg van Jeroen den Herder en Elias Arizcuren. Zij vervolgde haar studie bij Lilia Schulz-Bayrova en Jontscho Bayrov aan het Konservatorium Wien. Sinds September 2013 studeert ze als 'Young soloist' aan de vermaarde Kronberg Academy bij Frans Helmerson. Harriet won een groot aantal prijzen, waaronder de eerste prijs en de publieksprijs tijdens het Nationaal Cello Concours in 2012, waar ze grote indruk maakte met een gloedvolle vertolking van het Celloconcert van Elgar. Ze bespeelt een cello gebouwd door Giovanni Paolo Maggini uit 1620, haar ter beschikking gesteld door een privéverzamelaar.

Laurence Lesser (1938)

heeft een succesvolle carrière achter de rug als uitvoerend kunstenaar, docent en bestuurder in de kunstsector. In 1966 won hij het Tsjaikovski Concours in Moskou. Hij trad op als solist met het Boston Symphony Orchestra, het London Philharmonic Orchestra, het New Japan Philharmonic en vele andere internationale orkesten en nam deel aan vele festivals zoals het Casals, Marlboro, Spoleto, Santa Fe, Ravinia en Menlo Festival. Ook was hij jarenlang een graag geziene gast bij de Chamber Music Society van Lincoln Center. Lesser is al meer dan veertig jaar werkzaam bij het New England Conservatory. Lesser speelt op een in 1622 door de gebroeders Amati gebouwde cello waarover eerder dit jaar een artikel verscheen in het muziektijdschrift, The Strad.

Jens Peter Maintz

(Hamburg, 1967) studeerde bij David Geringas en volgde masterclasses bij Heinrich Schiff, Boris Pergamenschikow en Siegfried Palm. In 1994 won hij de eerste prijs bij het Internationale Muziekconcours van de ARD in München. Tussen 1995 en 2004 was hij eerste solocellist van het Deutsches Symphonie-Orchester (DSO) Berlin en sinds 2004 is hij docent aan de Universität der Künste in Berlijn. Maintz bespeelt een Vincenzo Ruggeri cello uit 1696 en ook een modern instrument, gebouwd in 2005 door Wolfgang Schnabl. Samen met Wolfgang Emanuel Schmidt vormt hij nu al meer dan 20 jaar het vermaarde celloduo, *Cello Duello*.

Mischa Maisky

(Riga, 1948) begon zijn cellostudie aan het Conservatorium van Leningrad en vervolgde die bij Mstislav Rostropovitsj in Moskou. In 1971 emigreerde hij naar Israël waar hij nu ook staatsburger is. Ook studeerde hij korte tijd intensief bij een andere Russische cello-legend, Gregor Piatigorsky in Los Angeles. Mischa Maisky woont momenteel in België. Bij de vele optredens die hij gaf en bij de grote hoeveelheid plaat- en cd-opnames die hij heeft gemaakt werkte hij veelvuldig samen met musici als de pianisten Martha Argerich, Radu Lupu en Sergio Tiempo, de violisten Gidon Kremer en Janine Jansen en de dirigenten Leonard Bernstein, Zubin Meta, Vladimir Ashkenazy, Daniel Barenboim en Giuseppe Sinopoli. De laatste jaren wordt hij vaak op de piano begeleid door zijn dochter Lily Maisky.

Pepijn Meeuws

(1974) studeerde bij Jean Decroos en Dmitri Ferschtman aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag. Daarnaast volgde hij masterclasses bij o.a. Frans Helmerson, Steven Isserlis, Menahem Pressler (Beaux Arts Trio) en Rostislav Dubinsky (Borodin Quartet). Pepijn Meeuws is zeer actief als kamermusicus en trad in die hoedanigheid veelvuldig op in binnen- en buitenland, o.a. met de Royal Concertgebouw Chamber Soloists, ASKO|Schönberg, het Nederlands Blazers Ensemble en sinds 2003 jaarlijks in het festival Linari Classic in Italië. In 2001 richtte hij samen met pianist Maurice Lammerts van Bueren en violiste Sanne Hunfeld het Trio Suleika op. Met dit trio was hij te gast op verschillende festivals zoals het Grachtenfestival en het Gergiev Festival en speelde hij veelvuldig in het buitenland, onder meer in Zweden, Frankrijk en Turkije. Sinds 2005 is Pepijn lid van het Rotterdams Philharmonisch Orkest.

Edgar Moreau

(Parijs, 1994) studeerde bij Philippe Muller aan het Conservatoire National Supérieur de Musique in Parijs. Op 15-jarige leeftijd won hij de prijs voor de meest veelbelovende deelnemer tijdens het vermaarde Concours de Violoncelle Rostropovitch in Parijs. Edgar Moreau trad als solist op bij diverse grote orkesten zoals het Turijns Symfonie Orkest, het Russisch Staats Symfonie Orkest, het Musica Viva Kamerorkest, het Orkest van de Opera van Massy en het Simón Bolívar Jeugd Orkest uit Venezuela. Hij was te gast bij diverse festivals zoals het Verbier Festival, het Acathe Festival in Metz en het Festival van Roque d'Anthéron. Sedert een jaar studeert hij als 'Young soloist' aan de Kronberg Academy bij Frans Helmerson. Edgar Moreau speelt op een cello gebouwd door David Tecchler in 1711.

Johannes Moser

(München, 1979) begon op achtjarige leeftijd met cellospelen. Hij studeerde vanaf 1997 bij David Geringas aan de Musikhochschule in Berlijn. Het winnen van het Tsjaikovski Concours in Moskou betekende zijn internationale doorbraak. Hij speelde als solist met vele wereldberoemde orkesten zoals het Koninklijk Concertgebouworkest, het New York Philharmonic en de Berliner Philharmoniker. Johannes Moser hecht grote waarde aan het spelen van hedendaags en minder vaak gehoord repertoire. Ook is hij een enthousiast bespeler van de elektrische cello, die hij gebruikt om nieuwe mogelijkheden in de klankproductie te zoeken en om te improviseren. Meestal bespeelt hij echter zijn Andrea Guarneri uit 1694. Sinds kort geeft Moser les aan de Musikhochschule in Keulen. Bij de afgelopen Biënnale in 2012 gaf hij een aantal succesvolle concerten en een masterclass. Bij de Biënnale 2014 is hij tevens lid van de jury van het Nationaal Cello Concours.

Juan Pérez de Albéniz

studeerde in Madrid bij María de Macedo en later in Amsterdam bij Dmitri Ferschtman. Zes jaar lang was hij cellist bij Amsterdam Sinfonietta. Nu is hij weer terug in Madrid en speelt hij freelance met ensembles als La Tempestad, Ensemble Instrumental de Granada en Orquesta de Cadaqués. Juan heeft masterclasses gegeven in Uruguay, Bolivia en Argentinië, zowel als cellist als leraar Alexandertechniek. Dit is de tweede keer dat hij te gast is bij de Cello Biënnale Amsterdam.

Raphaël Pidoux

leerde cellospelen van zijn vader. Toen hij 17 was werd hij toegelaten tot het Conservatoire National Supérieur de Musique in Parijs waar hij bij Philippe Muller, Jean-Claude Pennetier en Christophe Coin studeerde. Later vervolgde hij zijn studie bij Janos Starker in Bloomington (V.S.). Naast zijn internationale carrière met het Trio Wanderer speelt Raphaël Pidoux veelvuldig met het Mosaïques Quartet en treed hij op als solist met Les Siècles en het Orkest van de Opera van Rouen. Hij doceert cello aan het Conservatoire à Rayonnement Régional van Parijs. Pidoux speelt op een cello van Goffredo Cappa (ca 1680).

Steuart Pincombe

studeerde cello bij Darrett Adkins en barokcello en viola da gamba bij Catharina Meints. Hij trad op als solist en als speler van kamermuziek bij diverse vooraanstaande Amerikaanse en Europese festivals en concertzalen, zoals bij het Boston Early Music Festival, het Festival Oude Muziek in Utrecht en in Lincoln Center en Carnegie Hall. Naast zijn vele soloprojecten is hij momenteel barokcellist bij Holland Baroque Society (NL), Ensemble Philidor (FR), Ensemble Ausonia (BE), Apollo's Fire (V.S.), The Wallfisch Band (UK), en bespeelt hij de moderne cello bij Oerknal! - een Nederlands muziekensemble. Steuart bespeelt een zeldzame Carlo Antonio Testore barokcello uit 1727, hem ter beschikking gesteld door de Jumpstart Jr. Foundation in Amsterdam en een anonieme, 18e-eeuwse Vlaamse cello uit de collectie van het Nationaal Muziekinstrument Fonds.

Jean-Guihen Queyras

was te gast tijdens drie van de afgelopen vier Cello Biënnales, waarbij hij een aantal uiterst succesvolle concerten en masterclasses gaf. Hij maakt naast een imposante carrière als solist deel uit van verschillende kamermuziekensembles, waaronder het Arcanto Quartet en een kwartet waarin hij optreedt met de zarb-spelers Keyvan en Bijan Chemirani en de lyra-speler Sokratis Sinopoulos. Jean-Guihen Queyras is docent aan de Musikhochschule in Stuttgart en één van de artistiek leiders van het festival *Rencontres Musicales de Haute-Provence*. Hij bespeelt een cello van Gioffredo Cappa uit 1696, ter beschikking gesteld door het Mécénat Musical Société Générale.

Saskia Rao-de Haas

(1971) studeerde cello bij Tibor de Machula en later klassieke Indiase muziek aan het conservatorium van Rotterdam bij de zanger Koustav Ray en bansuri-grootmeester Pandit Hariprasad Chaurasia. Met haar speelstijl en de aanpassingen die zij liet maken aan haar cello brengt zij de subtiliteiten en karakteristieke versieringen van de klassieke Noord-Indiase muziek ten gehore. Zij past nieuwe speeltechnieken toe waardoor ze optimaal de gelijkenis van de celloklank met die van de menselijke stem weet te benutten en waarmee ze de glans en de helderheid van haar instrument tot het uiterste verkennt. Saskia woont in New Delhi samen met haar echtgenoot, de bekende sitarspeler Shubhendra Rao. Samen concorderen ze wereldwijd met eigen composities die ze baseren op klassieke Indiase raga's, gebruikmakend van hun beider muzikale achtergronden.

**Cellist en componist
Ernst Reijseger (1954)**

begon met cellospelen toen hij zeven jaar oud was. In 1969 begon hij als uitvoerend cellist en improvisator. Vanaf die tijd ontwikkelde hij zijn eigen vocabulaire. In 1974 adviseerde zijn leraar Anner Bijlsma hem te stoppen met zijn opleiding aan het Amsterdams conservatorium en de door hem ingeslagen weg te vervolgen. Veel van Reijsegers samenwerkingsverbanden ontstegen muzikale genres. Spelen met improviserende musici en met musici uit verschillende windstreken en het geven van soloconcerten vormen het hoofdbestanddeel van zijn concertpraktijk. Reijseger speelde op alle vier voorafgaande Biënnales, waar hij ondermeer in 2010 het Mega Kinder Cello Orkest leidde en in 2012 een workshop improvisatie gaf.

**Wolfgang Emanuel
Schmidt**

studeerde bij Aldo Parisot en David Geringas. Hij won een groot aantal prijzen op belangrijke celloconcoursen waaronder de 'Grand Prix de la Ville de Paris' bij het prestigieuze Concours de Violoncelle Rostropovitch in Parijs. Naast het spelen van soloconcerten in Europa, Rusland, Azië en de V.S. houdt hij zich vooral bezig met kamermuziek, waarbij hij ondermeer samenspeelde met Lang Lang, Christoph Eschenbach, Emanuel Ax, Leonidas Kavakos, Miriam Fried en David Shifrin. Samen met Jens Peter Maintz vormt hij al sinds 1991 het vermaarde celloduo, *Cello Duello*. Hij is docent aan Hochschule für Musik Franz Liszt in Weimar en bespeelt een cello, gebouwd door Matteo Goffriller.

Giovanni Sollima

(Palermo, 1962) studeerde cello bij Giovanni Perriera en Antonio Janigro en compositie bij zijn vader en Milko Kelemen. Hij is een waarlijk cellovirtuoos. Sollima is, letterlijk en figuurlijk een buitengewone componist. Hij communiceert met muziek die barst van de mediterrane ritmes, vol van typisch Italiaanse melodieën en hij bestrijkt alle stijlperiodes, van de *Jura van de Cello* - zoals hij de periode van de Barok noemt - tot aan *Metal*. Hij voert voornamelijk zelf zijn eigen composities uit en draagt zo in hoge mate bij aan het scheppen van nieuw repertoire voor de cello. Zijn publiek is zeer divers en strekt zich uit van liefhebbers van klassieke muziek tot jonge *metalheads*. Giovanni Sollima speelt ze allemaal plat op zijn cello van Francesco Ruggieri uit 1679.

Marien van Staaen

(1947) studeerde cello bij Jean Decroos en orkestdirectie bij Joop van Zon en Kirill Kondrashin. Hij was solocellist van het Rotterdams Philharmonisch Orkest en doceerde aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag en aan Codarts in Rotterdam. Marien van Staaen is een veelgevraagd cellist en dirigent. Met de Belgische pianist Jozef De Beenhouwer vormt hij een vast duo. Van Staaen bracht als cellist en als dirigent een groot aantal opnamen uit. Leon Orthel, Jacob ter Veldhuis en Robin de Raaff droegen celloconcerten aan hem op. Met zijn dochter, de violiste Lenneke van Staaen, en de tablaspeler Heiko Dijker vormt Marien van Staaen het Kailash Ensemble, dat de raakvlakken onderzoekt tussen westerse en Noord-Indiase klassieke muziek.

Annie Tangberg

studeerde musicologie aan de Universiteit van Oslo en cello en pedagogiek aan het Barratt-Due conservatorium. In 1995 vertrok ze naar Nederland waar ze aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag haar Masters in kamermuziek behaalde. Annie is een soort muzikale alleseter, getuige de veelzijdigheid van de groepen waarin ze speelt: het Metropole Orkest, de Sonja van Hamel Band, Elastic Jargon, het West Side Trio, Duo Percucello en Trio Hoorncomfort. Bij het filmmuseum Eye verzorgde ze meermalen de muziek bij diverse stomme films. Annie speelt op een Engelse cello, gebouwd rond 1840, ter beschikking gesteld door het Nationaal Muziekinstrumentenfonds.

Jan Willem Troost

studeerde aan de conservatoria van Zwolle, Utrecht en Tilburg bij Paul Uyterlinde, Ran Varon en Jeroen den Herder. Hij is cellist in ondermeer Carel Kraayenhofs *Sexteto Canyengue*, het Caetani Strijk Kwartet en het Ensemble Modelo62. Samen met danser/choreograaf Samir Calixto maakte hij *Beating Hollow*, een duet voor danser en cellist. Naast de cello bespeelt Jan Willem ook de zingende zaag.

Tatjana Vassiljeva

(Novosibirsk, Rusland, 1977) kreeg haar eerste cellolessen van Eugenij Nilov en studeerde later bij Maria Zhuravleva, Walter Northas en David Geringas. Ze soleerde al op zeer jonge leeftijd, maar door haar overwinning bij het Concours de Violoncelle Rostropovitch in Parijs in 2001 brak ze internationaal door. Vassiljeva beschikt over een fabuleuze techniek, een heldere toon en een sterke muzikale uitdrukingskracht. Haar uitgebreide repertoire loopt van barok tot hedendaags, van diverse stukken verzorgde ze de wereldpremière. Onlangs werd zij aangesteld als eerste cellist van het Koninklijk Concergebouw Orkest. Zij bespeelt een Stradivarius uit 1725, de zogenaamde Vaslin cello, haar in bruikleen afgestaan door Louis Vuitton-Moët-Hennessy.

Emile Visser

(1973) studeerde aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag bij Godfried Hoogeveen en Dmitri Ferschtman. Emile Visser is cellist in Zapp4, een strijkkwartet dat zich toelegt op het spelen van geïmproviseerde muziek, jazz, rock, wereldmuziek en alles wat daar tussenin zit. Sedert de oprichting in 1995 heeft dit strijkkwartet een naam opgebouwd als een van de meest eigenzinnige en swingende strijkkwartetten van Nederland. Emile is ook lid van het Metropole Orkest dat onder leiding van chefdirigent Vince Mendoza zowel grote artiesten begeleidt als ook eigen pop- en jazzconcerten geeft. Andere muzikale activiteiten: concerten met cello-kwartet *Djessus* met Ernst Reijseger, optredens met de groep Bayuba Cante en Ilse de Lange en het componeren van muziek bij een poppenvoorstelling van de groep Muzen.

Michiel Weidner

studeerde cello bij Tibor de Machula, Jean Decroos, Dmitri Ferschtman en William Pleeth. Ook volgde hij cimbalonlessen bij verschillende Hongaarse en Roemeense meesters. Nu speelt hij in het Prisma Strijktrio, bij het nieuwe muzikanteninitiatief Splendor Amsterdam en is hij lid van Amsterdam Sinfonietta. Hij speelt muziek van 1600 tot nu, van solo tot symfonieorkest, van improvisatie tot het ijzeren repertoire.

De Amerikaanse celliste **Joann Whang** won tijdens de Biennale van 2010 het Nationaal Cello Concours. Toen ze nog in Nederland woonde trad ze regelmatig op met Askol|Schönberg en met het Trio de Kooning. Als solist was ze te horen bij Amsterdam Sinfonietta, NJO New Music Ensemble, en het Nederlands Jeugd Strijkorkest. Zij werkte samen met een aantal belangrijke moderne componisten waaronder Anssi Karttunen, Kaija Saariaho, Magnus Lindberg en Martijn Padding. In het begin van dit jaar keerde Joann weer terug naar de V.S. waar ze het Arguskwartet voor eigentijdse muziek oprichtte. Joann is een van de artistieke plannenmakers voor MUSE/IQUE, een baanbrekend nieuw podium in het Californische Pasadena waar allerlei nieuwe muzikale ideeën een kans krijgen om verder te worden ontwikkeld.

Sonia Wieder-Atherton is een Frans-Amerikaanse celliste. Ze kreeg ondermeer les van Mstislav Rostropovitsj en Natalia Shakhovskaia. Omdat ze zowel in Parijs als in Moskou studeerde beheerst ze de Fransse speelstijl als ook de Russische. In Parijs, waar zij bij Maurice Gendron studeerde, behaalde ze diverse eerste prijzen als soliste en kamermuziekspeelster. Ook won ze een prijs op het Concours de violoncelle Rostropovitch. Naast het grote klassieke cello repertoire heeft Sonia Wieder-Atherton een grote voorliefde voor eigentijdse muziek. Van menig werk heeft zij de première verzorgd en veel stukken zijn aan haar opgedragen, zoals onder meer Betsy Jolas' *Episode Cinquieme*, Ohana's *In Dark and Blue* en Pascal Dusapin's *Incisa* en zijn cello concert *Celo*.

Eén van de populairste metalbands ter wereld wordt gevormd door drie cellisten en een drummer: het Finse **Apocalyptica**. Hun sterrenstatus hebben ze te danken aan hun krachtige live optredens, het feit dat ze naast hun eigen rockshows vaak nieuwe en spectaculaire themaprojecten zoals *Wagner Reloaded!* presenteren en samenwerkingen aangaan met wereldberoemde bands als Metallica en Rammstein, maar vooral omdat ze erg goede musici en uitstekende cellisten zijn. Zo verbergt Perttu Kivilaakso een aantal weken per jaar zijn tatoeages en knoopt hij zijn lange haar bij elkaar om aan te schuiven als cellist van het Helsinki Symfonie Orkest en geeft Paavo Lötjönen tussen de wereldtournees celloles aan kleine kinderen en volwassenen. Eicca Toppinen is een in Scandinavië veel gevraagd filmcomponist en won in 2008 de prestigieuze Jussi Award voor zijn muziek voor de Finse film *Musta jää*.

De jonge Kroatische cellisten Luka Šulić en Stjepan Hauser, samen bekend als de **2CELLOS**, hebben in korte tijd wereldfaam verworven met hun volledig nieuwe manier van spelen. Hun bekendheid begon toen ze in 2012 hun eigen versie van Michael Jackson's hit *Smooth Criminal* online zetten. Deze YouTube-video leidde er ondermeer toe dat Sony Masterworks het duo een contract aanbood en dat Sir Elton John ze uitnodigde mee te gaan op zijn wereldtournee. Sindsdien plaatste 2CELLOS nog vele zeer succesvolle nieuwe video's online. De laatste, *Thunderstruck* werd in het eerste half jaar meer dan 22 miljoen keer bekeken. Naast hun gigantische onlinesucces maakt 2CELLOS ook live furore. De vele optredens in de V.S., Japan en Europa waren altijd volledig uitverkocht.

De Oostenrijkse **Raphaella Danksagmüller** voltooide haar studie blokfluit aan de Wiener Hochschule für Musik und darstellende Kunst *cum laude*, waarna ze aan het Conservatorium van Amsterdam haar solodiploma behaalde bij Walter van Hauwe. Als soliste en lid van verschillende ensembles concerteert ze regelmatig in Europa, de V.S. en Azië. Raphaella Danksagmüller was eerder ook te gast bij het Nieuw Ensemble. Ze kreeg prijzen in het internationale Blokfluitsymposium in Calw, het Brugge Oude Muziek Concours en het Gaudeamus Concours. In 2002 doceerde Danksagmüller aan de Hochschule der Künste in Berlijn. Sinds 2002 heeft ze de studie van de Armeense duduk opgevat bij Gevorg Dabaghian in Jerevan, Armenië. Als dudukspeelster maakt zij deel uit van het Atlas Ensemble en ensemble Ziggurat.

GUDRUN KREMEIER

Geigenbaumeisterin
Mauritskade 23
1091 GC Amsterdam
020 - 664 18 18
gudrunkremeier@hotmail.com
www.kremeierviolins.nl

lid N.G.V.

Saskia Schouten Vioolbouwer

maakt violen
alten en cello's

Muntelbolwerk 1c

NL - 5213 SZ 's Hertogenbosch

0031(0)736121804

0031(0)618174015

info@saskiaschouten.nl

www.saskiaschouten.nl

Verhuur van violen, cello's
(ook barok), in alle maten

In- en verkoop en reparatie
van strijkinstrumenten

1^e Uitgave van de cellosonate
(1884) van Von Brucken Fock

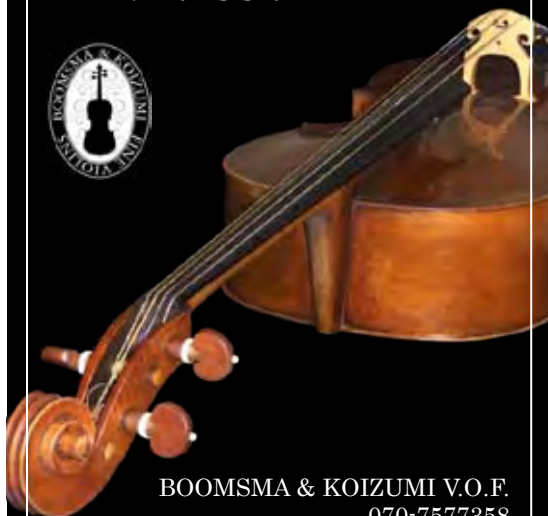
Gerard Doustraat 149, Amsterdam

T: +31 (0)20 3207585

E: e.l.matser@planet.nl

www.resonance-vioolbouw.nl

VIOOLBOUWERS VERKOOP, RESTAURATIE EN VERHUUR

BOOMSMA & KOIZUMI V.O.F.

070-7577358

info@boomsmakoizumi.com

www.boomsmakoizumi.com

De Belgische sopraan **Amaryllis Dieltiens** studeerde bij Lieve Vanhaverbeke en Margreet Honig. Nadat ze in 2004 aan het Conservatorium van Amsterdam was afgestudeerd vervolgde ze haar studie aan de Dutch National Opera Academy. Haar repertoire strekt zich uit van de vroege barok tot aan de moderne tijd, waarbij ze zowel opera als oratoria zingt. De afgelopen jaren was ze bij diverse bekende festivals en concertzalen te gast. Samen met Bart Neassens richtte Amaryllis Dieltiens het ensemble *Capriola Di Gioia* op. Dit ensemble richt zich vooral op zelden uitgevoerd repertoire voor sopraan en basso continuo. Naessens en Dieltiens delen hun passie voor barokrepertoire en gaan telkens de uitdaging aan om deze ontroerende muziek op een zeer persoonlijke en expressieve manier ten gehore te brengen.

Mike Fentross is één van de kleurrijkste luitisten van dit moment. Tot 1988 studeerde hij luit en barokgitaar bij Toyohiko Satoh aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Direct na zijn studie werkte hij als continuospeler in toonaangevende barokensembles, zoals Les Arts Florissants, Combattimento Consort Amsterdam en Al Ayre Español. Mike Fentross is tevens dirigent van het door hem opgerichte ensemble *La Sfera Armoniosa* en is hoofdvakdocent luit en basso continuo aan het Koninklijk Conservatorium. Als dirigent debuteerde hij in 1999 met de 17^e-eeuwse opera *La Dafne* van Marco da Gagliano. Kortgeleden dirigeerde hij in het Concertgebouw Monteverdi's *Mariavespers* in een productie met het Nederlands Kamerkoor.

De veelzijdige stem, exceptionele muzikaliteit en expressieve podiumpresentatie van zangeres **Nora Fischer** (1987) worden razendsnel door velen opgemerkt en geprezen. Nora begon met een klassieke opleiding op het Conservatorium van Amsterdam. Hier leerde ze alle aspecten van de menselijke stem te gebruiken en die op creatieve wijze in vele muzikale genres in te zetten. Nora maakte haar debuut tijdens de IJ-salon serie met musici van het Koninklijk Concertgebouwkest. In de jaren daarna bouwde ze een avontuurlijke concertpraktijk op als soliste, naast het opzetten van haar eigen concertprojecten. Nora voert muziek uit van de 16e eeuw tot vele composities die speciaal voor haar zijn geschreven. Ze heeft ook een speciale interesse in de theatrale mogelijkheden van live optredens.

Benjamin Marquise Gilmore (San Diego, 1987) groeide op in Noord-Ierland en Engeland. Op zijn tiende ontving hij een beurs om te studeren bij Natalia Boyarskaya aan de Yehudi Menuhin School. Hij ontwikkelde een passie voor kamermuziek en na zijn afstuderen ging hij naar het Weens Conservatorium waar hij bij Pavel Vernikov studeerde. Hij treedt op als solist en kamermusicus over de hele wereld; zo stond hij in de Wigmore Hall, de Royal Festival Hall, (beide in Londen) en in het Concertgebouw Amsterdam. In april 2013 won Benjamin het Oskar Back violoonconcours.

Petra Griffioen

studeerde viool bij Jeannelotte Hertzberger en Else Krieg in Amsterdam en Zwolle. Ze speelt in Amsterdam Sinfonietta en ook incidenteel in het Residentie Orkest en het Metropole Orkest. Naast klassieke muziek heeft ze een grote belangstelling voor improvisatie. De laatste jaren speelt educatie een belangrijke rol in Petra's leven. Bij Amsterdam Sinfonietta heeft dat onder meer geresulteerd in het programma *KleuterSinfonietta*.

Altvioliste **Léa Hennino**

(1991) studeerde aan het Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris en tevens in Genève bij Nobuko Imai. Ze won tal van prijzen bij de European Competition for Young Soloists in Luxemburg, de International Marschner Competition in Duitsland, de Yamaha Music Foundation of Europe, en de National Youth Viola Competition. Ze is een groot liefhebber van het spelen van kamermuziek en wordt regelmatig uitgenodigd om op te treden bij vele festivals door heel Europa. Dit jaar nam ze deel aan een concerttournee waarbij ze samen met Renaud Capuçon, Clemens Hagen, Alina Ibragimova en Gérard Caussé alle strijkkwintetten van Mozart uitvoerde. Léa bespeelt een Franse altviool die in 1995 door Etienne Vatelot in Parijs werd gebouwd.

Salome Kammer is een

artistieke duizendpoot: stemkunstenaar, celliste, actrice. Zij studeerde muziek van 1977 tot 1984 waarbij ze zich, onder leiding van Maria Kliegel en Janos Starker met name op de cello concentreerde. In 1983 werd ze als actrice geëngageerd bij het Heidelberger Theater, waar ze vijf jaar lang in een groot aantal rollen te zien was. Haar repertoire doorkruist alle genres: van virtuoze stemexperimenten tot klassiek melodrama, van liederenrecitals tot Broadway songs, van jazz tot dada. Ze voelt zich thuis in het theater maar ook op het concertpodium en tevens schittert ze op het witte doek. Haar rol als de celliste Clarissa Lichtblau in de film *Die zweite Heimat* was een internationaal succes. Wereldwijd heeft een groot aantal componisten zich laten inspireren door haar ongeëvenaarde expressie en de schijnbaar onbegrensde mogelijkheden van haar stem.

Daniël Kramer

studeerde piano bij Ton Hartsuiker en Håkon Austbø en in Parijs bij Claude Helffer. Hij volgde masterclasses bij ondermeer Pierre-Laurent Aimard, György Sándor en Murray Perahia. Hij won eerste prijzen bij het nationale Prinses Christina Concours en tevens, als begeleider, bij de European Union of Music Competitions for Youth en het Concorso Internazionale di Canto Corale Cesare August Seghizzi. Bij het prestigieuze Concours Olivier Messiaen kreeg hij een eervolle vermelding. Hij treedt regelmatig op met musici als Nobuko Imai, Stephan Picard en Charles Neidich en hij werkte samen met componisten als George Benjamin, Louis Andriessen, Toshio Hosokawa en Sofia Goebaidoelina. Als solist heeft hij opgetreden met het Residentie Orkest onder Yan Pascal Tortelier, met het Nationaal Jeugd Orkest onder Reinber de Leeuw en met het Radio Kamer Orkest onder Peter Eötvös.

De Russische pianist **Kirill Krotov** studeerde aan het Tsjaikovski Conservatorium in Moskou. Hij behaalde zijn masters diploma kamermuziek in Duitsland in 1995 en volgde masterclasses bij Menahem Pressler, Boris Pergamenschikov en Pavel Gililov. Hij was laureaat en prijswinnaar bij veel competities waaronder de ARD International Music Competition. Kirill Krotov is docent aan de Universiteit van Mainz en heeft masterclasses gegeven aan de Hessischen Landesmusikakademie in Schlitz. Sinds 1998 treedt hij regelmatig op als pianist bij masterclasses die de Kronberg Academy verzorgt.

Frank van de Laar (1965) studeerde met hoogste onderscheiding af aan het Conservatorium van Amsterdam bij Jan Wijn. Daarna studeerde hij verder in Hannover bij Karl-Heinze Kämmerling en in Amsterdam bij Naum Grubert. Hij won een groot aantal prijzen, waaronder de bronzen medaille bij de prestigieuze Brahms International Piano Competition in Hamburg in 1987 en de eerste prijs bij de Sweelinck Competitie in Amsterdam. Zijn repertoire loopt van Bach tot aan hedendaagse componisten waarbij hij ook minder bekend oud en nieuw werk ten gehore brengt. Van de Laar is ook actief als speler van kamermuziek en is verbonden als pianodocent aan het Conservatorium van Amsterdam en aan de ArtEZ conservatoria van Arnhem en Zwolle.

Jeannette Landré studeerde aanvankelijk muziektherapie voordat ze aan het conservatorium ging studeren. Na haar afstuderen was ze eerst als piccolospeelster verbonden aan het Residentie Orkest in Den Haag. Daarna werd ze eerste fluitiste van het Radio Symfonie Orkest, later opgegaan in de Radio Kamer Filharmonie. Jeannette Landré is ook zeer actief in de kamermuziek. Ze maakte deel uit van het Reicha blaaskwintet en speelt in de Holland Wind Players, AskolSchönberg en het Nederlands Blazers Ensemble.

Jan Willem Loot is voorzitter van de jury van het Nationaal Cello Concours. Hij was algemeen directeur van het Koninklijk Concertgebouw Orkest tot December 2008. Loot studeerde rechten aan de Universiteit van Groningen en vervolgens cello bij René van Ast en Bertus van Lier. Hij was achtereenvolgens directeur van het Overijssels Philharmonisch Orkest in Enschede en directeur van het Amsterdams Philharmonisch Orkest, het latere Nederlands Philharmonisch Orkest. Na zijn pensionering in 2008 werd hij benoemd als artistiek directeur bij het Orchestre National de France. Jan Willem Loot is tevens lid van het bestuur van het Bimhuis en was voorzitter van de jury van het Nationaal Cello Concours in 2010 en 2012.

Lily Maisky (Parijs, 1987) begon op haar vierde jaar met pianospelen en studeerde bij Hagit Kerbel, Olga Mogilevsky, Valeria Szervansky, Ilana Davids en Alan Weiss. Tussen 2001 en 2004 was ze leerling van de *Purcell School of Music* waar ze ook jazzpiano studeerde. In geheel Europa en het Verre Oosten gaf ze concerten. Ze trad op tijdens een groot aantal vermaarde festivals waar onder het Verbier Festival, Progetto Martha Argerich in Lugano, het Schleswig-Holstein Muziekfestival in Duitsland, Julian Rachlin and Friends Festival in Dubrovnik en het Internationaal Kamermuziek Festival in Utrecht. Naast haar solocarrière speelt Lily Maisky veel en graag kamermuziek waarbij ze regelmatig in duoverband optreedt met haar vader, Mischa Maisky.

Alexander Melnikov (Moskou 1973), studeerde aan het Conservatorium van Moskou bij Lev Naumov. Svjatoslav Richter had een grote invloed op zijn muzikale vorming. Melnikov was prijswinnaar op belangrijke concoursen als het Robert-Schumann-Wettbewerf in Zwickau in 1989 en het Koningin Elisabeth Concours in Brussel (1991). Melnikov staat bekend om zijn onconventionele programma's en heeft grote belangstelling voor de historische uitvoeringspraktijk. Samen met klavecijnist Andreas Staier presenteerde hij een programma dat delen uit Bach *Wohltemperiertes Klavier* in muzikale dialoog plaatst tegenover *Preludes en Fuga's* van Sjostakovitsj.

Sylvie Merck behaalde haar master in psychologie te Brussel, daarnaast ontving zij de eerste prijs voor zang aan het Koninklijk Conservatorium van Bergen na een studie bij Thierry Miglioni. Vervolgens studeerde ze bij onder meer Axel Everaert, Nadine Denize en Sylvia Sass en volgde ze een opleiding moderne dans. Als zangeres werkte ze mee aan verschillende muziektheaterproducties, waaronder bij het Antwerpse gezelschap *Walpurgis* en het Berlijnse gezelschap *Nico and the Navigators*. Als zangeres/danseres nam ze o.a. deel aan de dansproducties van Compagnie Mossoux-Bonté en van Compagnie Bud Blumenthal. Tevens zong Sylvie Merck de rol van Thérèse in de opera *Les Mamelles de Tirésias* van Francis Poulenc en geeft ze regelmatig concerten en recitals. In het afgelopen seizoen nam ze deel aan de voorstelling *DJ Moz'Art* van Silbersee [ex Vocaallab].

Hadewych Minis (Maastricht, 1977) is actrice maar de laatste tijd ook vooral zangeres. In die laatste hoedanigheid ontpopt zij zich met pop, de feel van de punk en de swing van funk. Het liefst in een combinatie van die drie, *Electro-ponk*, zoals ze het zelf noemt. In 2013 verscheen haar titelloze en succesvolle debuut-cd waarvoor ze alle nummers schreef, de baslijnen speelde en alles zelf zong. Op dit moment toert ze met haar nieuwe show, *The truth and nothing but the truth* door het hele land. Melancholische nummers, afgewisseld met sexy songs, waarin basgitaar, drums en zang de basis vormen.

„Carry your instrument with a smile“

ACCORD pure carbon fiber cases
and the FIEDLER backpack system

KLAUS BENDER Endpin

The Sound Pin for Cello

Fiedler Cases Berlin

Chizu Miyamoto

studeerde aan de beroemde Toho Gakuen-Daigaku in Tokio waar ze werd opgeleid tot concertpianiste en leraar solfège. Om zich artistiek verder te ontwikkelen vertrok ze in 2001 naar Wenen waar ze begeleiding studeerde bij Johannes Jess-Kropfisch en kamermuziek bij het Altenberg Trio. In 2005 studeerde ze met de hoogste onderscheiding af. Chizu Miyamoto treedt regelmatig als solist op in Europa en Japan. Ook is ze de vaste begeleider bij een groot aantal verschillende internationale competities en masterclasses, zoals de Easter Masterclasses in Morges en Blonay.

Pianist Viacheslav Poprugina

(Chabarovsk, Rusland, 1973) studeerde aan het Khabarovsk Regional College of Arts bij Larissa Tokareva en bij Alexander Alexandrov aan de Russische Gnessin Academy of Music. Zijn voorliefde voor hedendaagse muziek leidde tot nauwe samenwerking met een groot aantal componisten, waaronder Edison Denisov, Sergei Berinsky, Alexander Raskatov, Boris Filanovsky en Marina Shmotova. In 1999 begon de muzikale samenwerking tussen Viacheslav Poprugina en de beroemde Russische celliste Natalia Gutman. Gezamenlijk gaven ze vele concerten en maakten ze concertreizen door verschillende landen en continenten en maakten ze talrijke opnames. Sinds 1999 is Poprugina professor aan het Conservatorium van Moskou waar hij kamermuziek en piano doceert.

Sitarspeler en componist Shubhendra Rao

(Mysore, India, 1964) wordt beschouwd als een van India's meest vooraanstaande musici. Van jongs af was Shubhendra een gekoesterde leerling van de wereldberoemde sitarmaestro Pandit Ravi Shankar, nu is hij zelf een meester op zijn instrument en wordt hij gezien als de grote opvolger van sitartraditie van zijn goeroe. Naast het spelen van klassieke Indiase muziek is Shubhendra voortdurend bezig zijn muzikale grenzen te verleggen. Hij heeft opgetreden bij de grote muziekfestivals en concertzalen zoals Broadway en Carnegie Hall in New York, WOMAD festival in Guernsey, UK, Sydney Opera House in Australië, National Arts Festival in Zuid Afrika, Théâtre de la Ville in Parijs, Edinburgh festival en Doverlane Music Conference in India. In 2007 werd hem de *Youth Icon for Classical Music* toekend door het populaire Zee Television Network.

De Nederlandse sopraan Lenneke Ruiten

begon haar carrière als fluitiste totdat een docent haar zangkwaliteiten ontdekte. Zij rondde haar zangstudie met onderscheiding af aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Meinard Kraak. Hierna volgde zij de opera-opleiding aan de Musikhochschule te München en masterclasses bij Elly Ameling, Hans Hotter, Robert Holl, Walter Berry en Rudolf Jansen. In 2002 won zij vijf prijzen op het Internationaal Vocalisten Concours in 's-Hertogenbosch, waaronder de eerste prijs. Lenneke Ruiten debuteerde als operazangeres in de rol van Susanna (*Le Nozze di Figaro*) waarna vele andere rollen volgden in een groot aantal vermaarde operahuizen. Behalve voor het opera- en concertvak koestert Lenneke een liefde voor het lied waarbij ze veel samenwerkt met pianist Thom Janssen.

Sanju Sahai (ook bekend als Vishnu Sahai) is op dit moment een van de beste en meest-gevraagde tablaspelers ter wereld. Hij was een wonderkind op de tabla en treedt sinds zijn negende op in het openbaar. Hij wordt vaak gevraagd om als solist op te treden maar hij heeft ook veel legendarische Indiase musici begeleid, zoals onder meer Pandit Rajan Sajan Mishra, Ustad Amjad Ali Khan en Pandit Vishwas Mohan Bhatt. Sanju treedt ook regelmatig buiten de paden van zijn klassieke opleiding en speelt dan met Egyptische, Spaanse, jazz-, folk- en bluesmusici. Hij heeft opgetreden bij een groot aantal festivals in het Verenigd Koninkrijk en daarbuiten en heeft vele liveopnames op zijn naam staan.

Ruben Samama studeerde cum laude af aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en The Manhattan School of Music in New York. Hij won vervolgens de Deloitte Jazz Award en maakt nu snel naam als onderdeel van een nieuwe generatie internationaal opererende musici, ongebonden aan stijl en conformismen. Ruben is inmiddels een veelgevraagd bassist, producent en filmcomponist.

Francien Schatborn studeerde aanvankelijk viool bij Coosje Wijzenbeek, Davina van Wely en István Párkányi. Nadat ze in 1993 haar diploma uitvoerend musicus had behaald stapte ze over naar de altviool bij Jürgen Kussmaul aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam, waar ze in 1995 *cum laude* afstudeerde. Hierna volgde ze masterclasses bij onder meer Tabea Zimmermann, Fjodor Drushinin, Kim Kashkashian, Menahem Pressler en István Párkányi. Ze speelde soloconcerten bij diverse orkesten, waaronder het Radio Filharmonisch Orkest waarvan zij solo-altist is. Francien Schatborn speelt op een altviool van de vioolbouwer Joannes Franciscus Pressenda (Turijn, 1826), in bruikleen van het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds.

Maria Simoglou geboren in Thessaloniki, koestert een meervoudige muzikale cultuur dankzij haar in de muzikale tradities van Macedonië, Thracië en Klein-Azië ondergedompelde familie-achtergrond en de studies die zij achtereenvolgens volgde aan het muzikaal lyceum van Thessaloniki, het nationaal conservatorium van Thessaloniki (hobo, ud, kanun, percussie), en aan de Hanns Eisler Musikhochschule in Berlijn (zang, muziek en theater). Al op jonge leeftijd begon zij haar muzikale activiteiten op het gebied van traditionele, klassieke en hedendaagse muziek, samenwerkend met tal van gerenommeerde zangers, musici, ensembles en orkesten in Griekenland en daarbuiten. Daarnaast neemt zij deel aan diverse muzikale seminars en aan opnames voor film- en theatermuziek.

Elodie Soulard (1986) begon op haar zesde met het spelen van accordeon. Ze studeerde bij Max Bonnay aan het Conservatoire National Supérieur de Musique de Paris, waar ze in 2010 met onderscheiding de 'Premier Prix' behaalde. Later studeerde ze verder bij de beroemde pianist en dirigent Jean-François Heisser. Elodie Soulard trad als solist op in veel belangrijke concertzalen en festivals. Haar repertoire is veelomvattend en rijk van bewerkingen van stukken voor piano, orgel of orkest tot oorspronkelijk werk voor accordeon. Elodie Soulard speelt op een bayan (model Jupiter), een Russische knoppenaccordeon.

Candida Thompson studeerde bij David Takeno aan de Guildhall School of Music and Drama waar ze haar diploma solospel met onderscheiding behaalde. Daarna studeerde ze verder aan het Banff Centre for the Arts in Canada en speelde ze in diverse internationale orkesten. Candida Thompson is een gedreven kamermuziekspeler. Ze was regelmatig te gast bij kamermuziekfestivals overal ter wereld en werkte samen met een groot aantal beroemde musici als Isaac Stern, Janine Jansen, Julian Rachlin, Isabelle Faust en Bruno Giuranna. Met celliste Xenia Jankovic en pianist Paolo Giacometti vormt zij een pianotrio. In 1999 werd Candida Thompson benoemd tot concertmeester van Amsterdam Sinfonietta en sinds 2003 is ze tevens artistiek leider van dit orkest. Haar muzikale benadering vraagt een maximale inzet en grote betrokkenheid van de musici. Candida Thompson bespeelt een viool van Jean-Baptiste Vuillaume.

Maarten Vinkenoog (1976) is percussionist, antropoloog en theatrale performer, met een voorliefde voor traditionele West-Afrikaanse muziek en drums. Hij studeerde onder meer aan de International School for African Art Wulabakan te Amsterdam. In 2006 speelde en studeerde hij bij de vermaarde meesterdrummer Sega Sidibè in Bamako, Mali. In deze muzikale metropool sloot hij zich een tijd aan bij een groep traditionele drummers en *griots* – de zingende barden van West-Afrika. De laatste jaren is Maarten Vinkenoog zich steeds meer gaan wijden aan het verkennen van nieuwe artistieke ruimten, waarbinnen hij oudere Afrikaanse muzikale technieken en stijlen kan vertalen naar meer hedendaagse westerse disciplines als theater, popmuziek, poëzie en moderne dans. Als lid van de muziektheatergroep Project Wildeman ontwikkelde hij zich bovendien als acteur/ theatrale performer.

Klarinetist **Lars Wouters van den Oudenweijer** (1977) studeerde bij Charles Neidich aan The Juilliard School (New York), mede dankzij een Fullbright beurs. Hij behaalde eerste prijzen bij diverse internationale concoursen. In 1999 debuteerde Lars met een recital in het Concertgebouw te Amsterdam. In 2001-2002 verzorgde hij in de concertserie Rising Stars met veel succes recitals in New York en op de grote Europese concertpodia; sindsdien speelt hij regelmatig op de internationale podia. Als solist speelde hij met diverse orkesten in binnen- en buitenland. Hij kreeg in 2003 een Edison voor zijn debuut-cd in de categorie Young Masters. Sinds 2000 is hij klarinetist bij Spectrum Concerts Berlin, speelt hij 'Digital Folk Music' met Lunapark en maakt hij deel uit van het ensemble Nieuw Amsterdams Peil en het Orlando Wind Quintet. Lars is als hoofdvakdocent klarinet verbonden aan het Fontys Conservatorium te Tilburg.

Guust Francois Vioolbouw

Windroosplein 108 1018ZW Amsterdam tel:020-6235515

www.guustfrancois.com

Guust François

vioolbouw

Windroosplein 108
1018 ZW Amsterdam
00 31 (0) 20 6235515
guustfrancois@k4.nl
www.guustfrancois.com

route:
central station
tram26
1: muziekgebouw
2: kattenburger-
straat (5 min. walk
to violinmaker
Guust Francois)

KEES VAN HEMERT

WWW.BOWMAKER.NL

Robert Buzsácsi

Ladies and Gentlemen

In my Budapest workshop I have been making and restoring modern and baroque string instruments for several years. My instruments reflect a special mixture of shape and color joined with a soloistic and warm tone. In most cases, they are antiquated, coated with aged lacquer.

It is a great honor for me to have the possibility to offer one of my instruments as an extra prize for the 2nd Tokyo International Viola Competition. I highly appreciate Japanese people's love of music. Three years ago, at the 1st competition, a young musician called Veli Hertenstein played my viola and was awarded with the 3rd prize as well as the audience award.

I wish the winner of the present competition to find joy in playing on my instrument and to give a great pleasure to many people with his/her play for a long time.

Kind and respectful regards to all of You from the far Hungary

Robert Buzsácsi
master of string instruments

WWW.GAMBA.HU

INFO@GAMBA.HU

Noriko Yabe

(Yokohama, 1975) kreeg op zesjarige leeftijd haar eerste piano-lessen. Haar talent werd snel ontdekt: reeds als 12-jarige maakte ze haar debuut als soliste met orkest in de Verenigde Staten. Na het afsluiten van haar studie in Japan, vervolgde Noriko haar studie bij Willem Brons aan het Conservatorium van Amsterdam waar zij in 2003 afstudeerde. In de jaren 1998 en 1999 vormde Noriko met de Nederlandse cellist Remko Wildschut het Duo Orphée waarmee zij in Nederland, Japan en Tsjechië concerteerden. Noriko Yabe nam deel aan verschillende muziekfestivals zoals Interlochen National Music Camp in Michigan (U.S.A.) en de Sandor Vègh International Academy for Chamber Music (Tsjechië). Sinds 2003 is Noriko Yabe als co-repetitor verbonden aan het Conservatorium van Amsterdam en in de zomer 2004 was zij vaste begeleidster in de celloklas van Frans Helmerson tijdens de Summer Academy van The International Holland Music Sessions in Bergen NH.

Johannette Zomer

studeerde aan het Conservatorium van Amsterdam met Charles van Tassel en vervolgens bij Diane Forlano (Londen), Claudia Visca (Wuppertal) en Marlena Malas (New York). Haar repertoire reikt van de middeleeuwen tot en met de 20e eeuw, met een zeer gevarieerde en omvangrijke concertpraktijk als gevolg. Zij werkte niet alleen met belangrijke barokspecialisten zoals Philippe Herreweghe, Ton Koopman, Frans Brüggen en René Jacobs, maar ook met dirigenten als Kent Nagano, Ivan Fischer, Daniel Harding, Valery Gergiev, Reinbert de Leeuw en Peter Eötvös. Verder geeft Johannette regelmatig recitals met zowel theorbespeler Fred Jacob als forte-piano specialist Arthur Schoonderwoerd en is ze veelvuldig als operazangeres te bewonderen. In 2013 richtte zij haar eigen ensemble, het Tulipa Consort op, waarmee zij reeds optrad op de Göttinger Festspiele.

Amsterdam Sinfonietta

is een professioneel strijkorkest dat uit 22 strijkers bestaat en sinds 2003 wordt geleid door violiste en artistiek leider Candida Thompson. Daarmee onderscheidt Amsterdam Sinfonietta zich van gangbare orkesten. Zonder dirigent spelen vergt een grote inzet en betrokkenheid van alle musici. In het orkest zitten dan ook musici die spelen op solistenniveau. Het repertoire omvat uiteenlopende muzikale stijlen, van barok tot hedendaagse muziek. Naast de uitvoeringen van bekend repertoire breekt het orkest ook een lans voor onbekend gebleven of nieuw repertoire. Zo speelde Amsterdam Sinfonietta recentelijk premières van Goebaidolina, Van der Aa, Aharonian en Gruber. Kenmerkend voor Amsterdam Sinfonietta is de innovatieve programmering; regelmatig brengt het orkest, naast het gevestigde strijkers-repertoire, originele en spannende combinaties van muziekwerken, gaat het onverwachte samenwerkingen aan of voert het grensverleggende concepten uit, met onder andere videokunst, dans en theater.

Argus Quartet

Het uit Los Angeles afkomstige **Argus Quartet** is een jong strijkkwartet met een avontuurlijk repertoire. Het Argus kwartet heeft gedurende zijn korte bestaan al diverse competities gewonnen, waaronder het Beverly Hills Consortium en de MTAC San Diego Competition. Tevens werd het kwartet geselecteerd als deelnemer aan het Juilliard String Quartet Seminar dat dit jaar in New York wordt gehouden. Een groot deel van het repertoire van het kwartet bestaat uit nieuw werk. Het kwartet werkt veelvuldig samen met componisten tijdens repetities, workshops en masterclasses. De stukken die door het Argus Quartet ten doop worden gehouden omvatten het hele compositie scala: van aleatorische muziek, tot elektronische muziek, tot aan met dans choreografeerde muziek.

AskolSchönberg, toonaangevend ensemble voor nieuwe muziek, voert in verschillende bezettingen muziek van de 20ste en 21ste eeuw uit. Deze muziek is niet alleen van grote, gevestigde namen als Andriessen, Goebaidoelina, Kagel, Kurtág, Ligeti, Rihm en Stockhausen, maar ook van jongere componisten als Van der Aa, Padding, Roukens en Zuidam, en van de jongste generatie van wier muziek de inkt nog nat is. Ook de grondleggers van de twintigste-eeuwse muziek komen ruimschoots aan bod: van Weill tot Schönberg en van Stravinsky tot Messiaen. Speciale aandacht is er voor langjarige relaties en samenwerking met grote, betekenisvolle componisten, voor onbekend en gloednieuw werk van hoge kwaliteit. Het ensemble treedt op in een keur aan concertzalen in binnen- en buitenland en speelt regelmatig op festivals in o.a. Keulen, Krakau en Parijs.

Cappella Amsterdam is een kamerkoor waarin vanaf de oprichting in 1970 door Jan Boeke de liefde voor muziek de leidraad vormt. Sinds 1990 staat het koor onder artistieke leiding van chefdirigent Daniel Reuss. Om elke compositie te laten spreken heeft het koor zich zowel op moderne als op oude, authentieke zangtechnieken toegelegd. De nadruk in het repertoire ligt op die twee uitersten: oude meesters en moderne muziek. Speciale aandacht schenkt het koor aan werken van Nederlandse componisten, van Sweelinck tot Andriessen tot Ton de Leeuw. Cappella Amsterdam werkt samen met Nederlandse en internationale topensembles en -orkesten, zoals het Orkest van de Achttiende Eeuw en AskolSchönberg. Bij Harmonia Mundi verschijnen regelmatig cd's van het kamerkoor. De cd met koorwerken van Leoš Janáček is bekroond met de Edison Klassiek 2013.

Cello8ctet Amsterdam is een uniek en veelzijdig ensemble dat nationaal en internationaal een begrip is geworden. '*Acht topcellisten... Totale technische perfectie, intensiteit en kleurrijke interpretatie*', aldus het beeldbepalende tijdschrift The Strad. Cello8ctet Amsterdam staat voor nieuwe muziek en werkt met de meest markante componisten van nu. Het octet heeft meer dan 70 wereldpremières uitgevoerd waarvan de meeste speciaal voor het octet zijn geschreven. Zo werkte het octet met Xenakis, Goebaidoelina, Pärt, Boulez, Loevendie, Riley, Kagel, Glass en vele anderen. Arvo Pärt, inmiddels een goede vriend van het octet, zei na de première van zijn eerste werk voor het octet: '*het octet is goud waard, ik heb dit ensemble 10 jaar te laat ontdekt.*'

Het **Chemirani-Sinopoulos-Queyras Quartet** is een tamelijk onorthodoxe combinatie van instrumenten. Men treft er diverse Perzische percussie-instrumenten zoals de zarb, de daf en de udu, bespeeld door de gebroeders Chemirani, er zijn snaarinstrumenten uit het nabije Oosten zoals de lyra, bespeeld door de Griekse Sokratis Sinopoulos en tenslotte is er de cello van Jean-Guihen Queyras. Gedragen door de virtuoze ritmes van de Chemirani's improviseren Sinopoulos en Queyras op een veelheid aan mediterrane en klassieke westerse thema's. Maar ook spelen ze uitgewerkte composities, waaronder werk van Witold Lutoslawski, György Kurtág, Marco Stroppa en Ross Daly.

De groep **Groove Lélé** werd opgericht door de zonen van Granmoun Lélé, beter bekend als *Pépé Dynamite*. Vader Lélé was het muzikale boegbeeld van de Maloya, een traditionele muziekstijl van het eiland Réunion. Deze creoolse vraag- en antwoordzang, aangevuurd door slagwerk, was gedurende de Franse koloniale overheersing jarenlang verboden omdat die in verband werd gebracht met de separatistische beweging. Granmoun Lélé, die in 2004 op 74-jarige leeftijd overleed, componeerde meer dan 200 songs die hij samen met zijn familie overal ter wereld ten gehore bracht. Vier van zijn zonen besloten de Maloya in leven te houden door het oprichten van een groep die ze Groove Lélé noemden. In 2008 ontving de groep de gerenommeerde Alain Peters Award en in 2009 werd Maloya toegevoegd aan het UNESCO werelderfgoed.

Holland Baroque Society is een Nederlands ensemble van barokmusici dat barokmuziek op een innovatieve manier programmeert en dat levendig en toch historisch verantwoord voor het voetlicht brengt. Het ensemble richt zich zowel op concertzalen als op scholen. Holland Baroque Society verwondert keer op keer haar publiek met uiteenlopende concertprogramma's. Bij ieder programma storten de musici zich met hun hele hebben en houwen in een muzikale ontmoeting; met andere barokmusici, maar ook met musici uit andere muzikale genres. Barokmuziek staat centraal, maar er worden ook bruggen geslagen naar andere tradities en kunsten, zoals Balkanmuziek of literatuur. Balancerend tussen traditie en vernieuwing gaat deze hechte groep musici steeds op zoek naar de actualiteit van muziekbeleving en draagt zo vol enthousiasme bij aan de ontwikkeling van klassieke muziek voor een publiek van nu.

Het **jongNBE** is een ensemble van jonge talentvolle musici van de Nederlandse conservatoria, sommigen al klaar, anderen nog midden in hun opleiding. Zij kunnen gedurende twee jaar deel uitmaken van het jong Nederlands Blazers Ensemble, kortweg jongNBE. Het ensemble bestaat uit 10 musici (fluit, hobo, klarinet, fagot, hoorn, trompet, saxofoon, (bas) trombone, slagwerk en contrabas/basgitaar) en wordt gecoacht door ervaren musici van het NBE. Spelen in het jongNBE biedt jonge musici een fantastisch leertraject in samenspel, programmering en presentatie. Het ensemble begeleidt de jonge componisten tijdens de Voorrondeconcerten van de compositiewedstrijd *Op weg naar het Nieuwjaarsconcert* en speelt daarnaast eigen programma's. Het jongNBE vormt de kweekvijver van het Nederlands Blazers Ensemble.

Het **Kailash ensemble** brengt in zijn concerten de klassieke muziektradities van het Westen en van India samen. Beide stijlen worden naast elkaar gepresenteerd maar ook op ingenieuze wijze versmolten. De leden van het Kailash ensemble zijn allen sterk geworteld in hun eigen muzikale tradities. Ze musiceren samen op een inspirerende en uitdagende manier waarbij respect voor beide tradities voorop staat in hun zoektocht naar de universele schoonheid en kracht van de muziek. Dit resulteert in uitvoeringen die vol zijn van contrasten maar tegelijkertijd ook een verrassende balans laten zien. Meestercellist Marien van Staalen werkt samen met de tablavirtuoso Heiko Dijker en zijn dochter, de violiste Lenneke van Staalen, die zich na haar klassiek westerse muzikale scholing al meer dan 16 jaar heeft ondergedompeld in de klassieke muziek van het noorden van India.

Het **Nederlands Kamerorkest** werd in 1955 opgericht en stond de eerste 22 jaar onder leiding van de legendarische violist, dirigent en pedagoog Szymon Goldberg. Met zijn unieke werkwijze maakte hij van het orkest een internationaal topensemble. Antoni Ros-Marbà bouwde die reputatie verder uit en leidde het orkest van 1979 tot 1986. Toen het NKO 25 jaar geleden organisatorisch opging in de Stichting Nederlands Philharmonisch Orkest, werd de begeleiding van producties bij De Nationale Opera een van de kerntaken. De eigen identiteit toont het kamerorkest vol overgave in Het Concertgebouw en op andere belangrijke podia in binnen- en buitenland, waarbij meesterviolist Gordan Nikolić sinds 2004 de traditie van Goldberg voortzet en het orkest leidt vanaf de eerste lessenaar.

Het **Orkest van de 18e Eeuw** is een groot kamerorkest van ongeveer 50 musici, afkomstig uit 23 landen, opgericht door Frans Brüggen. Wat betreft opzet en bezetting benadert het orkest de meer uitgebreide orkesten uit de achttiende en negentiende eeuw. De leden zijn gespecialiseerd in de muziek uit die tijd en spelen op authentieke instrumenten of kopieën daarvan. Daarin ligt het doel van het orkest besloten: de muziek van Bach tot en met Mendelssohn zo authentiek mogelijk spelen. Het orkest staat internationaal zeer hoog aangeschreven door het hoge niveau van spel en interpretatie van het repertoire. Het repertoire bevat overigens ook enkele werken van later, zoals *Apollon Musagète* van Igor Stravinsky en *Rendering* van Luciano Berio. Het orkest speelde onder leiding van Frans Brüggen en treedt ook op met gastdirigenten als Kent Nagano, Thomas Zehetmair, Gustav Leonhardt, Edo de Waart, Kristian Bezuidenhout en Roger Norrington.

Silbersee (ex-vocaallab) maakt lijfelijke opera. Met een troupe veelzijdige performers scheppen zij zintuiglijk en muzikaal theater dat betovert, schokt, opzweept of verstilt. Theatermaker, zanger en dirigent Romain Bischoff zet artistieke samenwerkingen op touw tussen componisten, choreografen, zangers, acteurs en andere kunstenaars, van het klassieke domein tot urban culture. Daarmee is Silbersee de plek waar kunststromen uit alle windrichtingen kunnen samenvloeien. Om vervaarlijke wervelingen op te wekken. Om hevige deining teweeg te brengen. Om uiteindelijk te mengen tot een zilveren kunstvorm. Silbersee bespeelt een breed spectrum van internationale podia, van schouwburgen tot kerken en van Oerol tot het Holland Festival.

Het **Symfonie Orkest van het Conservatorium van Amsterdam** is een projectorkest dat bestaat uit studenten van de Amsterdamse conservatoria. Tijdens de huidige Biënnale zal het orkest bij een drietal concerten te horen zijn. Onder leiding van de Duitse dirigente Judith Kubitz zullen ze de begeleiding verzorgen van Giovanni Sollima bij het door hem gecomponeerde celloconcert en van Nicolas Altstaedt en Salome Kammer in Richard Rijnvos' nieuwe werk *barbara baccante*. De Japanse dirigent Junichi Hirokami zal het orkest leiden bij Strauss' symfonisch gedicht *Don Quixote* met Mischa Maisky en Francien Schatborn als solisten en in Tristan Keuris' Concert voor 2 cello's met Frans Helmerson en Johannes Moser. Ook zal het orkest de drie finalisten van het Nationaal Cello Concours begeleiden in het Eerste celloconcert van Camille Saint-Saëns.

NGV

NEDERLANDSE GROEP
VAN VIOOL- EN STRIJKSTOKKENMAKERS

PASTOOR OHLLAAN 31 | 3451 CB VLEUTEN |
T 030 677 41 23 | INFO@NGV-VIOOLBOUW.NL |
WWW.NGV-VIOOLBOUW.NL

JAAP BOLINK (voorzitter)	Hilversum
JAN STRUMPHLER (secretaris)	Vleuten
JURRIAAN VAN ROON (penningmeester)	Amersfoort

CHAIM ACHTTIENRIBBE	Amsterdam
MATTHIEU BESSELING	Amsterdam
LOUIS BLITZ & ZOON	Rotterdam
JELLE BOOMSMA	Den Haag
TANJA BRANDON	Hilversum
JAN VAN DER ELST	Dordrecht
GUUST FRANÇOIS	Amsterdam
KEES VAN HEMERT	Den Haag
JOHANNES JACOBS	Middelburg
RONALD DE JONGH	Amsterdam
TOMOKO KOIZUMI	Den Haag
VINCENT LOERAKKER	Haarlem
BAS MAAS	Amsterdam
JAN W. PAARDEKOOPER	Den Bosch
ANDREAS POST	Amsterdam
DANIËL ROYÉ	Amsterdam
SASKIA SCHOUTEN	Hedikhuizen
MARIETTA SCHWARZ	Arnhem
SERGE STAM	Utrecht
ANNELIES STEINHAUER	Hilversum
EDUARD WEMELSFELDER	Bilthoven
ULRIKE WIEBEL	Leiden
HENDRIK WOLDRING	Groningen
RENÉ ZAAL	Bemmel
GIJSBERT VAN ZIEL	Rotterdam

HENDRIK WOLDRING

Bouwer van (alt)violen en celli

Reparaties

Verhuur

Accessoires

Jozef Israëlsplein 6
9718 EN Groningen
Tel. 050 3184178

www.hetstrijkershuis.nl
info@hetstrijkershuis.nl

Jan Strumphler

Strijkstokken

*Nieuwbouw
Restauratie
Reparatie
Modern en Barok
lid NGV*

*Past. Ohllaan 31
3451 CB Vleuten
tel 030 - 6774123
www.janstrumphler.nl
info@janstrumphler.nl*

Bowmaker/Bogenmacher/Archetier

Fine new bows after English tradition
for the Violin family and the Double Bass
Repairs – Restoration

During the Biennale I will be running a full bow-
rehairing service – 2 hours

SPECIAL OFFER: SIBERIAN STALLION €50,-

STOCKHOLDER OF ANDREA ROSIN

Orchestra-Solo-A Piacere

Cello bow-cases

Maestro/Vpay/Mastercard/Visa accepted

Van Oldenbarneveldtstraat 90 studio 1.08

6827 AN Arnhem, Netherlands

www.hietbrinkbows.nl – hgtehietbrink@gmail.com

mobile: +31-(0)652164570

Peter Zoon
maker of
Violins, Violas
Cellos and
Double-Basses
Bertus Aaffespas 7
Culemborg
0345-519732
www.vioolatelier.nl

Maas & Achttienribbe
Amsterdam 020-7724962

Servais society

François Servais (1807-1866)

Il Paganini del Violoncello...

G. Rossini

Op zoek naar partituren, opnames of info?
Contacteer ons!

Nieuw: Servais - 6 Etudes

Servais vzw
peter@servais-vzw.org
www.servais-vzw.org

Joël Bons (Amsterdam, 1952) is componist, medeoprichter, gitarist en artistiek leider van het Nieuw Ensemble, een kamermuziekgroep die zich uitsluitend toelegt op de uitvoering van eigentijdse muziek. In het midden van de jaren tachtig stond hij aan de wieg van de serie Proms in Paradiso en was hij de motor achter het Jaar van de Ensembles. Als artistiek adviseur werkte hij voor het Holland Festival, Gaudeamus, ISCM, Donemus, Rotterdamse Kunststichting en het Amsterdamse Concertgebouw. In 2002 maakte Bons studiereizen naar het Midden-Oosten en Centraal Azië en richtte hij het Atlas Ensemble op, een uniek kamerorkest dat musici uit China, Centraal Azië, het Nabije Oosten en Europa verenigt. Voor zijn werk met het Atlas Ensemble kreeg Bons in 2005 de prestigieuze Amsterdamse Kunstprijs. In datzelfde jaar werd hij docent aan het Conservatorium van Amsterdam waar hij nog steeds aan de compositieafdeling is verbonden.

De Zweedse violist en componist **Göran Fröst** trad als solist en als kamermuzikspeler op in een groot aantal Europese landen en in Japan waarbij hij samenwerkte met musici als Nobuko Imai, Christian Poltera, Antje Withaas en Maxim Rysanov. Op het ogenblik is hij eerste violist van het BBC National Orchestra of Wales. Sinds 2007 is Göran tevens actief als componist. Zijn werken werden uitgevoerd door het Australian Chamber Orchestra, Academy of Saint Martin in the Fields en de Deutsche Kammerphilharmonie. Met zijn broer, de klarinettist Martin Fröst, heeft hij een vruchtbare samenwerking opgebouwd. Hij schreef voor hem ondermeer *Three Klezmer Dances* en arrangementen van Brahms' *Hongaarse dansen* voor klarinet en orkest. Samen ontwikkelden ze het concept 'gechoreografeerd dirigeren', een fusie van beweging en muziek maken.

Eric Guinivan (1984) is slagwerker, componist en oprichter van het Los Angeles Percussion Quartet. In 2011 maakt hij zijn debuut in Carnegie Hall waar hij als solist samen met het New York Youth Symphony Orchestra zijn eigen compositie *Meditation and Awakening* voor slagwerk en orkest ten doop hield. De New York Times beschreef het werk als 'innemend' en prees zijn 'glinsterende kleuren' en 'razende energie'. Zijn muziek werd uitgevoerd door diverse orkesten en kamermuziekensembles in de V.S., Europa en Azië. Voor een aantal werken ontving hij verschillende prijzen en onderscheidingen, waaronder drie BMI Student Composer Awards, twee ASCAP Morton Gould Awards, en beurzen van de Theodore Presser Foundation en Meet the Composer. Eric is op het ogenblik Assistant Professor Compositie aan de James Madison University in Harrisonburg, Virginia.

Micha Hamel (1970) is een Nederlandse componist, dirigent en dichter. Hij studeerde compositie en orkestdirectie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Micha Hamel schreef muziek voor orkesten en ensembles, zoals Slagwerk Den Haag, het Ives Ensemble, het Schönberg Ensemble en het Nieuw Ensemble, maar ook voor dans- en theatergroepen, zoals Het Nationale Toneel, Het Toneel Speelt en Orkater. Naast het componeren richt Micha zich ook op dirigeren. Hij heeft voor nagenoeg alle grote orkesten in Nederland gestaan, maar is ook in Italië bekend als dirigent. Hamel heeft nog meer talenten in huis: naast componist en dirigent is hij ook dichter. Zijn eerste bundel 'Alle enen opgeteld' verscheen in 2004 en werd bekroond met de Lucy B. en C.W. van der Hoogt-prijs. Voor zijn vierde en vooralsnog laatste bundel, *Bewegend doel*, kreeg hij de Jan Campert prijs.

Luc Van Hove (Wilrijk, 1957) studeerde aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium in Antwerpen, waar hij werd gevormd door Willem Kersters. Daarna volgde hij vervolmakingscursussen aan het Mozarteum in Salzburg en aan de University of Surrey (Guildford - UK). Hij ontving verschillende onderscheidingen, zoals de compositieprijs Albert de Vleeshouwer (1984), de prijs Annie Rutzky ter bekroning van zijn studiecariëre (1984) en de prijs Belgische Artistieke Promotie van SABAM (1990). In 1991 was hij gastcomponist van de Week voor Hedendaagse Muziek in Gent, in 1994 composer in residence van het Festival van Vlaanderen en in 1997 van I Fiamminghi in Campo. Luc Van Hove doceert compositie en analyse aan het Lemmensinstituut in Leuven en aan het Koninklijke Vlaams Conservatorium in Antwerpen.

Hans Koolmees (1959) studeerde orgel bij Jet Dubbeldam, ensembleleiding en arrangeren bij Bernard van Beurden, compositie bij Klaas de Vries en elektronische muziek bij Gilius van Bergeijk. Naast zijn werk als componist werkt Koolmees ook als organist en geeft hij les in compositie en instrumentatie aan Codarts in Rotterdam. Van 2002 tot 2007 was Koolmees artistiek leider van het DoelenEnsemble. Hij is voorzitter van de Nederlandse Unie van Componisten. Zijn werk werd onder andere uitgevoerd door het Rotterdams Philharmonisch Orkest en het Nederlands Philharmonisch Orkest, door Cappella Amsterdam, het DoelenEnsemble, het Schönberg Kwartet, Ellen Corver, het Schönberg Ensemble, Orchestre d'Auvergne, Calefax Rietkwintet en blokfluitkwartet Brisk. In 2009 bracht Muziektheater Hollands Diep zijn opera *De Waterman* op een libretto van Erik-Ward Geerlings in première.

Rolf Martinsson (Zweden, 1956) studeerde compositie aan de muziekacademie van Malmö van de universiteit van Lund bij Brian Ferneyhough, Sven-David Sandström, Hans Eklund, Sven-Eric Johanson, Jan W. Morthenson en Sven-Erik Bäck. Sinds 1987 is hij zelf ook docent compositie en arrangeren aan dezelfde opleiding en is hij sinds 2002 artistiek leider voor nieuwe muziek bij het Malmö Symphonieorkest. Rolf Martinsson heeft muziek geschreven voor orkest, alsmede soloconcerten, koormuziek, kamermuziek en muziek voor radio en theater. Zijn muziek wordt gekarakteriseerd door een krachtig besef voor stijl, een uitzonderlijk muzikaal vakmanschap en uiterst geraffineerde orkestraties.

Chiel Meijering (Amsterdam, 1954) studeerde compositie bij Ton de Leeuw, instrumentatie bij Geert van Keulen, slagwerk bij Jan Labordus en piano aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam. Meijering schreef meer dan negenhonderd composities, overwegend voor kleinere bezettingen, die vaak op de Nederlandse en buitenlandse concertpodia te horen zijn. Veel van deze werken zijn geschreven voor internationaal gerenommeerde kamermusiekensembles. Meijering plaatst zich vaak buiten de traditie van de Nederlandse 'serieuze' muziek. Het voornaamste stijlkenmerk dat Meijering hanteert is dat er geen enkele stijl overheerst: de inhoud doet afwisselend denken aan popmuziek, jazz, avant-garde, klassieke muziek en verscheidene soorten wereldmuziek.

Mladen Miloradovic

(Belgrado, 1987) begon zijn cellostudie bij Dusan Stojanovic en studeerde later bij Dejan Bozic aan de Muziekacademie van Belgrado en bij Alexander Baillie aan de Hochschule für Künste in Bremen. Op het ogenblik studeert hij bij Xenia Jankovic aan de Hochschule für Musik van Detmold, waar hij tevens als docent aan verbonden is. Mladen won onder andere de Vivaldi Competitie en de Internationale Petar Konjoovic Competitie in Belgrado, de Ignatz Pleyel prijs bij het ISA Music Festival in Semmering en de Internationale Competitie 'La Noche en Madrid'. Momenteel is hij solocellist van het Folkwang Kammerorchester in Essen. Mladen Miloradovic begon al op jonge leeftijd te componeren: zijn eerste strijkkwartet verscheen toen hij 17 jaar was. Inmiddels hebben kamer muziekfestivals in Wenen en in Warschau hem compositieopdrachten verleend.

Seung-Ah Oh (Seoul,

1969) is een componiste uit Zuid-Korea die momenteel in Nederland en in de V.S. woont. Ze schrijft voornamelijk kamer muziek en vocale werken die niet alleen in Azië en in Europa maar ook elders worden uitgevoerd. Oh heeft een zeer gevarieerde achtergrond: ze begon haar studie aan de Koreaanse Ewha Women's University, verhuisde toen naar de V.S. waar ze haar PhD behaalde aan de Brandeis University, waarna ze in Nederland aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Louis Andriessen ging studeren. Tot aan die tijd was de muziek die ze schreef geworteld in de hedendaagse Westerse muziektraditie. Pas toen ze zich in Nederland had gevestigd begon ze de rijke muzikale traditie van haar eigen culturele erfgoed te bestuderen en past zij die kennis toe in haar composities.

Martijn Padding

(Amsterdam, 1956) studeerde compositie bij Louis Andriessen aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, piano bij Fania Chapiro en muziek-wetenschappen aan de Universiteit van Utrecht. Zijn muziek getuigt van een vlegelachtige humor. Kopiëren is geoorloofd, vindt hij, net als in herhaling treden, maar omdat mensen nu eenmaal geen machines zijn moet dat op een gegeven moment mislopen. Het zijn juist zulke onwillekeurige fouten die tot onvoorspelbare resultaten leiden, zelfs tot vernieuwing. Naast zijn vele composities heeft Padding documentaires gemaakt voor de radio en is hij docent compositie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag.

Richard Rijnvos

(Tilburg, 1964) studeerde compositie bij Jan van Vlijmen en Brian Ferneyhough aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. De componisten Morton Feldman en John Cage brachten een cruciale verandering in zijn ontwikkeling teweeg. Een groot aantal gerenommeerde gezelschappen en instellingen verleenden hem compositieopdrachten. Sinds oktober 2009 is hij Hoofd Compositie en sinds oktober dit jaar professor aan de Muziekfaculteit van Durham University (Verenigd Koninkrijk). In 2012 ontving Rijnvos een 'Higher Doctorate' van dezelfde universiteit. Rijnvos kreeg tot tweemaal toe de prestigieuze Matthijs Vermeulenprijs: in het 2000 voor *Times Square Dance* en in 2011 voor *Die Kammersängerin*. Thans is hij voor een meerjarige periode huiscomponist bij het Koninklijk Concertgebouworkest. Volgend jaar zal het KCO het nieuwe opdrachtwerk *fuoco e fumo* van Rijnvos in première brengen.

ANNE D. GROHMANN

+49-15522-764 542 6
 grohmanncello@gmail.com
 www.grohmannvioloncelle.com

Florian Schneidt
Strijkstokken

www.schneidtrijkstokken.nl

**Gijsbert G.
 van Ziel**

Vioolbouwer
 Lid NGV

Gerard Scholtenstraat 104
 3035 SR Rotterdam
 tel: 010 466 15 59

<http://gg-van-ziel.nl>

Bezoek alleen op afspraak

Van Aerschot

Master of fine arts

Fine cellos
Exclusive mutes & frogs
Work on bows

www.cellobouw.com

Winkelveld 4, 2870 Puurs, Belgium, 0032 3 899 64 82

Componist/arrangeur en dirigent van het Hello Cello Orkest, **Tom Trapp**, groeide op in New York City met gitaar, piano en drums en studeerde later compositie en orkestratie aan de Universiteit van Miami. Tom componeert en arrangeert voor topartiesten, -orkesten en -ensembles uit de hele wereld. Zijn arrangementen worden

gespeeld in grote concertzalen maar ook in kleine venues. Muizkaal gesproken voelt Trapp zich overal thuis: bij orkesten en jazzbands, in rocksongs en art songs. Zo schreef hij ondermeer muziek in opdracht van de Koningin van Jordanië en voor de troonwisseling van Koning Willem Alexander. Een aantal van zijn composities leverden hem Grammy nominaties op en voor zijn filmmuziek heeft hij diverse awards gewonnen. Op dit moment is hij als docent verbonden aan het Conservatorium van Amsterdam.

Calliope Tsoupaki (Piraeus, 1963) studeerde piano en compositie in Athene en vervolgde haar compositiestudie bij Louis Andriessen aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. In haar werk zijn elementen te horen die verwijzen naar haar Griekse herkomst en haar liefde voor vroege muziek. Het sterkst

komen beide tot uiting in haar grote composities, zoals de *Sint Lukas Passie* en *Oidípous*, die respectievelijk in 2008 en 2014 grote successen oogstten in het Holland Festival. Veel van haar werken, vaak geschreven voor kleinere bezettingen, zijn een ontmoetingsplaats van modale muziek, microtonaliteit, en getempereerde akkoorden uit het westen. Calliope Tsoupaki doceert compositie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag.

Muziekatelier Amsterdam

*Verkoop klasse strijkinstrumenten
en strijkstokken*

Ascon van der Westen

Stromarkt 37
1012 SW Amsterdam
www.strijkinstrumenten.com
Tel 06 15126536

Nieuwbouw en reparatie:

Rene van Reenen

Junichi Hirokami (Tokio, 1958) studeerde directie, piano, musicologie en altviool aan het Tokyo College of Music. Toen hij 26 was won hij het internationale Kondrashin Dirigenten Concours in Amsterdam. Van 1991 tot 1996 was hij chefdirigent van het Norrköping Symfonie Orkest en van 1998 tot 2000 bekleedde hij dezelfde positie bij het Limburgs Symfonie Orkest. Hij is ook vaste gastdirigent geweest van het Japanse Philharmonic Orchestra en van het Royal Liverpool Philharmonic Orchestra. Tussen 2006 en 2008 was hij artistiek directeur van het Columbus Symphony Orchestra en in 2008 werd hij benoemd tot chef dirigent van het Kyoto Symphony Orchestra.

Judith Kubitz studeerde directie bij onder meer Sir Colin Davis, Sir Charles Mackerras en Mariss Jansons. Door haar werkzaamheden bij de Staatstheaters van Schwerin, Cottbus en Kassel deed ze grote ervaring met muziektheater op. Recent dirigeerde ze opvoeringen van Verdi's *La Traviata* en Mozarts *Die Zauberflöte* in Berlijn en van Bizets *Carmen* en Wagners *Fliegende Holländer* in Bern. Ook leidde ze diverse eerste opvoeringen van avondvullende composities van tijdgenoten. In Nederland was ze te horen in het Concertgebouw met het Nederlands Philharmonisch Orkest en het Staatsorchester Braunschweig.

Pianist, componist en dirigent **Reinbert de Leeuw** (Amsterdam, 1938) was vanaf de oprichting in 1974 als dirigent en artistiek leider betrokken bij het Schönberg Ensemble (dat later met het Asko Ensemble samensmolt tot het Asko|Schönberg). Hij dirigeert ook een groot aantal andere ensembles en symfonieorkesten, zowel in Nederland als daarbuiten. De Leeuw is vermaard vanwege zijn grote kennis van hedendaagse muziek en geniet ervan om zijn expertise met jonge musici te delen: hij was artistiek leider van het Tanglewood Festival of Contemporary Music, artistiek leider van de NJO Muzieksomer en tevens mede-initiatiefnemer en coach van de György Ligeti Academy voor gevorderde conservatoriumstudenten. Onlangs ontving hij ter gelegenheid van zijn 75^e verjaardag de Edison Oeuvre Prijs.

Kenneth Montgomery (Belfast, 1943) werd in 1973 benoemd tot chefdirigent van the Bournemouth Sinfonietta, en later bij the Glyndebourne Touring Company. Na zijn debuut bij De Nederlandse Operastichting in 1970 en zijn benoeming tot chefdirigent van het Radio Symfonie Orkest en later van het Groot Omroepkoor nam zijn bekendheid ook in Nederland snel toe. Hij dirigeerde opera's bij De Nederlandse Operastichting, bij de Nederlandse Opera in het Muziektheater, Amsterdam en bij de Nationale Reisopera. Naast vele gastdirecties bij operahuizen in Frankrijk, België, Italië, de V.S., Canada en Australië werd hij ook benoemd tot artistiek leider bij Opera Northern Ireland en bij de Operaklas van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, waar een speciale leerstoel onder zijn naam in het leven werd geroepen.

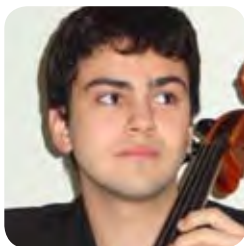
Daniel Reuss (1961) studeerde koördirectie aan het conservatorium van Rotterdam bij Barend Schuurman. In 1990 werd hij artistiek leider van Cappella Amsterdam. Dit ensemble heeft zich de afgelopen jaren onder zijn artistieke leiding zowel in oude muziek als in het moderne en hedendaagse repertoire in Nederland een prominente positie verworven. Reuss werkt geregeld samen met ensembles en orkesten uit heel Europa, zoals Akademie für Alte Musik Berlin, MusikFabrik, Scharoun Ensemble, het Concertgebouw Kamerorkest en het Rotterdams Philharmonisch Orkest. Met Collegium Vocale Gent en Pieter Wispelwey maakte hij een cd-opname van Sofia Goebaidolina's *Sonnengesang*; ditzelfde werk voert hij op deze Biënnale weer uit, nu met Jean-Guihen Queyras en zijn eigen Cappella Amsterdam.

Dick Verhoef studeerde hoorn en directie aan het Rotterdams Conservatorium en vervolgde zijn studie bij Ab Koster en Gerd Seifert in Duitsland. In 1989 werd hij lid van het Nederlands Blazers Ensemble (NBE) en in 1991 werd hij eerste hoornist bij het Noordhollands Philharmonisch Orkest, nu Holland Symfonia. Ook dirigeerde hij het NBE tijdens vele internationale festivals. Hij volgde directielessen bij o.a. Lucas Vis, Jorma Panula en bij de Duitse dirigent Lutz Herbig. Dick is coach van het jongNBE en enkele koren en orkesten.

Bas Wiegers studeerde aan de conservatoria van Amsterdam en Freiburg. Als violist maakte hij deel uit van Askol|Schönberg en was hij ook vaak gast bij andere kamermuziekgezelschappen. Als dirigent wordt Wiegers gedreven door eenzelfde muzikale fascinatie en ondogmatische oriëntatie die hem ook als violist kenmerkt. Hij was gastdirigent bij een groot aantal ensembles en orkesten. In 2011 trad hij op als assistentdirigent van het Koninklijk Concertgebouw Orkest onder Mariss Jansons. Bas Wiegers nam deel aan diverse internationale festivals zoals het Gaudeamus Festival, het Huddersfield Contemporary Music Festival en het London Almeida Festival. In 2009 ontving hij de directiebeurs van het Kersjes Fonds. Bas Wiegers is artistiek directeur en dirigent van het Nederlands Jeugd Strijkorkest.

Carlos A. Nicolás Alonso (Valladolid, Spanje, 1990) begon zijn muziekstudie in 1998 bij Frederik Driessen en Ramiro Domínguez waarna hij werd toegelaten tot het Conservatorio Superior de Música de Salamanca waar hij bij Aldo Mata studeerde. Op het ogenblik is hij een leerling van Lucia Swarts aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Ook ontvangt hij van tijd tot tijd lessen van Anner Bijlsma, Dmitri Ferschtman, Roger Regter, Harro Ruijsenaars en Michel Strauss. Hij won prijzen bij concoursen zoals II concurso de Interpretación Musical (2002), Concurso Diputación de Toledo (2005 en 2007), Arte Joven Castilla y León (2010) en tevens was hij finalist bij het Intercentros Melómano (2011). Carlos speelt met een strijkstok van Thomas M. Gerbeth (Wenen, 2005) uit de collectie van het Nationaal Muziek-instrumentenfonds.

Carolina Bartumeu (Andorra la Vella, 1993) kreeg haar eerste cellolessen op zevenjarige leeftijd van Cristina Shauquillo en Lluís Claret aan het Muziek Instituut van Andorra la Vella. In 2004 won ze de eerste prijs bij de 1st Contest Cadi Orchestra Association Music Performance in La Seu d'Urgell. Later vervolgde ze haar studie aan het Conservatorio Superior de Música del Liceu in Barcelona, waar ze in 2011 afstudeerde. Op het ogenblik studeert ze verder aan het Utrechts Conservatorium bij Ran Varon. Carolina volgde masterclasses bij Jérôme Pernoo, Dmitri Ferschtman, Gary Hoffman, Gustav Rivinius en Gavriel Lipkind. Ze maakte op twaalfjarige leeftijd haar debuut als solist bij het nationaal orkest van Andorra.

Carlos Leal Cardín (1989) kreeg zijn eerste cellolessen van Aldo Mata, Suzana Stefanovic en Ángel Luis Quintana in zijn geboorteland, Spanje. Nadat hij naar Nederland was verhuisd studeerde hij verder bij Lucia Swarts aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag waar hij onlangs zijn masters behaalde. In Nederland volgde hij ook masterclasses bij Anner Bijlsma en Harro Ruijsenaars. Carlos trad op met het Orquesta Nacional de España, het Orquesta de la Comunidad de Madrid en met de jeugdorkesten van Spanje en Madrid. Ook nam hij deel aan het Festival van Aix-en-Provence (Frankrijk), het Festival Internacional Cervantino in Guanajuato (Mexico) en aan een groot aantal internationale Spaanse festivals.

Rolando de la Guadalupe Fernandez Lara (Havana, Cuba, 1990) kreeg zijn eerste cellolessen van zijn vader toen hij 4 jaar oud was. Hij volgde masterclasses bij o.a. Rafael Wallfish, Leonid Gorokhov en Sol Gabetta en studeert op het ogenblik aan het Conservatorium van Maastricht bij Alexander Petrasch. Rolando trad vanaf zijn 10^e jaar op als solist met diverse orkesten waarbij hij de celloconcerten van Dvořák, Elgar, Haydn en Saint-Saëns speelde als ook Tsjajkovski's *Rococo Variaties*. In 2013 ontving Rolando een eervolle vermelding tijdens de Internationale Leos Janáček Cello Competitie en trad hij samen met pianist Jeroen Riemsdijk op tijdens de concertserie 'Masters on Stage'. Het piano trio GIL, waar hij samen met leva Dudaite en Alfredo Reyes Lougonova deel van uitmaakt, behaalde dit jaar een plaats in de finale van de ensemblecompetitie voor jonge kamermuziekensembles bij het Storioni Festival.

Anastasia Feruleva

(1992) studeert momenteel aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Larissa Groeneveld. Zij begon op vijfjarige leeftijd met haar muzikale opleiding in haar geboorteland Rusland met Tatyana Demsheva als eerste docente. Later studeerde Anastasia in de Jong Talent-afdeling van het conservatorium van St. Petersburg bij Vadim Messerman. Anastasia ontving meerdere prijzen, zowel in regionale als internationale concoursen: ze werd o.a. laureaat van The International String Competition in Sint Petersburg. Ze trad op als soliste in Rusland, Noorwegen, Finland, Duitsland, Italië en Nederland met celloconcerten van o.a. Dvořák, Lalo en Vivaldi. Anastasia speelt op een cello gebouwd door Rombouts die haar in bruikleen is gegeven.

Wytske Holtrop (1994)

speelt cello sinds haar zesde jaar. Vanaf haar twaalfde jaar volgde ze lessen in de Jong Talentklas van het Prins Claus Conservatorium in Groningen en het ArtEZ Conservatorium in Zwolle. Sinds september 2012 studeert ze aan het Koninklijk Conservatorium in Brussel bij Jeroen Reuling. Ze volgde masterclasses bij o.a. Natalia Gutman, Richard Aaron, Michel Strauss, Pieter Wispelwey, Gavriel Lipkind en Gary Hoffman. Wytske was eerste celliste van het Haydn Jeugd Strijkorkest, de Jonge Eems-Dollard Philharmonie, en het Jeugd Orkest Nederland. Ook trad ze in de afgelopen jaren meerdere malen als soliste op bij het Frysk Jeugd Orkest. Daarnaast maakt ze deel uit van het strijkkwartet Farfalle. Wytske bespeelt een cello van Tanguy Fraval, Brussel, gebouwd in 2011 en heeft een strijkstok van C. Jochen Schmidt uit Dresden in bruikleen uit de collectie van het Nationaal Instrumenten Fonds.

Bas Jongen (1992)

begon op vijfjarige leeftijd met cello spelen en studeerde verder bij Maarten Mostert op de Jong Talent-afdeling van het Conservatorium van Amsterdam. In 2007 werd hij toegelaten tot de klas van Valter Dešpalj aan de Muziek Academie van Zagreb waar hij ook lessen ontving van Karmen Pečar en Krešimir Lazar. Ook volgde hij masterclasses bij Frans Helmerson, Jens Peter Maintz, Ralph Kirschbaum, Wolfgang Emmanuel Schmidt, Anner Bijlsma, Thomas Demenga, Natalia Gutman en Dmitri Ferschtman. Sinds 2010 studeert hij bij Reinhard Latzko in Wenen. Hij won vele prijzen waaronder de eerste- Publieks- én Persprijs op het Prinses Christina Concours in 2006. Bas speelt op een cello van Hendrick Jacobs (Amsterdam, ± 1690) hem ter beschikking gesteld door het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds.

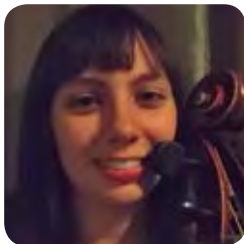

Irene Kok begon

haar studie bij Jeroen Reuling in de jong talentenklas aan het ArtEZ conservatorium. Momenteel studeert ze bij Jeroen den Herder aan het Conservatorium van Amsterdam. Irene volgde masterclasses bij onder andere Gary Hoffman, David Geringas, Anner Bijlsma, Jontscho Bayrov, Lilia Schultz, Uzi Wiesel en Vladimir Perlin. Ze won o.a. een eerste prijs bij het Prinses Christina Concours en in 2012 bij het Euroconcours cello. Ook was ze finalist tijdens de 17th Kiejstut Bacewicz International Chamber Music Competition in Polen. Voor het seizoen 2014/2015 is Irene aangenomen voor de Master Academie van het Nederlands Philharmonisch Orkest. Irene bespeelt een in 1964 door Marino Capicchioni gebouwde cello, haar ter beschikking gesteld door het Nationaal Muziekinstrumenten Fonds.

Emma Kroon (1994) begon met cellospelen toen ze vier jaar was. Ze studeerde later bij Monique Bartels in de Jong Talent Klassen van de conservatoria van Den Haag en Amsterdam en vervolgde in 2012 haar studie bij Maarten Mostert aan het Conservatorium van Amsterdam. Emma was eerste cellist van het strijkorkest de Fancy Fiddles van Coosje Wijzenbeek. Met dit orkest trad Emma vele malen op als soliste in heel Nederland en ook in Frankrijk, Zwitserland, Oostenrijk en Duitsland. Ze speelde verder op een groot aantal festivals zoals het Grachtenfestival Amsterdam, het Kamermuziekfestival Utrecht en het Zwitserse Festival 'Next Generation'. Emma verwerfde in 2011 en in 2013 een beurs van The Van de Ende Foundation die het haar mogelijk maakte om masterclasses te volgen bij Richard Aaron, Anner Bijlsma, Malcolm Bilson, Dmitri Ferschtman, Jérôme Pernoo en Pieter Wispelwey.

Rosette Kruisinga (1989) begon met cello spelen op zesjarige leeftijd bij Alison McRae. Later studeerde ze aan de Academie Muzikaal Talent bij Lenian Benjamins in Utrecht en bij Jeroen den Herder aan het Conservatorium van Amsterdam. Momenteel studeert zij bij Johannes Goritzki aan het Conservatorio della Svizzera Italiana, in Lugano. In 2009 werd Rosette door Michael Tilson Thomas geselecteerd als solo-cellist van het YouTube Symphony Orchestra. In 2010 trad zij op als soliste met het Kamer Orkest Rijnmond in Rotterdam met het *Celloconcert in G* van Luigi Boccherini. In de loop der jaren heeft Rosette in verschillende Europese landen opgetreden en nam ze deel aan diverse zomercursussen. Rosette bespeelt een in 1998 door Saskia Schouten gebouwde cello.

João Paulo Morais Valpaços (Portugal, 1994) begon in 2006 cello te studeren bij David Cruz en later bij Ricardo Ferreira. In 2011 kreeg hij een eervolle vermelding bij het 13^e Concurso Santa Cecilia in Porto (Portugal) en in 2013 won hij de eerste prijs bij het Britten Cello Concours in Zwolle. Hij volgde masterclasses bij Dmitri Ferschtman, Gavriel Lipkind, Maria de Macedo, Aram Talalyan, Paulo Gaio Lima en Aldo Mata. Als solist trad hij op met Tsjaikovski's *Rococo Variaties* en met het Eerste celloconcert van Haydn. João studeert op dit moment aan het Utrechts Conservatorium bij Ran Varon.

Op 12-jarige leeftijd werd **Boris Nedialkov** (Sofia, 1992) als pre-student toegelaten tot de Staatliche Hochschule für Musik und Darstellende Kunst in Mannheim. Momenteel studeert hij daar bij Michael Flaksman en Jelena Očić. Boris volgde verder masterclasses bij Antonio Meneses en David Geringas aan de Accademia Chigiana in Siena en bij Bernard Greenhouse aan de Kronberg Academy. Hij won onder meer de eerste prijs bij de Young Virtuosi Competitie in Sofia (2004), tweede prijzen bij de Antonio Janigro Cello Competitie in Kroatië (2004) en de International David Popper Cello Competitie in Hongarije (2006), en nog een eerste prijs bij de Silvio Omizzolo Competitie in Padua (2008). Hij trad als solist op met diverse orkesten, waaronder het Sofia Philharmonisch Orkest, het Classic FM Radio Orkest en de Mannheimer Philharmoniker.

Deelnemers Nationaal Cello Concours

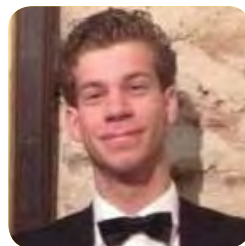
Jan Oppelaar begon op zijn achste met celloles op het Utrechts Centrum voor de Kunsten bij Floris Dercksen. Sinds september 2013 is hij leerling van de Academie Muzikaal Talent waar hij les heeft van Ran Varon. In januari 2014 won Jan een derde prijs bij de regionale finale van het Prinses Christina Concours in Den Bosch. Sinds november 2013 speelt hij bij Jeugd Orkest Nederland. Vanaf september 2014 maakt hij deel uit van het Gióvani Kwartet Zeist. In het voorjaar van 2015 zal Jan als solist optreden met Kamerorkest Trajectum. Jan woont in Utrecht en zit in de 4^e klas van het Christelijk Gymnasium Utrecht.

Mireia Peñalver Guilleumes (1993) begon haar muziekstudie op achtjarige leeftijd in Barcelona. Op dit moment studeert zij bij Jan-Ype Nota aan het Prins Claus Conservatorium in Groningen. Ze nam deel aan masterclasses bij Antonio Meneses, Leonid Gorokhov, Xenia Jankovic, Damien Ventula, Edith Fischer, Stanislav Pocheikin en Peter Nagy. Mireia won een groot aantal prijzen, zowel als solist als speler van kamermuziek. Op haar 16^e vertolkte ze de solopartij in Tsjajkovski's *Pezzo Capriccioso*. Ze nam deel aan diverse festivals, waaronder het Europese Kamermuziek Festival 'Eurotreff' in Duitsland en de Semaine Internationale de piano et musique de chambre in Blonay (Zwitserland), waar ze was uitgenodigd om met haar pianoduo op te treden.

Anton Mecht Spronk (1994) kreeg als vierjarige zijn eerste cellolessen van zijn vader Frank Spronk. Op zijn twaalfde vervolgde hij zijn opleiding aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag bij Monique Bartels en daarna aan het Conservatorium van Amsterdam. Momenteel doet hij zijn Bacheloropleiding in Zürich bij Thomas Grossenbacher, daarnaast volgde hij masterclasses bij o.a. Colin Carr, Valter Despalj, Anner Bijlsma, Jens Peter Maintz, Wolfgang Emanuel Schmidt, Troels Svane en László Fenyő. Anton won eerste prijzen bij het nationale concours SJMN in 2003 en 2009 en in 2010 bij de nationale finale van het Prinses Christina Concours. Anton bespeelt een cello die hem in bruikleen werd gegeven door celliste Sol Gabetta.

Simon Velthuis (1992) werd geboren in Haaksbergen en begon aldaar op de muziekschool op negenjarige leeftijd met het nemen van cellolessen. Een jaar later nam hij maandelijks cellolessen van Maria Hol. Na drie jaar werd hij aangenomen op de Jong Talent-afdeling in Enschede en ontving daar lessen van Paul Uyterlinde. Op zestienjarige leeftijd vervolgde hij zijn studie op de vooropleiding aan het conservatorium Zwolle bij Jeroen Reuling. Sinds drie jaar volgt hij de vakopleiding aan het Conservatorium van Amsterdam en studeert hij bij Floris Mijnders. Simon heeft masterclasses gevolgd bij o.a. Marcio Caneiro, Pieter Wispelwey, Gavriel Lipkind en Dmitri Ferschtman. Simon speelde in verschillende orkesten waaronder het JeugdOrkest Nederland, waarmee hij in verschillende concertzalen in binnen- en buitenland optrad, waaronder het Concertgebouw in Amsterdam en het Musikverein in Wenen.

Lees Akkoord Magazine

DAN WEET JE WAT ER SPEELT

Neem een abonnement
op Akkoord Magazine
en betaal het eerste
jaar slechts 22,⁵⁰
Dat is een korting
van 10 euro.

Akkoord Magazine is een
tweemaandelijks tijdschrift
voor iedereen die zelf muziek
maakt of daarin geïnteresseert is.
Akkoord schrijft over wat er leeft,
kijkt achter de schermen,
informeert, geeft tips...
Kortom, Akkoord Magazine
houdt je op de hoogte.

Stuur een mailtje naar
abo@akkoordmagazine.nl
o.v.v. van Cello Biënnale

Of stuur een kaartje naar:
Akkoord Magazine
Antwoordnummer 9386
1000 XH Amsterdam
Postzegel is niet nodig.

Vermeld duidelijk uw
naam en adresgegevens.

www.akkoordmagazine.nl

informatie

Bereikbaarheid, Eten & drinken	137
Organisatie	138
De Cello Biënnale Amsterdam dankt	139

Cello Biënnale Amsterdam in beeld en geluid

RTL4 - RTL Late Night, gast: 2CELLOS
16 september 22.30 - 23.30 uur

NPO Radio 4 - Een Goedemorgen met

gast: celliste Amber Docters van Leeuwen
zaterdag 4 oktober 10.00 - 12.00 uur

Opium op 4, gast: Maarten Mostert
woensdag 15 oktober 22.30 - 24.00 uur

NPO 2 - Kunststof TV, met: Ernst Reijseger
zondag 12 oktober 18.00 uur

VPRO's **Vrije Geluiden TV** maakt een special over de Cello Biënnale die wordt uitgezonden op zondagmorgen 5 oktober.

NTR **Podium TV** maakt tijdens de Biënnale opnames voor de documentaire *Mischa Maisky en de Cello Biënnale* die wordt uitgezonden op NPO2 op zondag 2 november 13.00.

NPO Radio 4 - Omroep MAX zendt vier Avondconcerten rechtstreeks uit (17, 19, 20 en 23 oktober) en neemt enkele concerten op voor latere uitzending. Het Openingsconcert op 17 oktober wordt ook gewebcast. Dat concert is te zien en te horen op de

website van Radio 4 en via NPO Cultura.

VPRO's **Vrije Geluiden** NPO Radio 4 en NPO Radio 6 zenden tijdens en na de Biënnale delen uit van de Take Five-programma's.

Biënnale TV - Presentatrice Beitske de Jong en cameraman Nander Cirkel maken dagelijks reportages van de Biënnale die te zien zijn op de Biënnale-website, het festivalscherm in het Muziekgebouw en op NPO Cultura.

NPO Cultura - Van 18 t/m 25 oktober staat ook bij NPO Cultura (het digitale themakanaal voor Kunst & Cultuur van de Publieke Omroep) de cello in de spotlight. Met op zaterdag 18 oktober de hele dag concerten van en documentaires over o.a. cellisten Anner Bijlsma, Ernst Reijseger en Natalia Gutman. NPO Cultura brengt verslag van het festival en iedere avond rond 23.00 uur een integraal celloconcert van grootheden als Mischa Maisky, Quirine Viersen, Jean-Guihen Queyras en Pieter Wispelwey. Kijk voor de volledige programmering op www.npocultura.nl/cellobiennale

New recording on VIVAT
J S BACH: THE SIX CELLO SUITES

Viola de Hoog

(cello by G B Guadagnini, c.1750, & 5-string cello, Bohemia c.1780)

BACH
THE SIX CELLO SUITES
VIOLA DE HOOG

VIVAT 107

2 CDs (second CD free)

and in hi-resolution download

www.vivatmusic.com

Distribution in Benelux: Outhere Music

from your luthier

Dear Musician

Feel free to visit me **at my stand**,
and try out fine instruments
to convince yourself about their
qualities. Love and diligence
are the engines to my work. You
can find me every day at the
Amsterdam Cello Biennale on
the **Foyer Deck**. I'm looking
forward to seeing you there!
Yours sincerely,

Thilde van Norel
Violin Maker from Berlin

www.thildevannorel.com
luthier@thildevannorel.com

**WIJ BOUWEN HET
ANTIEK VAN DE TOEKOMST**

JAAP BOLINK & ANNELIES STEINHAUER
VIOOLBOUWERS SINDS 1967

GOLD MEDAL MEESTERTITEL MITTENWALD

HEUVELLAAN 6
1217JM HILVERSUM
035-6212890

WWW.VIOOLBOUWERS.NU
INFO@VIOOLBOUWERS.NU
LID NGV

Bereikbaarheid

Openbaar vervoer

Het Muziekgebouw aan 't IJ is ongeveer 10 minuten lopen van het Centraal Station.

Vanaf Centraal Station: tram 26 richting IJburg, de eerste halte is het Muziekgebouw / Bimhuis.

Minder validen wordt, vanwege de steile hellingswand van de voetgangersbrug bij het Muziekgebouw aan 't IJ, aangeraden één halte verder uit te stappen (halte Piet Heinkade) en onderlangs via de Passenger Terminal Amsterdam (PTA) en het Mövenpick hotel naar de hoofdingang van het Muziekgebouw aan 't IJ te gaan.

Per auto

Neem vanaf de Oostelijke ringweg A10 afslag S114 richting Centrum. U rijdt de Piet Hein tunnel in. Aan het eind van de tunnel rechtsaf richting Centraal Station. Na het derde stoplicht de tweede afslag naar rechts nemen. De inrit van de parkeergarage bevindt zich voor de Passengers Terminal Amsterdam.

Vanuit Haarlem volgt u de S103 richting het Centraal Station via de Van Diemenstraat. U rijdt achterlangs het Centraal Station en ziet na ongeveer 500 meter het Muziekgebouw aan 't IJ aan uw linkerhand liggen.

Parkeren

Direct naast het Muziekgebouw ligt de Passagiers Terminal Amsterdam (PTA) met daaronder een parkeergarage (capaciteit ruim 500 parkeerplaatsen en tarief € 4 p/u).

Een goed alternatief is de bemande P+R Zeeburg met aansluiting op openbaar vervoer, tram 26, richting Centraal Station, vierde halte is Muziekgebouw/Bimhuis. Tarief € 8,- per dag.

Zie www.parkeren-amsterdam.com

Bent u van plan een 'dagje Biënnale' te doen en meer dan 5 uur in het Muziekgebouw te verblijven? Dan parkeert u goedkoop in Parking Centrum Oosterdok. Vanuit Parking Centrum loopt u in 6 minuten naar het Muziekgebouw. Voor de eerste 5 uur parkeren betaalt u € 1,50 per 20 minuten. Na 5 uur betaalt u een vast tarief van € 10,- per 24 uur.

Zie: <http://www.parkingcentrumoosterdok.nl/over-parking-centrum/>

Adres: Oosterdoksstraat 150, 1011 DK Amsterdam

Eten & drinken

Tijdens de Biënnale kunt u vanaf 11.30 uur tot aan het avondconcert terecht voor een lunch, diner, borrel of gewoon een kopje koffie in de **Brasserie Biënnale** die speciaal voor het festival is opgebouwd in het atrium van het Muziekgebouw aan 't IJ.

Voor een uitgebreidere kaart kunt u terecht in restaurant **Zouthaven**, het restaurant in het Muziekgebouw aan 't IJ. Na het avondconcert kunt u er ook souperen en genieten van de Cello Lounge die elke avond plaatsvindt in het restaurant. De keuken is geopend tot 23.30 uur. Restaurant Zouthaven serveert een speciaal Biënnale menu en u kunt er à la carte eten. Reserveren: 020-7882090 of www.zouthaven.nl

Op de zes ochtenden van *Bach & Breakfast* (19, 20, 21, 23, 24 en 25 oktober) kunt u vanaf 8.45 uur ontbijten met koffie/thee, een croissant en verse jus in de entreehal of Foyerdeck 1. Dit ontbijt is bij de prijs van het concertkaartje inbegrepen (€ 15,-).

Het Silk Road restaurant in het naast het Muziekgebouw gelegen Mövenpick Hotel. Reserveren: 020-5191200 of www.silkroad.nl

Organisatie

Maarten Mostert artistiek leider
Johan Dorrestein zakelijk leider
Michaël Neuburger productie leider
Dorien de Bruijn productie/coördinator vrijwilligers
Tjakina Oosting productie Hello Cello Orkest, Hello Cello dagen en scholenproject De Bestorming
Nellie Cornelisse productie Entreehal en Foyerdeck
Claire Reeves publiciteit
Harm van Heerikhuizen productie assistent
Daan Holthuizen stagiair marketing & productie
Patty Hamel secretaris jury NCC
Hanneke van Willigen office manager
Renée Vulto coördinatie ontvangst
Irene Kok, Emma Kroon social media
Saskia Törnqvist redactie festivalboek
Gerard Boltje financiën
Mirjam van Hengel productie Cello & Poëzie
Ellen Kromhout vormgeving gebouw en Cello Coupé
Sarafina Sap website, interne communicatie

En met de hulp van:

Hitske Aspers
 Rachelle Berends
 Hester de Beus
 Kalle de Bie
 Siegfried Crabbe
 Felicia Dercksen
 Merel Dercksen
 Chieko Donker Duyvis
 Lidewij Faber
 Evelien Fokker
 Joty Franken
 Sara Gabalawi
 Bas Goossens
 Isa Goldschmeding
 Charlotte Gulikers
 Eva Héman
 Hidde Hoogstraten
 Lisa Jonk
 Pieter de Koe
 Gerrit Kragt
 Geertje van der Linden
 Marc van den Munckhoff
 Hans Neuburger
 Liesbeth Nienhuis
 Els van den Oever
 Robert Ploem
 Dirk Rietveld
 Monique Roosenburg
 Helen-Anne Ross
 Pauline Ruys-Lee
 Eva van Schaik
 Veerle Schutjens
 Lennart van der Sman
 Catarina Tavora
 Lena Tchernokondratenko
 Saskia Teppema
 Renée Timmer
 Majanka Timmers
 Sari Tollenaar
 Melle de Vries
 Amke te Wies
 Quirine van Wijngaarden

Bestuur Cello Biënnale Amsterdam

Anton Valk voorzitter, **Ester de Vreede** secretaris,
Saskia Laseur penningmeester, **Monique Bartels**,
Marijn Ornstein, **Rob van Schaik**,
Joost Westerveld, **Fritz Schröder**

Bestuur Award Cello Biënnale Amsterdam

Job Cohen voorzitter,
Julienne Straatman vice-voorzitter,
Anton Valk secretaris, **Tanja Nagel** penningmeester,
Marjoleine de Boorder

Comité van Aanbeveling

Anner Bijlsma
 Cellist
A. van Bochove
 Oud-President-Directeur
 en CEO Martinair Holland
 N.V.
Drs. G.J. Cerfontaine
 Voormalig CEO Schiphol
 Group
Prof. Ir. W. Dik
 Voorzitter
 Stichting Nationaal
 Muziekinstrumenten Fonds
 en Oud-Voorzitter Raad
 van Bestuur Koninklijke
 KPN N.V.
Anna Enquist
 Schrijfster
Drs. C.G. Gehrels
 Voormalig wethouder
 Economische Zaken
 en Kunst & Cultuur
 Amsterdam
Prof. V. Halberstadt
 Hoogleraar (emeritus)
 Openbare Financiën
 Universiteit Leiden
Mr. C.J.A. van Lede
 Voormalig Voorzitter Raad
 van Bestuur AkzoNobel
 Voormalig voorzitter
 werkgeversorganisatie
 VNO

Mr. J.W. Loot
 Oud-Algemeen
 Directeur Koninklijk
 Concertgebouworkest,
 Orchestre National de
 France
Marijke van Oordt
 Voormalig directeur
 Stichting Studiefonds
 Oskar Back
Mr. S.A. Reinink
 Algemeen Directeur Het
 Kon. Concertgebouw
Dr. M. Sanders
 Oud-Algemeen Directeur
 Het Kon. Concertgebouw

Drs. J.B.M. Streppel
 Voormalig Lid en CFO
 Raad van Bestuur Aegon
 N.V.
 Voorzitter van Monitoring
 Commissie Corporate
 Governance
E.W. Veen
 Oud-Directeur Stichting De
 Nieuwe Kerk en Stichting
 Hermitage Amsterdam
Quirine Viersen
 Celliste
H. Zwarts
 Oud-Voorzitter Kamer van
 Koophandel Amsterdam

De Cello Biënnale Amsterdam dankt

Hoofdbegunstigers

VSBfonds
SNS REAAL Fonds

Subsident

Gemeente Amsterdam

Fondsen

Fonds Podiumkunsten
Ammodo Fonds
Prins Bernhard Cultuurfonds
SENA fonds
Amsterdams Fonds voor de Kunst
Fonds Cultuurparticipatie
WJO De Vries Fonds
Madurodam Fonds
Hendrik Muller Vaderlansch fonds
M.A.O.C. Gravin van Bylandt
Stichting
Maurice Amado Foundation
Goethe Instituut
Institut Français
U.S. Embassy

Partners

Muziekgebouw aan 't IJ
Bimhuis
Conservatorium van Amsterdam
Kronberg Academy
Eye Filminstituut
Prinses Christina Concours
OBA
Omroep MAX
NPO Cultura
Radio 4
IAMsterdam
Het Parool
PTA

Sponsors

Bonhams
D'Addario
De Vreede Advocaten
Loyens&Loeff
Mövenpick
Oever&Zaaijer
Van Doorne Advocaten

Mecenaat

Familie M. Laqueur
Mw. E. Wessels
Mw. T. van Leersum
Mw. M. Bonnema-Kok

Casalskringen

Familie Laseur
Familie Valk/Calkoen

Vrienden en donateurs

Een steeds groter wordende kring van vaste vrienden ondersteunt de Biënnale met een incidentele of meerjarige gift. Hun bijdrage is een onmisbare pijler onder het fundament van de Cello Biënnale Amsterdam. De Biënnale dankt de vele vrienden en donateurs, verzameld in de kringen Casals, Rostropovitch, Feuermann, Du Pré en Boccherini.

Colofon

hoofdredactie, artikelen, toelichtingen

Saskia Törnqvist

redactie Maarten Mostert, Johan Dorrestein,
Michaël Neuburger, Harm van Heerikhuizen

gastartikelen Frederike Berntsen, Floris Kortie,
Maarten Mostert

vormgeving Werner studio, Leander Lammertink

drukwerk Mud Company

fotografie ANAM, Thomas Aurin, Fred van de Biezen,
Carine Bijlsma, Bruno Bollaert, Marco Borggreve,
Felix Broede, Sim Canetty-Clarke, Merlijn Doornik,
Isabelle Français, Charlotte Girod, Stina Gullander,
Grunau Musik Management, Matt Hennek, ML
Images, Pieter van Impe, Erik Knevelbaard, Leander
Lammertink, Anneleen Louwes, Andreas Ludwig,
Mondino, Gian Maria Musarra, Gerard Proust, Dirk
Rietveld, John Russell, Philippe Salvat, Francois
Sechet, Annelies van der Vegt.

© Cello Biënnale Amsterdam

Piet Heinkade 5, 1019 BR Amsterdam
020 519 18 08, info@cellobiennale.nl
www.cellobiennale.nl

Er is getracht alle rechthebbenden van het beeldmateriaal te achterhalen. Zij die menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen alsnog contact opnemen.

De zesde Cello Biënnale Amsterdam vindt plaats van **vrijdag 21 t/m zaterdag 29 oktober 2016**.

De Sneakpreview van de 6^e Biënnale is op zaterdag 31 oktober 2015.

BOLAN

De Bolan Cellini Cello Stoel

'Voor een optimale balans tussen techniek en gevoel'

Zithoogte verstelbaar.
Verkrijgbaar in junior en
senior model. Ook geschikt
voor violisten, altviolisten,
blazers, kamermuzikspelers
en orkestmusici.

Info: www.gppd.nl

Bolan 'Cellini'
Ergonomisch ontworpen

Grand & Piano Parts
Distribution B.V.

Inductorstraat 32
3903 KB Veenendaal

T: +31 (0)318 52 78 18
F: +31 (0)318 52 27 96

E: info@gppd.nl
W: www.gppd.nl

CELLO MAKER

16 Coombe Lane, Bowlish, Shepton Mallet, Somerset BA4 5XD England

Kai-Thomas Roth

info@kai-thomas-roth-cellos.com

www.kai-thomas-roth-cellos.com

Tel: (+44) 01749 343912

Mob: (+44) 7974 715999

Bezoek Brasserie Biënnale!

Het nieuwe festivalcafé
en restaurant op
het atrium van het
Muziekgebouw aan 't IJ.

Alle festivaldagen open
vanaf 11.30 uur voor
drankjes, lunch, diner en
snacks.

vioolbouw / restauratie / strijkstokken

christian jünemann

koningsstraat 17 / nl 1011 es amsterdam

t 020 638 79 00 / f 020 428 80 52

www.junemann.com / info@junemann.com

BLADMUZIEK

- de meeste titels in voorraad of op bestelling leverbaar
- in- en verkoop
- voor alle instrumenten en alle genres

KLASSIEKE CD'S

- van alle labels

MUZIEKPRAKTIJK

- toebehoren voor instrumenten

MUSICOLOGIE

- literatuur over muziek

Broekmans & Van Poppel B.V.

Van Baerlestraat 92-94
1071 BB Amsterdam
telefoon:

+31 (20) 679 65 75 / 659 72 70

fax:

+31 (20) 664 67 59 / 449 10 01

E-mail:

music@broekmans.com

Minrebroederstraat 24
3512 GT Utrecht
telefoon:

+31 (30) 234 36 73

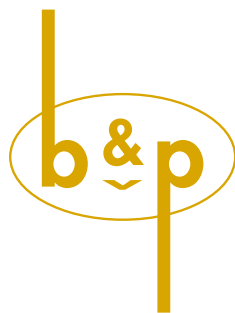
Waarom

surft u naar www.broekmans.com?

Omdat het tussen muzikale mensen en digitale wensen 'clickt' op het world wide web.

www.broekmans.com is een internetsite met een schat aan bladmuziek en een uitgelezen collectie literatuur over muziek. U vindt er steeds de allernieuwste uitgaven en u kunt een keuze maken uit een groeiend aanbod van duizenden titels. De on line-catalogus en e-mailservice van www.broekmans.com garanderen u snelle levering tegen uitstekende betaalkondities.

Sinds 1914 is Broekmans & Van Poppel een begrip in de muziek. Wij leveren bladmuziek voor alle instrumenten en van alle genres. Broekmans & Van Poppel levert u ook literatuur over muziek, kleine muziek-instrumenten en alle accessoires voor de uitvoerende muziekpraktijk. Daarnaast beschikt u in onze vestiging in Amsterdam over een ruim gesorteerde collectie klassieke compact discs, oude muziek tot opera en van alle labels. Er is gelegenheid tot beluisteren.

BROEKMANS & VAN POPPEL

The biggest online supplier of sheet music...

Tanguy Fraval
violin maker
◆ Brussels ◆

0032 (0)495 12 60 52
www.fraval-luthier.com

**Harm
Bakker**
bakkerbows@gmail.com

www.geigenbau-graeter.de

CELLOMAKER

TOBIAS GRÄTER

Theaterstraße 7
69117 Heidelberg

Telefon +49 (0) 6221 651093-0
tobias.graeter@gmx.de

MUSICAL INSTRUMENTS

Wednesday 29 October 2014, 11am
Knightsbridge, London

INVITATION TO CONSIGN

We are now accepting property for our Autumn Auction. For free appraisals of your Violin, Viola, Cello or Bow, please contact the department or visit us at the free advisory day where we look forward to welcoming you.

Friday 24 October, 11.00 to 17.00

Cello Biennale Amsterdam

Muziekgebouw aan 't IJ
Piet Heinkade 1, Amsterdam

ENQUIRIES

+44 (0) 20 7393 3855
philip.scott@bonhams.com

+31 20 670 9701
amsterdam@bonhams.com

A CELLO BY JOSEPH PANORMO

London, circa 1800
£40,000 - 60,000

Bonhams

Bonhams are delighted to support for a second time the
2014 Cello Biennale Amsterdam.

bonhams.com/musicalinstruments